

Home>Gerechtelijke stappen>Bemiddeling/mediation>Bemiddeling in EU-landen

Bemiddeling in EU-landen

Bemiddeling/mediation bevindt zich in verschillende fasen van ontwikkeling in de lidstaten. Een aantal lidstaten hebben een uitgebreide wetgeving of procedurevoorschriften in verband met bemiddeling/mediation. In andere lidstaten hebben de wetgevende instanties weinig belangstelling getoond voor het reguleren van bemiddeling/mediation. Er zijn evenwel lidstaten met een solide cultuur op het gebied van bemiddeling/mediation die hoofdzakelijk op zelfregulering vertrouwen.

Steeds meer geschillen worden aanhangig gemaakt bij een rechter. Daardoor moet niet alleen langer op een oplossing voor de beslechting van geschillen worden gewacht, maar zijn tevens de gerechtskosten zodanig gestegen dat ze vaak niet langer in verhouding staan tot de bedragen waarover het geschil gaat.

Bemiddeling/mediation is in de meeste gevallen sneller en daardoor gewoonlijk goedkoper dan gewone procedures voor een rechter. Dat is vooral zo in landen waar het gerecht een aanzienlijke achterstand heeft en een gemiddelde procedure voor de rechter verscheidene jaren aansleept.

Daarom neemt de belangstelling voor bemiddeling/mediation bij de beslechting van geschillen als alternatieve oplossing voor rechterlijke beslissingen toe, ondanks de verscheidenheid wat betreft de gebieden en de methoden voor bemiddeling/mediation in de Europese Unie.

Klik op een van de vlaggen voor landspecifieke informatie.

Laatste update: 18/01/2019

Deze pagina wordt beheerd door de Europese Commissie. De informatie op deze pagina geeft niet noodzakelijk het officiële standpunt van de Europese Commissie weer. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens waarnaar in dit document wordt verwezen. Gelieve de juridische mededeling te raadplegen voor de auteursrechtelijke regeling voor Europese pagina's.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([fr](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - België

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit is een vorm van alternatieve geschillenbeslechting (ADR), waarbij een bemiddelaar/mediator optreedt om de partijen tot overeenstemming te brengen. Zowel de regering als de juristen in België zijn zich bewust van de voordelen van bemiddeling/mediation.

Met wie contact opnemen?

De Federale Bemiddelingscommissie.

Hoewel de Federale Bemiddelingscommissie niet zelf als bemiddelaar/mediator optreedt, stelt zij regels vast voor bemiddeling/mediation en houdt zij een lijst bij van erkende bemiddelaars/mediators.

Het secretariaat van de Bemiddelingscommissie verstrekt inlichtingen in het Nederlands en het Frans. Contactgegevens van de Bemiddelingscommissie: [e-mail](#) en adres

FOD Justitie

Federale Bemiddelingscommissie

Simon Bolivarlaan, 30 (WTC III), 1000 Brussel

Tel: (+32) 2/552.24.00

Fax: (+32) 2/552.24.06

Door de erkenning van bemiddelaars/mediators waarborgt de Federale Bemiddelingscommissie de kwaliteit en de ontwikkeling van de bemiddeling/mediation.

De lijst van bemiddelaars/mediators is beschikbaar in het Nederlands en het Frans.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation denkbaar en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddeling/mediation is **mogelijk** op de volgende gebieden:

het burgerlijk recht (onder andere familiezaken);

het handelsrecht;

het arbeidsrecht;

er bestaat ook bemiddeling in strafzaken en herstelbemiddeling, maar deze bemiddelingsvormen vallen niet onder de bevoegdheid van de Federale Bemiddelingscommissie en worden geregeld door andere wetgevingen.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Bemiddeling/mediation is een **vrije keuze van de partijen** en er wordt geen sanctie opgelegd in het geval van mislukking ervan.

Krachtens recente familierechtelijke bepalingen moet de rechter de partijen wijzen op het bestaan en de mogelijkheden van bemiddeling/mediation.

Er bestaat een "**gedragscode**" voor bemiddelaars/mediators, die beschikbaar is in het Nederlands en het Frans.

Informatie en opleiding

Op de website is er in het Nederlands en het Frans **veel informatie** beschikbaar over de diverse aspecten van bemiddeling/mediation (procedure, kosten, adressen, enz.).

Nieuws voor bemiddelaars

In deze rubriek van de website wordt dieper ingegaan op de **erkenningcriteria** voor **en de opleiding** van bemiddelaars.

De Federale Bemiddelingscommissie heeft regels vastgesteld voor de opleiding van bemiddelaars, maar de opleiding zelf wordt gegeven door organisaties uit de particuliere sector.

Het opleidingsprogramma omvat een gemeenschappelijk gedeelte van 60 uur, waarvan minstens 25 uur theoretische opleiding en minstens 25 uur praktische opleiding.

Het gemeenschappelijke gedeelte omvat de algemene bemiddelingsprincipes (ethiek/filosofie), de studie van de verschillende **alternatieve vormen van conflictoplossing**, de toepasselijke wetgeving, de sociologische en psychologische aspecten van bemiddeling, en het bemiddelingsproces.

De praktijkoefeningen hebben betrekking op de diverse programmaonderdelen en ontwikkelen via een rollenspel de onderhandelings en communicatievaardigheden.

Naast het gemeenschappelijke gedeelte zijn er ook specifieke programma's voor elk soort bemiddeling (minstens 30 uur die vrij worden verdeeld over theoretische en praktische opleiding).

Er zijn specifieke opleidingsprogramma's voor bemiddeling in familiezaken, in burgerlijke en handelszaken en in sociale zaken.

Erkenningscriteria

Erkenningscriteria voor bemiddelaars.

Richtlijnen voor indiening van een dossier met het oog op het bekomen van een erkenning als bemiddelaar op grond van de wet van 21 februari 2005.

Inventaris van aanvraag tot erkenning als bemiddelaar (word).

Erkenningscriteria voor de opleiding/permanente opleiding

Goedkeuringscriteria opleidingsinstanties

Beslissing van 1 februari 2007 gewijzigd bij besluit van 11 maart en 23 september 2010 tot vaststelling van de voorwaarden en procedure voor erkenning van opleidingsinstanties en opleidingen van erkende bemiddelaars (PDF).

Richtlijn met betrekking tot de beslissing van 1 februari 2007 gewijzigd bij beslissing van 11 maart 2010.

Basisopleiding

Opleidingsinstanties voor erkende bemiddelaars.

Permanente opleiding

Beslissing van 18 december 2008 gewijzigd bij besluit van 11 juni 2009, 6 mei 2010, 28 april en 9 juni 2011 tot vaststelling van de verplichtingen van erkende bemiddelaars met betrekking tot permanente vorming en van de voorwaarden voor de erkenning van programma's in dat verband.

Vaak gestelde vragen over het onderwerp permanente opleiding (FAQ).

Opleidingsinstanties voor erkende bemiddelaars en opleidingen voor erkende vaste medewerkers.

Type formulier te gebruiken voor het voorstellen van een dossier voor een permanente opleiding.

Gedragscode

Beslissing van 18 oktober 2007 betreffende de gedragscode van de erkende bemiddelaar.

Klachtenregeling

Beslissing van 25 september 2008 betreffende de procedure tot intrekking van de erkenning, de bepaling van de sancties die voortvloeien uit de gedragscode en de procedure tot toepassing van deze sancties.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Over **het ereloon** van de bemiddelaar wordt **een overeenkomst gesloten** tussen de particuliere bemiddelaar en de partijen. Er bestaat daarvoor geen wettelijke regeling. Gewoonlijk betaalt iedere partij de helft van het ereloon.

Doorgaans wordt het ereloon berekend per uur of per sessie.

Voor partijen met een bescheiden inkomen kan de overheid tussenkomen in de betaling van het ereloon van een bemiddelaar, mits de bemiddelaar is erkend.

Het ereloon van de bemiddelaar en de kosten van de bemiddeling kunnen ook ten laste worden genomen in het kader van een verzekering voor juridische bescherming.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Volgens de <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:136:0003:0008:EN:PDF> moet het mogelijk zijn te verzoeken om de gedwongen tenuitvoerlegging van een via bemiddeling/mediation tot stand gekomen schriftelijke overeenkomst. De lidstaten delen mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn dergelijke verzoeken in ontvangst te nemen.

Overeenkomstig de artikelen 1733 en 1736 van het Gerechtelijk Wetboek kan de bemiddelingsovereenkomst echter door een rechter worden gehomologeerd, zodat deze overeenkomst authentiek en uitvoerbaar wordt. Wat de vorm betreft, wordt de overeenkomst dan neergelegd in een vonnis.

Er bestaat een alternatief voor homologatie. Het is immers mogelijk om de bemiddelingsovereenkomst door een notaris in een notariële akte te laten opnemen. De overeenkomst wordt zo ook authentiek en uitvoerbaar, zonder dat daarvoor een rechter nodig is. Deze optie is maar mogelijk als alle partijen hiermee akkoord gaan.

Links

Federale Overheidsdienst Justitie

Federale Bemiddelingscommissie

Laatste update: 16/05/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([bg](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Bulgarije

In plaats van zich tot de rechter te wenden, kan men trachten een geschil door bemiddeling / mediation op te lossen. Bij deze zogenoemde alternatieve geschillenbeslechting (ADR) helpt een bemiddelaar / mediator de partijen in een geschil tot een vergelijk te komen. De regering en de juridische stand geven zich rekenschap van de voordelen van bemiddeling / mediation.

Contact

Het **ministerie van justitie** heeft een register van bemiddelaars / mediators aangelegd, als onderdeel van het centrale register van non-profitorganisaties die nuttige maatschappelijke diensten verlenen.

De website van het [ministerie van justitie](#) geeft toegang tot:

een [lijst van bemiddelaars / mediators](#);

particuliere organisaties die bemiddelaars / mediators opleiden.

Op welke gebieden is bemiddeling / mediation toegestaan en/of het meest gangbaar?

Bemiddeling / mediation is mogelijk op diverse rechtsgebieden, die echter niet wettelijk zijn geregeld of afgebakend. De meeste thans geregistreerde bemiddelaars / mediators zijn werkzaam op commercieel en zakelijk gebied.

Is bemiddeling / mediation aan bepaalde regels onderworpen?

Bemiddeling / mediation geschiedt geheel op vrijwillige basis. Hoewel het een alternatieve vorm van geschillenregeling betreft, is bemiddeling / mediation geen voorwaarde voor rechtsingang.

Er bestaat geen specifieke gedragscode voor bemiddelaars / mediators. De wet bemiddeling / mediation, alsook verordening nr. 2 van 15 maart 2007, die bepaalt onder welke voorwaarden en volgens welke procedure organisaties voor bemiddeling / mediation worden erkend, bevatten echter voorschriften inzake beroepsethiek.

Informatie en opleiding

De organisaties die de bemiddelaars / mediators opleiden behoren tot de privésector.

Bij de opleiding worden thema's behandeld als procederen, gedragsethiek van de bemiddelaar / mediator, en de procedure die is vervat in de **wet bemiddeling / mediation** en in **verordening nr. 2 van 15 maart 2007**.

Hoeveel kost bemiddeling / mediation?

Bemiddeling / mediation is niet kosteloos; de **prijs** wordt door de bemiddelaar / mediator en de betrokken partijen overeengekomen.

Is de uitvoering van een door bemiddeling / mediator tot stand gebrachte overeenkomst afdwingbaar?

Volgens [Richtlijn 2008/52/EG](#) (bevorderen en vergemakkelijken van beslechting van grensoverschrijdende geschillen in de EU) moeten de partijen kunnen verzoeken dat een door bemiddeling / mediation bereikte schriftelijke overeenkomst materieel uitvoerbaar wordt verklaard.

De lidstaten delen mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn het verzoek in ontvangst te nemen.

Links

[Register van bemiddelaars / mediators](#)

[register van bemiddelaars / mediators \(zoeken\)](#)

Laatste update: 17/12/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Tsjechië

U kunt proberen uw geschil via bemiddeling (mediation) op te lossen in plaats van via de rechter.

Dit is een vorm van alternatieve geschillenbeslechting (ADR), waarbij een mediator optreedt om de partijen tot overeenstemming te brengen. Het voordeel van mediation is dat u met deze vorm van geschillenbeslechting tijd en vaak ook geld bespaart (vergeleken met tijdrovende en kostbare rechtszaken).

Met wie contact opnemen?

De Tsjechische [reclasserings- en mediationdienst](#) is het centrale orgaan dat verantwoordelijk is voor mediation als middel om de gevolgen op te vangen van een strafbaar feit van de dader jegens het slachtoffer in een strafzaak. Deze dienst valt onder de verantwoordelijkheid van het **ministerie van Justitie**. Voor mediation in civielrechtelijke zaken kunt u contact opnemen met een van de mediators die deze dienst aanbiedt. Op verschillende websites vindt u contactgegevens van bemiddelaars/mediators die in Tsjechië werkzaam zijn, door invoering van de zoekterm 'mediation'.

Een lijst van bemiddelaars/mediators kunt u bijvoorbeeld vinden op de websites van de Tsjechische Unie van mediators, de Tsjechische Balie en de Unie voor arbitrage- en mediationprocedures van de Tsjechische Republiek. Op de website van de Tsjechische reclasserings- en mediationdienst treft u contactpersonen aan wier optreden onder de bevoegdheid van de desbetreffende districtsrechtbanken valt. Het ministerie van Justitie heeft een lijst van bemiddelaars/mediators onder zijn hoede die zijn ingeschreven overeenkomstig wet nr. 202/2012 betreffende mediation. Deze lijst wordt binnenkort gepubliceerd.

Een aantal niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en organen zijn werkzaam op het gebied van bemiddeling/mediation.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation is toegestaan in elk rechtsgebied, behalve in gevallen waarin het wettelijk uitgesloten is. Mediation is bijvoorbeeld toegestaan in het **familierecht**, **handelsrecht** en **strafrecht**. Overeenkomstig het wetboek van burgerlijke rechtsvordering kan de presiderende rechter, indien dit praktisch en opportuun wordt geacht, de procesvoerende partijen opdragen eerst een drie uur durende bijeenkomst te houden met een mediator. In dergelijke gevallen kan de gerechtelijke procedure met maximaal drie maanden worden opgeschort.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Ja, bemiddeling/mediation wordt thans geregeld door wet nr. 202/2012 betreffende mediation en, in het geval van strafzaken, volgens wet nr. 257/2000 betreffende de reclasserings- en mediationdienst van de Tsjechische Republiek.

Informatie en opleiding

Een geregistreerde mediator die handelt overeenkomstig wet nr. 202/2012 moet met goed gevolg een beroepsexamen afleggen voor een commissie die door het ministerie van Justitie is benoemd. Een mediator wiens optreden binnen de bevoegdheid van de reclasserings- en mediationdienst valt overeenkomstig wet nr. 257/2000, moet met goed gevolg een bekwaamheidsexamen afleggen.

De reclasserings- en mediationdienst draagt zorg voor de opleiding van mediators die optreden binnen het domein van het strafrecht; verschillende organisaties en opleidingsinstellingen bieden opleidingen aan op het vlak van niet-strafrechtelijke bemiddeling.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Mediationdiensten die door de reclasserings- en mediationdienst worden geleverd zijn kosteloos of worden door de overheid vergoed.

Indien een rechtbank een civielrechtelijke procedure opschort en de partijen opdraagt eerst een bijeenkomst met een mediator te houden, geldt voor de eerste drie uren van de mediationbijeenkomst een tarief zoals bepaald in de uitvoeringswetgeving (400,- CZK voor elk aangevangen uur). Deze kosten worden gelijkelijk door beide partijen gedragen. Indien partijen worden vrijgesteld van de verplichting gerechtskosten te betalen, worden de kosten vergoed door de staat. Duurt de bemiddeling/mediation langer dan drie uur, dan worden de bijkomende kosten gelijkelijk verdeeld over beide partijen tot het bedrag dat is overeengekomen tussen de mediator en de partijen bij de mediation (d.w.z. bij de procedure).

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

[Richtlijn 2008/52/EG](#) biedt partijen in een geschil de mogelijkheid om te verzoeken dat een via mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. Een overeenkomst tussen de partijen bij de bemiddeling/mediation in een civielrechtelijke zaak kan bij de rechtbank ter goedkeuring worden ingediend in het kader van verdere procedures. Bij hun beslissing in een bepaalde zaak kunnen de officier van justitie en de rechter de resultaten in overweging nemen van door de reclasserings- en mediationdienst geleverde mediationdiensten in het kader van strafzaken.

Laatste update: 05/03/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Denemarken

In Denemarken bestaat de mogelijkheid om als particulier gebruik te maken van de diensten van een mediator. Mediation op particuliere basis is niet wettelijk gereguleerd en de kosten moeten door de betreffende partijen zelf worden gedragen. Daarnaast biedt de wet de mogelijkheid om in civiele procedures in een arrondissementsrechtbank, een gerechtshof of het Zeevaart- en handelsgerecht bemiddeling, en in strafzaken conflictoplossing, in te zetten.

Bemiddeling in civiele procedures

In hoofdstuk 27 van de Wet inzake de rechterlijke organisatie is geregeld hoe in civiele procedures die aanhangig zijn gemaakt bij een arrondissementsrechtbank, een van de beide gerechtshoven of het Zeevaart- en handelsgerecht, van gerechtelijke bemiddeling gebruik kan worden gemaakt.

Op verzoek van de partijen kan de rechter een gerechtelijke mediator aanwijzen om de partijen te helpen zelf tot een schikking te komen van hun geschil (gerechtelijke bemiddeling).

Het doel van deze procedure is om de partijen die voor de rechter staan, desgewenst een kans te geven een oplossing te vinden voor hun geschil, anders dan door middel van de traditionele gerechtelijke conciliatieprocedure, zoals gebaseerd op de geldende wetgeving, of door middel van een gerechtelijke uitspraak. Gerechtelijke bemiddeling biedt de mogelijkheid om tot een wederzijdse schikking van het geschil te komen; dit wordt gezien als bevredigender voor beide partijen, aangezien een door bemiddeling tot stand gebracht akkoord hun meer ruimte geeft om invloed uit te oefenen en het resultaat meer rekening zal houden met hun achterliggende belangen, behoeften en toekomst.

Een mediator kan een aan het betreffende gerecht verbonden rechter of functionaris zijn die wordt aangewezen om als mediator op te treden, of een advocaat die door de beheersdienst van hoven en rechtbanken is erkend om als mediator op te treden in het door het betreffende gerechtshof bestreken gebied.

De mediator bepaalt in overleg met partijen hoe het bemiddelingsproces wordt ingericht. Wanneer partijen daarmee instemmen, kan de mediator gesprekken houden met partijen afzonderlijk.

Elke partij draagt de eigen kosten voor de gerechtelijke bemiddeling, tenzij ze anders overeenkomen.

Wanneer de bemiddeling leidt tot een akkoord kan dit formeel worden gedocumenteerd, waarna de zaak kan worden beëindigd.

Krachtens artikel 478, lid 1, punt 2, van de Wet inzake de rechterlijke organisatie kan de tenuitvoerlegging van een ten overstaan van de rechter of andere autoriteiten met behulp van bemiddeling bereikt akkoord worden afgedwongen, voor zover de wet voorziet in de afdwinging van de tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspreken.

Krachtens artikel 478, lid 1, punt 4, kan ook de tenuitvoerlegging van een schriftelijk, buitengerechtelijk tot stand gekomen verzoeningsakkoord met betrekking tot onbetaalde schulden worden afgedwongen, indien in het akkoord expliciet is bepaald dat het kan fungeren als de basis voor tenuitvoerlegging.

De Wet inzake de rechterlijke organisatie kan worden gevonden op de [Deense website met informatie over het recht](#).

Bemiddeling in strafprocedures

Wet nr. 467 van 12 juni 2009 inzake raden voor conflictoplossing in verband met misdrijven, die op 1 januari 2010 van kracht is geworden, introduceert een permanent, nationaal systeem voor conflictoplossing in strafzaken.

In elk politiedistrict wordt door de korpschef een raad voor conflictoplossing ingesteld, die het slachtoffer en de dader na een misdrijf in de gelegenheid stelt elkaar, in aanwezigheid van een neutrale bemiddelaar, te ontmoeten.

Bemiddeling in een raad voor conflictoplossing is alleen mogelijk wanneer de partijen hier allebei mee akkoord gaan. Kinderen en jongeren tot 18 jaar kunnen echter alleen meedoen met de toestemming van hun wettelijke voogd. Bemiddeling in een raad voor conflictoplossing is alleen mogelijk wanneer de dader materieel heeft bekend het misdrijf te hebben gepleegd.

De bemiddelaar bepaalt na gesprekken met de partijen hoe de raad voor conflictoplossing te werk gaat. Conflictoplossing houdt in dat de bemiddelaar de partijen helpt het misdrijf te bespreken en mogelijk helpt bij het formuleren van afspraken, als ze die willen maken.

Bemiddeling in een raad voor conflictoplossing is geen vervanging voor straf of ander rechtsgevolg van een misdrijf.

De wet inzake raden voor conflictoplossing in verband met misdrijven kan worden gevonden op de [Deense website met informatie over het recht](#).

Met wie kunt u contact opnemen?

Wanneer het gaat om een civiele procedure kunt u contact opnemen met het gerecht dat uw zaak behandelt. Adres, telefoonnummer e.d. van het gerecht in kwestie kunt u vinden op de website van de [Domstolsstyrelsen](#) ([Deense beheersdienst van hoven en rechtbanken](#)).

Wanneer het gaat om een strafprocedure kunt u contact opnemen met het politiedistrict waaronder de zaak valt. Adres, telefoonnummer e.d. van het politiedistrict in kwestie kunt u vinden op de website van de [Deense nationale politie](#).

Op welke gebieden kan bemiddeling worden gebruikt/wordt bemiddeling het meest gebruikt?

Zie hierboven.

Moeten er speciale regels worden gevolgd?

Zie hierboven.

Informatie en opleiding

Zie hierboven.

Uitgaven aan bemiddeling

Zie hierboven.

Kan een via bemiddeling bereikte afspraak worden afgedwongen?

Zie hierboven.

Laatste update: 10/09/2013

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Duitsland

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation te beslechten in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. In Duitsland zijn zowel de overheidsinstanties als de beoefenaars van juridische beroepen zich bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

Tal van organisaties bieden bemiddelingsdiensten. Hieronder treft u een niet-uitputtende lijst aan van enkele van de grotere verenigingen:

- 📄 [Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.](#) (BAFM, Duitse federale associatie voor bemiddeling in familiezaken), Rosenthaler Straße 32, 10178 Berlin, Duitsland
- 📄 [Bundesverband Mediation e.V.](#) (BM, Duitse federale associatie voor bemiddeling), Kirchweg 80, 34119 Kassel, Duitsland
- 📄 [Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.](#) (BMWA, Duitse federale associatie voor bemiddeling in handels- en arbeidszaken), Prinzregentenstr. 1, 86150 Augsburg, Duitsland
- 📄 [Centrale für Mediation GmbH & Co. KG](#) (CfM, bemiddelingscentrale), GustavHeinemann-Ufer 58, 50968 Köln, Duitsland
- 📄 [Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein](#) (werkgenootschap mediation van de Duitse vereniging van advocaten), Littenstraße 11, 10179 Berlin, Duitsland

Deze organisaties ondersteunen partijen die gebruik willen maken van een bemiddelaar/mediator.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

In het algemeen is bemiddeling/mediation altijd toegestaan wanneer er geen formele wettelijke vereisten zijn dat een bepaald soort geschil of zaak voor de rechter moet worden afgehandeld. Bemiddeling/mediation komt het meest voor in familiezaken, het erfrecht en het handelsrecht.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Op 26 juli 2012 werd in Duitsland de Mediationwet (*Mediationsgesetz*) van kracht (artikel 1 van de wet ter bevordering van mediation en andere procedures voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting van 21 juli 2012, *Bundesgesetzblatt I*, blz. 1577). Hiermee is bemiddeling/mediation voor het eerst wettelijk in Duitsland geregeld. Met deze wet wordt tevens de Europese richtlijn bemiddeling/mediation omgezet in Duits recht (Richtlijn 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken, PB L 136 van 24.5.2008, blz. 3). De Duitse Mediationwet heeft een breder toepassingsgebied dan vereist door de Europese richtlijn: waar de richtlijn alleen betrekking heeft op grensoverschrijdende burgerlijke en handelsgeschillen, strekt de Duitse Mediationwet zich uit tot alle vormen van bemiddeling/mediation in Duitsland, ongeacht de aard van het geschil en de woonplaatsen van de betrokken partijen.

De Duitse Mediationwet geeft slechts enkele algemene richtsnoeren, aangezien mediators en betrokken partijen voldoende speelruimte nodig hebben tijdens de bemiddeling/mediation. De wet geeft om te beginnen definities van de begrippen 'mediation' en 'mediator', zodat mediation van andere vormen van geschillenbeslechting wordt onderscheiden. Volgens de wet is mediation een gestructureerde procedure waarmee partijen met de hulp van een of meer mediators vrijwillig en zelfstandig in goed overleg tot een vorm van geschillenbeslechting proberen te komen. Mediators zijn onafhankelijke, onpartijdige personen, zonder beslissingsbevoegdheid, die de betrokken partijen bij de bemiddelingsprocedure begeleiden. In de wet is bewust afgezien van een nauwkeurige beschrijving van hoe de procedure moet verlopen. Wel zijn enkele openbaarmakingsverplichtingen en beperkingen op werkzaamheden vastgelegd, om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de mediators te garanderen. Verder is de geheimhoudingsplicht van mediators nadrukkelijk wettelijk geregeld.

De wet stimuleert het in goed overleg bijleggen van geschillen door middel van verschillende prikkels in de officiële procedurele wetboeken (o.a. het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de *Zivilprozessordnung*). Wanneer partijen voortaan een civiele procedure aanspannen, moeten zij aangeven of ze al hebben geprobeerd het geschil buitengerechtelijk op te lossen, bijvoorbeeld via mediation, en of er specifieke redenen zijn om dat niet te doen. Verder mag de rechter in het vervolg de partijen de mogelijkheid aanreiken het geschil met behulp van mediation op te lossen, of voor een andere buitengerechtelijke afdoeningswijze te kiezen; wanneer de partijen weigeren deze optie te overwegen, kan de rechter besluiten de procedure op te schorten. Vooralsnog is er geen rechtsbijstand voorzien voor mediation.

De Bondsregering is wettelijk verplicht vijf jaar na de invoering van de Mediationwet verslag aan de *Bundestag* (het lagerhuis van het parlement) te doen van de effecten ervan. Ook moet zij bepalen of aanvullende wetgevingsmaatregelen nodig zijn met betrekking tot de opleiding en professionele ontwikkeling van mediators.

Informatie en opleiding

Algemene informatie is beschikbaar op de website van het 📄 [Bondsministerie van Justitie](#).

Er is geen wetgeving betreffende het beroepsprofiel van mediators. Evenmin is de toegang tot het beroep beperkt. Mediators moeten er zelf voor zorgen dat ze (door middel van een geschikte opleiding en aanvullende cursussen) beschikken over voldoende kennis en ervaring om partijen op competente wijze bij de bemiddelingsprocedure te begeleiden. In de Duitse wet is vastgelegd wat er op het punt van kennis, vaardigheden en methoden van geschikte opleidingen mag worden verwacht. Iedereen die aan deze criteria voldoet, mag werken als mediator. Er is geen minimumleeftijd en geen vereiste dat een mediator ten minste een hogere opleiding moet hebben afgerond.

Het Bondsministerie van Justitie heeft de bevoegdheid met betrekking tot het beroep regels te introduceren voor aanvullende opleidings- en bijscholingsvereisten. Mensen die dan met goed gevolg een opleiding hebben afgerond die voldoet aan de in die regelgeving vastgelegde vereisten, zouden dan voortaan de officiële beroepstitel 'gecertificeerde mediator' (*zertifizierter Mediator*) mogen voeren.

Voorlopig wordt er geen formeel initiatief voorzien.

Er worden momenteel opleidingen tot mediator aangeboden door bonden, verenigingen, universiteiten, bedrijven en particulieren.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Aan mediation zijn kosten verbonden; de vergoeding wordt in onderling overleg tussen de particuliere mediator en de partijen vastgesteld.

Er is geen regelgeving inzake de tarieven voor mediation en er zijn geen statistieken over de kosten. Een tarief tussen 80 EUR en 250 EUR per uur wordt realistisch geacht.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

In principe kan een overeenkomst die via bemiddeling/mediation tot stand is gekomen ten uitvoer worden gelegd met behulp van een advocaat (art. 796 a-c Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) of een notaris (art. 794, leden 1-5 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering).

Links

- 📄 [Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.](#)
- 📄 [Deutscher Bundesverband Mediation e.V.](#)
- 📄 [Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.](#)
- 📄 [Centrale für Mediation GmbH & Co. KG](#)
- 📄 [Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein](#)

Laatste update: 12/04/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Estland

In Estland moet onderscheid worden gemaakt tussen bemiddeling/mediation en verzoening/conciliatie. Bemiddeling is een breder begrip waaronder alle handelingen vallen waarbij een onafhankelijke derde bemiddelt tussen personen die het over een bepaalde kwestie met elkaar oneens zijn, zonder dat deze derde over de rechten van een scheidsman beschikt.

In sommige gevallen kan de *õiguskantsler* (kanselier van justitie) als bemiddelaar optreden. Hoewel het begrip 'ombudsman' niet voorkomt in de Wet inzake de kanselier van justitie, oefent de kanselier van justitie ook de functies van ombudsman uit, door te controleren of overheidsorganen de fundamentele rechten en vrijheden van personen en de beginselen van goed bestuur respecteren, en door toezicht te houden op lokale overheden, publiekrechtelijke rechtspersonen en privaatrechtelijke instanties die publieke functies uitoefenen. Sinds 2011 oefent de kanselier van justitie tevens de functies van de ombudsman voor kinderen uit, uit hoofde van artikel 4 van het Verdrag inzake de rechten van het kind. Meer hierover is te vinden op de [website](#) van het bureau van de kanselier van justitie.

Krachtens de Estlandse wetgeving verwijst het begrip verzoening naar de activiteiten van een conciliator of conciliatieorgaan bij civiele zaken. Verzoening is geregeld in de Wet inzake conciliatie, bemiddeling in een specifieke wet inzake mediation. De Wet inzake conciliatie is opgesteld met het oog op de omzetting in Estlands recht van Richtlijn 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken.

Ingevolge de Wet inzake conciliatie kan een conciliator een natuurlijke persoon zijn, aan wie de partijen hebben gevraagd om als conciliator op te treden. Advocaten en notarissen kunnen ook als conciliators optreden. Ingevolge de specifieke wet kan de rol van conciliator ook worden toegewezen aan staatsorganen of lokale overheidsorganen.

Op de [website](#) van de kamer van notarissen staat een lijst van notarissen die bereid zijn als conciliator op te treden.

Op de [website](#) van de kamer van notarissen staat een lijst van advocaten die bereid zijn als conciliator op te treden.

Het ministerie van Sociale Zaken is voornemens de activiteiten van mediators en conciliators in familiezaken verder te ontwikkelen.

U kunt ook contact opnemen met de volgende niet-gouvernementele organisaties:

De [Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators](#) biedt informatie in het Estlands en het Engels. De contactpersoon is [Anneli Liivamägi](#).

De [Estlandse Unie voor kindbescherming](#) is een vereniging zonder winstoogmerk die opkomt voor de rechten van kinderen. Zij geeft onder meer advies aan ouders die een scheiding van tafel en bed of een echtscheiding willen aanvragen en moedigt hen aan gebruik te maken van bemiddelingsdiensten om de belangen van hun kinderen te beschermen. De Unie heeft opleidingen georganiseerd op het gebied van bemiddeling/mediation in familiezaken.

De [Estlandse Vereniging van verzekeraars](#) heeft een bemiddelaar/mediator voor verzekeringszaken aangesteld die belast is met geschillen tussen verzekeringnemers enerzijds en verzekeraars of verzekeringstussenpersonen anderzijds.

Op grond van de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen hebben partijen het recht zich tot de openbare conciliator te wenden in het geval van een collectief arbeidsgeschil (een geschil met betrekking tot de voorwaarden van een collectieve overeenkomst). De openbare conciliator is een onpartijdige deskundige die partijen die in een arbeidsgeschil verwickeld zijn, helpt om een compromis te sluiten.

Het contactadres van de openbare conciliator voor collectieve arbeidsgeschillen is Henn Pärn, Public Conciliator, telefoon, e-mail Henn.Parn@riikliklepitaja.ee. Meer informatie is te vinden op de [website](#) van de openbare conciliator.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Het verzoeningsproces waarin de Wet inzake conciliatie voorziet, kan over het algemeen gebruikt worden om alle burgerlijke geschillen te beslechten. Er bestaat een verzoeningsprocedure voor civiele zaken waarbij het geschil betrekking heeft op een privaatrechtelijke relatie en behandeld wordt door een kantonrechtbank. Hoewel er geen vergelijkende statistieken bestaan, is het waarschijnlijk dat bemiddeling vaker voorkomt op het gebied van familierecht. De kanselier van Justitie beslecht geschillen met betrekking tot discriminatie indien iemand een verklaring indient dat hij/zij is gediscrimineerd op grond van zijn/haar geslacht, ras, nationaliteit (etnische oorsprong), huidskleur, taal, afkomst, godsdienst, politieke of andere overtuigingen, financiële of sociale status, leeftijd, handicap, seksuele geaardheid of andere in de wet genoemde kenmerken. Mediators kunnen ook optreden in geval van inbreuken op fundamentele rechten.

De openbare conciliator treedt op als conciliator in collectieve arbeidsgeschillen.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Ingevolge de Estlandse wetgeving is medewerking aan de verzoeningsprocedure over het algemeen vrijwillig.

De Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators heeft beroepsnormen uitgewerkt die verplicht zullen worden gesteld voor conciliators die in Estland willen optreden als bemiddelaars in familiezaken.

Het Estlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bevat een bijzondere regel die voorziet in verzoening door een rechter in situaties waarin een ouder een bevel met betrekking tot de omgang met het kind negeert. Overeenkomstig artikel 563 van dit wetboek kan de rechter, op verzoek van een van de ouders, beide ouders bij dagvaarding oproepen voor de rechter te verschijnen om het betreffende geschil door middel van een overeenkomst te beslechten. De rechter roept de ouders bij dagvaarding op om persoonlijk te verschijnen en wijst hen op de mogelijke rechtsgevolgen (boete of gevangenisstraf) als zij niet verschijnen.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorziet tevens in de mogelijkheid ouders verplicht te laten deelnemen aan een verzoeningsproces volgens de Wet inzake conciliatie, indien de rechter dit, gezien de feiten van de zaak en de procedure tot dan toe, noodzakelijk acht in het belang van de beslechting van de kwestie.

Verzoening waarbij de kanselier van justitie optreedt, is geregeld in de artikelen 355-3515 van de Wet inzake de kanselier van justitie.

De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen, de activiteiten van de openbare conciliator en de rechten en plichten van de partijen die betrokken zijn in het proces, zijn geregeld in de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen.

De procedureregels van de bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars zijn [online](#) beschikbaar.

Het ministerie van Sociale Zaken helpt bij de ontwikkeling van mediation in familiezaken; dit omvat onder andere de instelling van een standaardberoepskwalificatie voor mediation in familiezaken. In de toekomst zullen de staat of lokale overheden mogelijk mediation aanbieden en de kosten van bepaalde mediationdiensten dekken.

Informatie en opleiding

Informatie over conciliators die volgens de Wet inzake conciliatie optreden, waaronder notarissen en advocaten, is te vinden op de websites van degenen die als conciliator actief zijn. Op de [website](#) van de kamer van notarissen is een lijst van notarissen beschikbaar die bereid zijn als conciliator op te treden.

Dezelfde informatie, maar dan voor advocaten, is te vinden op de [website](#) van de Estlandse orde van advocaten.

Informatie over de activiteiten van de kanselier van justitie als conciliator is te vinden op de [website](#) van de kanselier van justitie.

Informatie over de activiteiten van de openbare conciliator als conciliator is te vinden op de [website](#) van de openbare conciliator.

Opleidingen voor mediators worden verzorgd door de particuliere sector (bv. de Vereniging van bemiddelaars/mediators). Er bestaat geen specifieke regeling voor de opleiding van mediators.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Ingevolge de Wet inzake conciliatie is verzoening niet kosteloos; de kosten van verzoening worden in onderling overleg tussen de conciliator en de betrokken partijen vastgesteld. Volgens de gegevens op de website van de Vereniging van bemiddelaars/mediators kostte verzoening in familiezaken in 2013 60 euro per sessie. De kosten voor mediation worden gelijk verdeeld tussen de partijen.

Indien de rechter het noodzakelijk acht een conciliator of mediator in te schakelen om een geschil te beslechten, kan de economisch zwakkere partij om bijstand van de overheid vragen om de kosten te dekken.

Indien de kanselier van justitie als conciliator optreedt, is er geen vergoeding verschuldigd. Aan het verzoeningsproces kunnen echter aanvullende kosten verbonden zijn. De kanselier van justitie bepaalt wie deze kosten moet dragen.

De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen door de kanselier van justitie is eveneens kosteloos. De kosten die voortvloeien uit de beslechting van een collectief arbeidsgeschil worden gedragen door de in het ongelijk gestelde partij, of in onderlinge overeenstemming verdeeld over de partijen.

De bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars brengt 50 euro administratiekosten in rekening, de vergoeding voor de verzekeringsconciliator bedraagt maximaal 160 euro. Indien de verzoeningspoging mislukt, wordt deze vergoeding gehalveerd.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Ingevolge de Wet inzake conciliatie is de overeenkomst die via een verzoeningsproces tot stand is gekomen, uitvoerbaar nadat op grond van een verzoekschrift de passende procedure om deze uitvoerbaar te verklaren is doorlopen (de artikelen 6271 en 6272 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Een verzoeningsovereenkomst die via een verzoeningsproces met behulp van een notaris of advocaat tot stand is gekomen, kan ook door een notaris uitvoerbaar worden verklaard, overeenkomstig de regels die in de Wet op het notarisambt zijn vastgelegd.

Een overeenkomst die tot stand is gekomen met behulp van de openbare conciliator ter beslechting van een collectief arbeidsgeschil, is voor beide partijen bindend, en rechtsgeldig vanaf de datum van ondertekening, tenzij een andere datum van inwerkingtreding is overeengekomen. Dit type overeenkomst vormt echter geen executoriale titel.

Waarom zou u, in plaats van naar de rechter te stappen, uw geschil niet proberen op te lossen door middel van mediation? Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting genoemd, waarbij een bemiddelaar helpt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Estland zijn zich bewust van de voordelen van bemiddeling.

Met wie contact opnemen?

In Estland moet onderscheid worden gemaakt tussen bemiddeling/mediation en verzoening/conciliatie. Bemiddeling is een breder begrip waaronder alle handelingen vallen waarbij een onafhankelijke derde bemiddelt tussen mensen die het over een bepaalde kwestie met elkaar oneens zijn, zonder dat deze derde over de rechten van een scheidsman beschikt.

In sommige gevallen kan de *õiguskantsler* (kanselier van justitie) als bemiddelaar optreden. Hoewel het begrip 'ombudsman' niet voorkomt in de Wet inzake de kanselier van justitie, oefent de kanselier van justitie ook de functies van ombudsman uit, door te controleren of overheidsorganen de fundamentele rechten en vrijheden van mensen en de beginselen van goed bestuur respecteren, en door toezicht te houden op lokale overheden, publiekrechtelijke rechtspersonen en privaatrechtelijke instanties die publieke functies uitoefenen. Vanaf 2011 oefent de kanselier van justitie tevens de functies van de ombudsman voor kinderen uit, uit hoofde van artikel 4 van het Verdrag inzake de rechten van het kind. Meer informatie is te vinden op de [website](#) van de kanselier van justitie.

Krachtens de Estlandse wetgeving verwijst het begrip verzoening naar de activiteiten van een conciliator of conciliatieorgaan bij civiele zaken. Verzoening is geregeld in de Wet inzake conciliatie, bemiddeling in een specifieke wet inzake mediation. De Wet inzake conciliatie is opgesteld met het oog op de omzetting in Estlands recht van Richtlijn 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken.

Ingevolge de Wet inzake conciliatie kan een conciliator een natuurlijke persoon zijn, aan wie de partijen hebben gevraagd om als conciliator op te treden.

Advocaten en notarissen kunnen ook als conciliators optreden. Ingevolge de specifieke wet kan de rol van conciliator ook worden toegewezen aan een staats- of lokale-overheidsorgaan.

Op de [website](#) van de kamer van notarissen staat een lijst van notarissen die bereid zijn als conciliator op te treden.

Op de website van de Estlandse orde van advocaten staat een lijst van advocaten die bereid zijn als conciliator op te treden.

Het ministerie van Sociale Zaken is voornemens de activiteiten van mediators en conciliators in familiezaken verder te ontwikkelen.

U kunt ook contact opnemen met de volgende niet-gouvernementele organisaties:

De [Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators](#) biedt informatie in het Estlands en het Engels. De contactpersoon is [Anneli Liivamägi](#).

De [Estlandse Unie voor kindbescherming](#) is een vereniging zonder winstoogmerk die opkomt voor de rechten van kinderen. Zij geeft onder meer advies aan ouders die een scheiding van tafel en bed of een echtscheiding willen aanvragen en moedigt hen aan gebruik te maken van bemiddelingsdiensten om de belangen van hun kinderen te beschermen. De Unie heeft opleidingen georganiseerd op het gebied van bemiddeling/mediation in familiezaken.

De [Estlandse Vereniging van verzekeraars](#) heeft een bemiddelaar/mediator voor verzekeringszaken in het leven geroepen die zich bezighoudt met geschillen tussen verzekeringnemers enerzijds en verzekeraars of verzekeringstussenpersonen anderzijds.

Op grond van de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen hebben partijen het recht zich tot de openbare conciliator te wenden in het geval van een collectief arbeidsgeschil (een geschil met betrekking tot de voorwaarden van een collectieve overeenkomst). De openbare conciliator is een onpartijdige deskundige die partijen die in een arbeidsgeschil verwickeld zijn, helpt om een compromis te sluiten.

Het contactadres van de openbare conciliator voor collectieve arbeidsgeschillen is Henn Pärn, Public Conciliator, telefoon +372 6269 960, e-mail Henn.Parn@riikliklepitaja.ee. Meer informatie is te vinden op de website van de [openbare conciliator](#).

Meer informatie is te vinden op de website van de [openbare conciliator](#).

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Het verzoeningsproces waarin de Wet inzake conciliatie voorziet, kan over het algemeen gebruikt worden om alle burgerlijke geschillen te beslechten. Er bestaat een verzoeningsprocedure voor civiele zaken waarbij het geschil betrekking heeft op een privaatrechtelijke relatie en behandeld wordt door een kantonrechtbank. Hoewel er geen vergelijkende statistieken bestaan, is het waarschijnlijk dat bemiddeling vaker voorkomt op het gebied van familierecht.

De kanselier van Justitie beslecht geschillen met betrekking tot discriminatie indien iemand een verklaring indient dat hij/zij is gediscrimineerd op grond van zijn/haar geslacht, ras, nationaliteit (etnische oorsprong), huidskleur, taal, afkomst, godsdienst, politieke of andere overtuigingen, financiële of sociale status, leeftijd, handicap, seksuele geaardheid of andere wettelijk vastgelegde kenmerken. Mediators kunnen ook optreden in geval van inbreuken op fundamentele rechten.

De openbare conciliator treedt op als conciliator in collectieve arbeidsgeschillen.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Ingevolge de Estlandse wetgeving is medewerking aan de verzoeningsprocedure over het algemeen vrijwillig.

De [Estlandse Vereniging van bemiddelaars/mediators](#) heeft beroepsnormen uitgewerkt die verplicht zullen worden gesteld voor conciliators die in Estland als bemiddelaars in familiezaken willen optreden.

Het [Estlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#) bevat een bijzondere regel die voorziet in verzoening door een rechter in situaties waarin een ouder een bevel met betrekking tot de omgang met het kind negeert. Overeenkomstig artikel 563 van dit wetboek kan de rechter, op verzoek van een van de ouders, beide ouders bij dagvaarding oproepen voor de rechter te verschijnen om het betreffende geschil door middel van een overeenkomst te beslechten.

De rechter roept de ouders bij dagvaarding op om persoonlijk te verschijnen en wijst hen op de mogelijke rechtsgevolgen (boete of gevangenisstraf) als zij niet verschijnen.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorziet tevens in de mogelijkheid ouders verplicht te laten deelnemen aan een verzoeningsproces volgens de Wet inzake conciliatie, indien de rechter dit, gezien de feiten van de zaak en de procedure tot dan toe, noodzakelijk acht in het belang van de beslechting van de kwestie.

Verzoening waarbij de kanselier van justitie optreedt, is geregeld in artikel 35, lid 5-15 van de Wet inzake de kanselier van justitie.

De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen, de activiteiten van de openbare conciliator en de rechten en plichten van de partijen die betrokken zijn in het proces, zijn geregeld in de Wet op de beslechting van collectieve arbeidsgeschillen.

De procedureregels van de bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars zijn [online](#) beschikbaar.

Het ministerie van Sociale Zaken helpt bij de ontwikkeling van mediation in familiezaken; dit omvat onder andere de instelling van een standaard beroepskwalificatie voor mediation in familiezaken. In de toekomst zullen de staat of lokale overheden mogelijk mediation aanbieden en de kosten van bepaalde mediationdiensten dekken.

Informatie en opleiding

Informatie over conciliators die volgens de Wet inzake conciliatie optreden, waaronder notarissen en advocaten, is te vinden op de websites van degenen die als conciliator actief zijn. Op de [website](#) van de kamer van notarissen is een lijst van notarissen beschikbaar die bereid zijn als conciliator op te treden.

Dezelfde informatie, maar dan voor advocaten, is te vinden op de website van de Estlandse orde van advocaten.

Informatie over de activiteiten van de kanselier van justitie als conciliator is te vinden op de [website](#) van de kanselier van justitie.

Informatie over de activiteiten van de openbare conciliator als conciliator is te vinden op de [website](#) van de openbare conciliator.

Opleidingen voor mediators worden verzorgd door de particuliere sector (bijv. de Vereniging van bemiddelaars/mediators). Er bestaat geen specifieke regeling voor de opleiding van mediators.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Ingevolge de Wet inzake conciliatie is verzoening niet kosteloos; de kosten van verzoening worden in onderling overleg tussen de conciliator en de betrokken partijen vastgesteld. Volgens de gegevens op de website van de Vereniging van bemiddelaars/mediators kost verzoening in individuele zaken 40 euro per sessie en verzoening in familiezaken 60 euro per sessie (gegevens voor 2011). De kosten voor mediation worden gelijk verdeeld tussen de partijen. Indien de rechter het noodzakelijk acht een conciliator of mediator in te roepen om een geschil te beslechten, kan de economisch zwakkere partij om bijstand van de overheid vragen om de kosten te dekken.

Indien de kanselier van justitie als conciliator optreedt, is er geen vergoeding verschuldigd. Aan het verzoeningsproces kunnen echter aanvullende kosten verbonden zijn. De kanselier van justitie bepaalt wie deze kosten moet dragen.

De beslechting van collectieve arbeidsgeschillen door de kanselier van justitie is eveneens kosteloos. De kosten die voortvloeien uit de beslechting van een collectief arbeidsgeschil worden gedragen door de in het ongelijk gestelde partij, of in onderlinge overeenstemming verdeeld over de partijen.

De bemiddelaar/mediator van de Estlandse Vereniging van verzekeraars brengt 50 euro administratiekosten in rekening, de vergoeding voor de verzekeringsconciliator bedraagt 160 euro. Als de verzoeningspoging mislukt, wordt deze vergoeding gehalveerd.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Ingevolge de Wet inzake conciliatie is de overeenkomst die via een verzoeningsproces tot stand is gekomen, uitvoerbaar nadat op grond van een verzoekschrift de passende procedure om deze uitvoerbaar te verklaren is doorlopen (artikel 627, lid 1 en 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Een verzoeningsovereenkomst die via een verzoeningsproces met behulp van een notaris of advocaat tot stand is gekomen, kan ook door een notaris uitvoerbaar worden verklaard, overeenkomstig de regels die in de Wet op het notarisambt zijn vastgelegd.

Een overeenkomst die tot stand is gekomen met behulp van de openbare conciliator ter beslechting van een collectief arbeidsgeschil, is voor beide partijen bindend, en rechtsgeldig vanaf de datum van ondertekening, tenzij een andere datum van inwerkingtreding is overeengekomen. Dit type overeenkomst vormt echter geen executoriale titel.

Laatste update: 06/10/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([en](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Ierland

Met wie contact opnemen?

Er bestaat geen overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor het aanbieden van bemiddelingdiensten.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddeling/mediation wordt vooral gebruikt bij persoonlijk letsel, familiezaken en handeldsgeschillen, alsook bij klachten over onwettige discriminatie krachtens de wetgeving inzake gelijkheid.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Persoonlijk letsel

In de regel geschiedt het gebruik van bemiddeling/mediation op vrijwillige basis. De Wet op de wettelijke aansprakelijkheid en de rechtbanken van 2004 (artikelen 15 en 16) voorziet in de mogelijkheid om gebruik te maken van bemiddeling/mediation. In artikel 15 wordt het concept van bemiddelingsoverleg ingevoerd. De rechter kan partijen in een zaak waar sprake is van persoonlijk letsel verzoeken bijeen te komen om de zaak in onderling overleg te beslechten. Indien een partij dit verzoek niet inwilligt, kan de rechter deze partij ertoe verplichten de resulterende kosten te betalen.

In dergelijke gevallen wordt de mediator in welbepaalde omstandigheden benoemd door een orgaan dat te dien einde is voorgeschreven door de minister van Justitie, Gelijkheid en Rechtshervorming.

Voor meer informatie kunt u de [Civil Liability and Courts Act 2004 \(Bodies Prescribed under Section 15\) Order 2005](#) en de [Civil Liability and Courts Act 2004 \(Bodies Prescribed under Section 15\) \(No. 2\) Order 2005](#) raadplegen.

Familierecht

Op het gebied van het familierecht zijn de wettelijke vertegenwoordigers van de partijen in een scheiding van tafel en bed c.q. echtscheiding bij wet verplicht samen met de aanvrager of de verweerder (al naargelang het geval) de mogelijkheid te overwegen om gebruik te maken van bemiddeling/mediation. Doel hiervan is om tot een scheiding van tafel en bed of een echtscheiding met onderlinge toestemming te komen. De wettelijke vertegenwoordigers moeten de

betrokken partijen tevens namen en adressen geven van gekwalificeerde mediators die bemiddelingsdiensten aanbieden aan uit elkaar gegroeide echtgenoten. Bovendien moeten zij officieel aan de rechter verklaren dat zij aan deze voorwaarde hebben voldaan. Indien zij dat niet doen, kan de rechter de procedure verdagen totdat hij van oordeel is dat de wettelijke vertegenwoordiger het nodige overleg heeft gepleegd.

U vindt meer informatie op de website van de [Family Support Agency](#) en de [Family Mediation Service](#).

Handelsgeschillen

Bij de behandeling van een handelsgeschil kan de rechter (krachtens maatregel 63A van het [reglement van de hogere rechtbanken](#) [handelsprocedure] 2004), op verzoek van een van de partijen of op eigen initiatief, beslissen om de procedure of om het even welk onderdeel ervan met ten hoogste achtentwintig dagen te verdagen wanneer hij het wenselijk acht de partijen tijd te geven om te overwegen of de procedure of een van de onderdelen ervan in aanmerking komt voor bemiddeling/mediation of arbitrage. Indien de partijen een bemiddelingsproces op gang wensen te brengen, kan hij de termijn voor naleving door de partijen uitbreiden krachtens een bepaling uit dit reglement of een rechterlijk bevel.

Equality Tribunal (Rechtbank voor gelijkheid)

U vindt meer informatie over het Equality Tribunal (rechtbank voor gelijkheid) op de Citizens Information website en op de website van het [Equality Tribunal](#) zelf.

Informatie en opleiding

Over het geheel genomen is de opleiding van mediators geen overheidstaak. Toch heeft de Family Support Agency onder meer ook tot taak opleidingsmogelijkheden met betrekking tot bemiddeling in familiezaken aan te bieden. Kandidaten die tot deze opleidingsprogramma's wensen te worden toegelaten, moeten een algemene cursus op het gebied van bemiddeling/mediation hebben gevolgd (60 uur) en een strenge selectieprocedure doorstaan. U vindt meer informatie op de website van de [Family Support Agency](#).

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

In de regel is bemiddeling/mediation niet kosteloos. De vergoeding wordt in onderlinge overeenstemming vastgesteld door de particuliere mediator en de partijen.

De [Family Mediation Service](#) en het [Equality Tribunal](#) kunnen evenwel gratis bemiddeling/mediation aanbieden.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Een via bemiddeling bereikte overeenkomst kan worden uitgevoerd als een contract.

Laatste update: 01/05/2010

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([el](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Griekenland

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Bemiddeling is een vorm van alternatieve geschillenbeslechting (ADR) waarbij een bemiddelaar de partijen helpt om tot overeenstemming te komen. De Griekse regering en rechtsbeoefenaren hebben oog voor de voordelen van bemiddeling.

Met wie contact opnemen?

De volgende instanties verlenen bemiddelingsdiensten in Griekenland:

Krachtens wet 3898/2010 (staatsblad, serie I, nr. 211, 16.12.2010), die Richtlijn 2008/52/EG omzet, moet een bemiddelaar een daartoe erkende advocaat zijn. De Raad voor de erkenning van bemiddelaars (*Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών*), die krachtens voornoemde wet werd opgericht, ressorteert onder het ministerie van Justitie, Transparantie en Mensenrechten en is verantwoordelijk voor het erkennen van bemiddelaars. Een bemiddelaar wordt erkend na het slagen voor een examen dat hij moet afleggen voor een examencommissie. Deze commissie is samengesteld uit twee leden van de Raad voor de erkenning van bemiddelaars en een gerechtelijk ambtenaar. De afdeling juridische beroepen en gerechtsdeurwaarders (*Τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος και Δικαστικών Επιμελητών*) van het directoraat-generaal voor justitiebeheer van het ministerie van Justitie, Transparantie en Mensenrechten is verantwoordelijk voor het erkennen van bemiddelaars en afgeven van administratieve documenten die voor de erkenning zijn vereist. De afdeling stelt ook lijsten op van erkende organisaties voor het opleiden van bemiddelaars en van erkende bemiddelaars en verspreidt deze lijsten onder de rechtbanken. De lijsten van erkende bemiddelaars kunnen worden geraadpleegd op de website van het [ministerie van Justitie, Transparantie en Mensenrechten](#).

Werknemers kunnen bij het [ministerie van Arbeid, Sociale Zekerheid en Welzijn](#) terecht voor een officiële hoorzitting over een arbeidsgerelateerd geschil. De procedure wordt uitgevoerd door de arbeidsinspectie (*Επιθεώρηση Εργασίας*). Een gespecialiseerde inspecteur stelt een datum voor een hoorzitting vast waarop de werkgever in de gelegenheid wordt gesteld om zijn standpunt naar voren te brengen. Deze hoorzitting staat los van een gerechtelijke procedure. De [consumentenombudsman](#) (*Συνήγορος του Καταναλωτή*) is een onafhankelijke instantie die ressorteert onder het ministerie van Regionale Ontwikkeling en Concurrentievermogen en die de consumentenrechten beschermt. De ombudsman is een buitengerechtelijk orgaan voor de consensuele beslechting van consumentengeschillen en geeft advies aan de regering over problemen die tot zijn bevoegdheidsgebied behoren. De ombudsman houdt ook toezicht op de [Raden voor minnelijke geschillenbeslechting](#) (*Επιτροπές Φιλικού Διακανονισμού*) van de plaatselijke prefecturale raden (*Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις*). Deze raden kunnen optreden wanneer er geen parallelle gerechtelijke procedure plaatsvindt.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddeling wordt toegepast:

bij burgerlijke en handelszaken;

op het gebied van arbeidsrecht en voor het beslechten van consumentengeschillen, zoals hiervoor werd beschreven;

voor slachtoffers van huiselijk geweld (wet nr. 3500/2006); en

voor bepaalde overtredingen, als bepaald in wet nr. 3094/2010.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Griekenland heeft [Richtlijn 2008/52/EG](#) omgezet via wet nr. 3898/2010 (staatsblad, serie I, nr. 211, 16.12.2010).

Krachtens deze wet kan een beroep worden gedaan op bemiddeling in het geval van particuliere juridische geschillen indien de partijen hiermee instemmen en zij vrijuit over het voorwerp van het geschil kunnen spreken. Een overeenkomst om bemiddeling in te roepen voor een geschil, kan blijken uit een document of uit stukken van de rechtbank waar het geschil aanhangig is. De wetgeving inzake materiële overeenkomsten is op de betreffende overeenkomst van toepassing.

Bemiddeling is mogelijk als: a) de partijen instemmen met bemiddeling voor of na gerechtelijke procedures; b) de rechtbank waar de zaak aanhangig is, de partijen oproept om tot bemiddeling over te gaan, rekening houdend met alle aspecten van de zaak; als de partijen hiermee instemmen, moet de rechtbank

de verdere behandeling van de zaak met drie tot zes maanden uitstellen; c) een rechtbank in een andere lidstaat bemiddeling beveelt; d) bemiddeling bij wet is vereist.

Besluit 109088 van het ministerie van Justitie, Transparantie en Mensenrechten: a) stelt de specifieke voorwaarden vast voor het erkennen van bemiddelaars en de procedure om de erkenning te laten gelden in een andere EU-lidstaat; voor een dergelijke erkenning en het tijdelijke of definitieve verlies ervan is de voorafgaande goedkeuring nodig van de Raad voor de erkenning van bemiddelaars; b) stelt een gedragscode vast voor de erkende bemiddelaars; c) legt de specifieke voorwaarden vast voor het opleggen van sancties wegens schending van de gedragscode; deze sancties moeten eerst worden goedgekeurd door de Raad en bestaan uit het tijdelijke of definitieve verlies van de erkenning; en d) specificeert alle andere betreffende aspecten. Aan een bemiddelingsprocedure neemt elke partij, of de wettelijke vertegenwoordiger ervan, samen met haar advocaat deel.

De partijen of een derde naar keuze wijst een bemiddelaar aan.

De bemiddelaar legt, met het akkoord van de partijen, de bemiddelingsprocedure vast. De partijen mogen de procedure op elk moment beëindigen. De bemiddelingsprocedure is vertrouwelijk. Er worden geen gegevens van de besprekingen bijgehouden. Een bemiddelaar mag in het kader van de bemiddelingsprocedure elke partij contacteren en ontmoeten. Een bemiddelaar mag geen informatie die hij tijdens een vergadering van de ene partij heeft gekregen, doorgeven aan de andere partij zonder de toestemming van de eerste partij.

Een persoon die wordt voorgesteld als bemiddelaar, hoeft niet in te stemmen met de aanstelling. Een bemiddelaar kan tijdens een bemiddeling alleen worden beschuldigd van poging tot misleiding.

Een bemiddelaar stelt een verslag van de bemiddelingsprocedure op, met de volgende informatie:

- a) de volledige naam van de bemiddelaar,
- b) de plaats en de tijd van de bemiddeling,
- c) de volledige naam/namen van de deelnemers aan de bemiddelingsprocedure,
- d) de overeenkomst krachtens dewelke de bemiddeling plaatsvond,
- e) de overeenstemming die de partijen tijdens de bemiddeling hebben bereikt of de bevestiging dat het niet tot overeenstemming is gekomen, alsook de reden van het geschil.

Na de bemiddeling wordt een bemiddelingsverslag ondertekend door de bemiddelaar, de partijen en hun advocaten. Indien minstens een van de partijen hierom verzoekt, zorgt de bemiddelaar ervoor dat het originele verslag wordt neergelegd bij het secretariaat van de rechtbank van eerste aanleg met een alleenzetelende rechter van de regio waar de bemiddeling werd uitgevoerd. Daarvoor moet een vergoeding worden betaald. In een gemeenschappelijk besluit van de minister van Financiën en de minister van Justitie, Transparantie en Mensenrechten worden het basisbedrag en het aangepaste bedrag van deze vergoeding vastgelegd. Indien de bemiddeling niet tot overeenstemming leidt, volstaat de handtekening van de bemiddelaar.

Indien het bemiddelingsverslag een overeenstemming tussen de partijen bevat over een uit te voeren actie, en nadat het is neergelegd bij het secretariaat van de rechtbank van eerste aanleg met een alleenzetelende rechter, wordt het een executoire titel als bepaald in artikel 904, lid 2, onder c), van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Alternatieve geschillenbeslechting (ADR) in de praktijk

De enige vorm van alternatieve geschillenbeslechting waarvan gezegd kan worden dat deze in Griekenland daadwerkelijk toepassing vindt, is **arbitrage**. Krachtens artikel 99 e.v. van de Griekse faillissementswet kan de faillissementsrechtbank (*πρωχρητικό δικαστήριο*) op verzoek van een natuurlijke of rechtspersoon een bemiddelaar voor een transactieprocedure benoemen.

De rechtbank bepaalt de geldigheid van het verzoek en benoemt vervolgens een bemiddelaar uit een lijst van deskundigen. **De bemiddelaar moet alles in het werk stellen om tussen de schuldenaar en het (wettelijk bepaalde) merendeel van de schuldeisers een overeenkomst te realiseren om het voortbestaan van de onderneming te garanderen.**

Een bemiddelaar kan een krediet- en financiële instelling om alle informatie over de economische activiteit van de schuldenaar verzoeken waarvan hij denkt dat deze nuttig is voor het succesvol realiseren van de bemiddelingsprocedure.

Wanneer geen overeenstemming kan worden bereikt, stelt de bemiddelaar de president van de rechtbank daarvan onverwijld in kennis. Deze begint de procedure voor de faillissementsrechtbank en de rol van de bemiddelaar eindigt hier.

Informatie en opleiding

De Raad voor de erkenning van bemiddelaars is verantwoordelijk voor het erkennen van bemiddelaars, moet ervoor zorgen dat opleidingsorganisaties voldoen aan de vereisten en dat erkende bemiddelaars de gedragscode naleven en moet de minister van Justitie, Transparantie en Mensenrechten wettelijk bepaalde sancties aanbevelen.

De opleiding voor bemiddelaars mag worden verstrekt door een vzw die bestaat uit minstens één orde van advocaten en minstens één nationale kamer. De afdeling juridische beroepen en gerechtsdeurwaarders van het directoraat-generaal voor justitiebeheer van het ministerie van Justitie, Transparantie en Mensenrechten verleent, op aanbeveling van de Raad voor de erkenning van bemiddelaars, vergunningen aan dergelijke verenigingen. In presidentieel decreet 123/2011, dat is uitgevaardigd op voorstel van de minister van Justitie, Transparantie en Mensenrechten, de minister van Financiën, de minister van Concurrentievermogen en Scheepvaart en de minister van Onderwijs, Permanente Educatie en Religieuze Zaken, worden de specifieke voorwaarden vastgesteld voor het vergunnen en beheren van organisaties die bemiddelaars opleiden, alsook de lesinhoud van basis- en doorlopende opleidingen, de opleidingsduur, de opleidingsplaats, de kwalificaties van de lesgevers, het aantal deelnemers en de sancties voor de opleidingsorganisaties die niet voldoen aan de vereisten. De sancties bestaan uit een boete of het tijdelijke of definitieve verlies van een exploitatievergunning. De criteria voor de keuze en de toepassing van de sancties zullen in het voornoemde presidentieel decreet worden vastgelegd. Om een exploitatievergunning te verkrijgen, moet een opleidingsorganisatie een heffing betalen. In een gemeenschappelijk besluit van de minister van Financiën en de minister van Justitie, Transparantie en Mensenrechten wordt het basisbedrag van deze heffing vastgelegd, alsook de herzieningsmodaliteiten van het bedrag.

Het ministerie van Justitie, Transparantie en Mensenrechten maakt gebruik van alle geschikte middelen, met name het internet, om het publiek op de hoogte te brengen van de manieren waarop het toegang kan krijgen tot bemiddeling.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Bemiddelaars krijgen een uurvergoeding voor maximaal 24 uur, inclusief voorbereidingstijd. Een bemiddelaar kan met de partijen bij een geschil een andere vorm van vergoeding afspreken. De kosten van een bemiddelaar worden gelijk verdeeld tussen de partijen, tenzij anders wordt overeengekomen. Elke partij betaalt het honorarium van haar eigen advocaat. Het basisuurtarief en het aangepast uurtarief voor bemiddeling zijn vastgesteld bij besluit van de minister van Justitie, Transparantie en Mensenrechten.

Kunnen bemiddelde overeenkomsten ten uitvoer worden gelegd?

Na de bemiddeling wordt een bemiddelingsverslag ondertekend door de bemiddelaar, de partijen en hun advocaten. Indien minstens een van de partijen hierom verzoekt, zorgt de bemiddelaar ervoor dat het originele verslag wordt neergelegd bij het secretariaat van de rechtbank van eerste aanleg met een

alleenzetelende rechter van de regio waar de bemiddeling werd uitgevoerd. Daarvoor moet een vergoeding worden betaald. In een gemeenschappelijk besluit van de minister van Financiën en de minister van Justitie, Transparantie en Mensenrechten worden het basisbedrag en het aangepaste bedrag van deze vergoeding vastgelegd. Indien de bemiddeling niet tot overeenstemming leidt, volstaat de handtekening van de bemiddelaar.

Indien het bemiddelingsverslag een overeenstemming tussen de partijen bevat over een uit te voeren actie, en nadat het is neergelegd bij het secretariaat van de rechtbank van eerste aanleg met een alleenzetelende rechter, wordt het een executoire titel als bepaald in artikel 904, lid 2, onder c), van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Een wettige bemiddelingsprocedure schorst de verjaringstermijn en de uiterste termijn voor het voltooien van procedures. Volgens artikel 261 e.v. van het burgerlijk wetboek beginnen geschorste verjaringstermijnen en uiterste termijnen weer te lopen nadat een verslag van een mislukte bemiddeling is opgesteld of een van de partijen aan de andere partij en de bemiddelaar een kennisgeving of een ander document toezendt ter beëindiging van de bemiddelingsprocedure.

Overeenkomstig artikel 10 van Richtlijn 2008/52/EG moeten verzoeken worden ingediend bij het secretariaat van de rechtbank van eerste aanleg met een alleenzetelende rechter van de regio waar de bemiddeling werd uitgevoerd. Deze is de bevoegde instantie als bepaald in artikel 6, leden 1 en 2, van de richtlijn.

Gerelateerde links

[Orde van advocaten van Athene](#)

[Ministerie van Arbeid, Sociale Zekerheid en Welzijn](#)

[Consumentenombudsman](#)

[Ministerie van Justitie, Transparantie en Mensenrechten](#)

[Grieks Centrum voor bemiddeling en arbitrage](#)

Laatste update: 25/06/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Spanje

Een van de verschijnselen die de rechtspraak in Spanje de laatste jaren beïnvloedt, is de toename van het aantal rechtszaken, die gevolgen heeft voor de soepele werking van de rechtspraak.

Daarom wordt er gezocht naar alternatieve manieren om conflicten op te lossen die efficiënter zijn dan de mogelijkheden die het huidige model biedt.

Bemiddeling/mediation is een van deze manieren, naast arbitrage en verzoening.

Met wie contact opnemen?

Zie de informatie over het vinden van een mediator in Spanje.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Wet 5/2012 van 6 juli 2012 inzake bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken zet Richtlijn 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 om in Spaans nationaal recht. Deze wet stelt een minimumkader voor de bemiddelings-/mediationpraktijk in zonder afbreuk te doen aan de bepalingen die door de autonome gemeenschappen zijn vastgesteld.

Bemiddeling/mediation in het arbeidsrecht

Bemiddeling/mediation is heel gebruikelijk in arbeidsrechtelijke kwesties. Soms is het verplicht om eerst bemiddeling/mediation te proberen voordat naar de rechter kan worden gestapt. Bij collectieve conflicten is bemiddeling/mediation de regel, en in enkele autonome gemeenschappen vindt nu ook bij individuele conflicten vaker bemiddeling plaats.

De autonome gemeenschappen hebben instanties die zich speciaal met bemiddeling/mediation in arbeidsrechtelijke kwesties bezighouden. Op nationaal niveau biedt de Interconfederale Dienst voor bemiddeling en arbitrage ("Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje" – SIMA) gratis bemiddelingsdiensten aan bij conflicten die de bevoegdheden van de [autonome gemeenschappen](#) te buiten gaan.

Wet 36/2011 inzake de arbeidsrechtbanken bevat de geheel nieuwe bepaling dat als algemene regel alle aanvragen vergezeld moeten gaan van een certificaat waarin wordt verklaard dat eerder een poging tot verzoening of bemiddeling/mediation is ondernomen voor de toepasselijke administratieve dienst, de Dienst voor bemiddeling, arbitrage en verzoening ("Servicio de Mediación, Arbitraje y Conciliación" – SMAC), of voor organen die dergelijke functies vervullen uit hoofde van een collectieve overeenkomst, hoewel in het daaropvolgende artikel de procedures worden genoemd die van deze eis zijn vrijgesteld.

Wet 36/2011 bevat een uitdrukkelijke verwijzing naar bemiddeling/mediation, niet alleen tijdens verzoening vóór het proces, maar ook wanneer de gerechtelijke procedure al loopt.

Bemiddeling/mediation in het civiele en het familierecht

Wet 5/2012 inzake bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken biedt de mogelijkheid om de partijen in de preliminaire zitting mede te delen dat zij gebruik kunnen maken van bemiddeling/mediation om te proberen het geschil te beslechten en dat de rechtbank, gelet op het doel van de gerechtelijke procedure, de partijen kan uitnodigen om te proberen een overeenkomst tot stand te brengen die een einde aan de procedure maakt, of om de partijen toe te staan om opschorting van de procedure te verzoeken, zodat zij een poging tot bemiddeling/mediation of arbitrage kunnen ondernemen.

Wet 5/2012 betekent een grote verandering op dit rechtsgebied, in de zin dat hij in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een uitdrukkelijke verwijzing naar bemiddeling/mediation als een van de buitengerechtelijke manieren om een procedure te beëindigen, invoert.

Wat het Spaanse systeem betreft, is de bemiddelings-/mediationprocedure het meest gestructureerd en het verst ontwikkeld op het gebied van het familierecht.

Op het niveau van de centrale overheid is Wet 15/2005 een belangrijke stap voorwaarts doordat hij bemiddeling/mediation ziet als een vrijwillige alternatieve manier om familieconflicten op te lossen en vrijheid tot een van de hoogste waarden van het Spaanse rechtssysteem verklaart; de wet bepaalt dat de partijen de rechtbank op elk moment kunnen verzoeken de procedure op te schorten, zodat zij gebruik kunnen maken van gezinsbemiddeling en kunnen proberen om via overleg tot een oplossing voor de geschilpunten te komen.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorziet bovendien in de mogelijkheid dat de partijen, in onderlinge overeenstemming, verzoeken om de procedure op te schorten, zodat zij gebruik kunnen maken van bemiddeling/mediation, maar het schrijft niet voor dat de rechtbank de procedure ab initio moet opschorten om de partijen door te verwijzen naar een informatiebijeenkomst, noch wordt een dergelijke stap aanbevolen.

De gezinsbemiddelingsdiensten die in de verschillende autonome gemeenschappen worden aangeboden, lopen sterk uiteen en kunnen zelfs binnen een gemeenschap per gemeente variëren. Sommige autonome gemeenschappen, bijvoorbeeld Catalonië, bieden de dienst zelf aan, terwijl in andere autonome gemeenschappen de gemeenten (*ayuntamientos*) de aanbieders van de gezinsbemiddelingsdiensten zijn.

De Algemene Raad voor de rechterlijke macht (*Consejo General del Poder Judicial*) steunt en ziet toe op de bemiddelingsinitiatieven van diverse rechtbanken in Spanje, die worden ondersteund door de autonome gemeenschappen, universiteiten, gemeenten en verenigingen.

Bemiddeling/mediation in het strafrecht

Het doel van bemiddeling/mediation in het kader van het strafrecht is tweeledig: enerzijds reclassering van de dader en anderzijds schadeloosstelling van het slachtoffer.

In het jeugdstrafrecht (van 14 tot 18 jaar) is bemiddeling/mediation expliciet in regels neergelegd als instrument ten behoeve van de heropvoeding van de minderjarige. In deze rechtssfeer wordt de bemiddeling/mediation uitgevoerd door de ondersteunende teams van het Openbaar Ministerie voor jeugdzaken (*Fiscalía de Menores*), hoewel ook instanties van autonome gemeenschappen en andere instanties en verenigingen op dit gebied bemiddelingswerk kunnen verrichten.

In het strafrecht voor volwassenen is bemiddeling/mediation niet gereguleerd, hoewel er in de praktijk op basis van de straf- en strafproceswetgeving, die onderlinge overeenstemming en verlaging van de straf bij compensatie of herstel van de schade toestaat, alsmede op basis van de toepasselijke internationale wetgeving in enkele provincies wel bemiddelingsdiensten worden uitgevoerd.

Bemiddeling/mediation vindt over het algemeen plaats met betrekking tot lichte strafbare feiten, zoals overtredingen, maar is ook mogelijk in processen vanwege ernstige delicten wanneer de omstandigheden dat vereisen.

Wat betreft huiselijk geweld, verbiedt Organieke Wet 1/2004 inzake uitgebreide beschermingsmaatregelen tegen gendergerelateerd geweld bemiddeling/mediation uitdrukkelijk in gevallen waarin sprake is van gendergerelateerd geweld. Er zijn echter steeds meer voorstanders van bemiddeling/mediation in deze tak van het rechtssysteem, omdat het zinvol is om per geval te beoordelen of bemiddeling/mediation passend is of niet. In dit verband benadrukt het verslag over gendergerelateerd geweld in het gezin uit 2001 van de Algemene Raad voor de rechterlijke macht dat overtredingen of delicten waarbij sprake is van huiselijk geweld, naar de burgerlijke rechter moeten worden verwezen.

De Algemene Raad voor de rechterlijke macht steunt en ziet toe op de bemiddelingsinitiatieven van rechtbanken van instructie (*Juzgados de Instrucción*), strafrechtbanken (*Juzgados de lo Penal*) en provinciale rechtbanken (*Audiencias Provinciales*) in Spanje. In kwantitatieve zin zijn de belangrijkste experimenten tot nu toe uitgevoerd in Catalonië en Baskenland.

Bemiddeling/mediation in contentieuze administratieve procedures

De wet inzake contentieuze administratieve procedures voorziet niet uitdrukkelijk in de mogelijkheid om gebruik te maken van alternatieve manieren om geschillen met hulp van een derde partij te beslechten, hoewel hij dergelijke manieren evenmin verbiedt.

Deze wet voorziet ook in de mogelijkheid de rechtmatigheid van administratieve activiteiten te laten beoordelen op andere manieren die een aanvulling zijn op de gerechtelijke middelen, teneinde de toename van het aantal onnodige rechtszaken te voorkomen en betaalbare en snelle methoden te verschaffen om de talrijke geschillen te beslechten.

Het [portal voor de rechtspraak \(Administración de Justicia\)](#) bevat informatie over de gerechtelijke instanties die gerechtelijke bemiddelingsdiensten aanbieden op het gebied van het civiele, handels-, straf-, familie- en arbeidsrecht, alsook over de verschillende buitengerechtelijke bemiddelingsdiensten die door verschillende beroepsorganisaties worden aangeboden.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Over het algemeen wordt de bemiddeling/mediation uitgevoerd door een onpartijdige derde die de vertrouwelijkheid moet bewaren.

De partijen, bijgestaan door hun advocaten, kunnen besluiten een bemiddelingspoging te ondernemen en dit besluit medelen aan de rechtbank, of ze kunnen door de rechter worden aangespoord om bemiddeling/mediation te zoeken wanneer deze van mening is dat bemiddeling zinvol kan zijn.

In het strafrecht wordt eerst contact opgenomen met de dader, en pas wanneer deze toestemming geeft voor een bemiddelingspoging wordt contact opgenomen met het slachtoffer.

Informatie en opleiding

Wet 5/2012 inzake bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken bepaalt dat de bemiddelaar/mediator over een officiële academische graad moet beschikken of met succes een voortgezette beroepsopleiding moet hebben afgerond en dat hij/zij een specifieke opleiding tot bemiddelaar/mediator moet hebben gevolgd die moet zijn verkregen door een of meer specifieke cursussen te volgen die worden aangeboden door passend geaccrediteerde instellingen en die in het hele land geldig zijn voor de uitoefening van de functie van bemiddelaar/mediator.

Slechts enkele wetten en regelingen van sommige autonome gemeenschappen hebben betrekking op de opleiding die noodzakelijk is om als gezinsbemiddelaar werkzaam te kunnen zijn. In het algemeen wordt van een bemiddelaar/mediator gevraagd dat hij of zij een universitaire titel van middelhoog tot hoog niveau heeft en een specifieke praktische opleiding tot bemiddelaar/mediator heeft gevolgd, die moet bestaan uit sterk praktijkgerichte cursussen met een duur van 100 tot 300 uur.

De specifieke opleiding tot mediator wordt normaliter aangeboden door universiteiten en beroepscolleges, zoals die van psychologen en advocaten.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Over het algemeen is bemiddeling/mediation via de rechtbank gratis.

In de sfeer van het arbeidsrecht zijn de diensten van de autonome gemeenschappen en de SIMA gratis.

Met betrekking tot het familierecht zijn de diensten die worden aangeboden door instanties die met de rechtbank samenwerken, over het algemeen gratis. In Catalonië bestaat regelgeving over de prijs van de bemiddelingsprocedure voor personen die geen recht op gratis rechtsbijstand hebben.

In het strafrecht is bemiddeling/mediation door overheidsinstanties gratis.

De partijen kunnen ook afzien van bemiddeling/mediation via de rechtbank en vrijelijk zelf een bemiddelaar inschakelen en deze een onderling overeengekomen honorarium betalen. Wat betreft de kosten van bemiddeling/mediation, bepaalt Wet 5/2012 uitdrukkelijk dat de kosten, ongeacht of de bemiddeling/mediation tot een overeenkomst heeft geleid, gelijkelijk moeten worden verdeeld tussen de partijen, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen.

Teneinde buitengerechtelijke geschillenbeslechtingen aan te moedigen, voorziet Wet 10/2012 houdende regeling van bepaalde vergoedingen met betrekking tot de rechtsbedeling en het Nationaal Instituut voor toxicologie en forensische wetenschappen in terugbetaling van het bedrag van de vergoeding wanneer een buitengerechtelijke schikking leidt tot besparing van een deel van de kosten van de verrichte diensten.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Wet 5/2012 bepaalt dat partijen een bemiddelingsovereenkomst die via bemiddeling/mediation tot stand is gekomen, formeel kunnen registreren.

Wanneer de bemiddelingsovereenkomst in een andere staat moet worden toegepast, moet behalve de formele registratie in voorkomend geval ook worden voldaan aan de eventuele eisen van de internationale verdragen waarbij Spanje partij is, en aan regels van de Europese Unie.

Wanneer de overeenkomst tot stand is gekomen via bemiddeling/mediation die plaatsvond na de aanvang van een gerechtelijke procedure, moeten de partijen de rechtbank verzoeken de overeenkomst rechtsgeldig te verklaren conform de bepalingen van de wet inzake civiele procedures. De mogelijkheid om een bemiddelingsovereenkomst uit te voeren, hangt af van de mate van handelingsvrijheid die de partijen hebben met betrekking tot het onderwerp waarover overeenstemming is bereikt.

Links

[SERVICIO INTERCONFEDERAL DE MEDIACIÓN Y ARBITRAJE DE ESPAÑA](#)

Laatste update: 26/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Frankrijk

Waarom naar een rechtbank gaan als geschillen ook door middel van bemiddeling of mediation opgelost kunnen worden? Dit is een vorm van alternatieve geschillenbeslechting waarbij een mediator helpt de partijen tot overeenstemming te brengen. Zowel de regering als de juristen in Frankrijk zijn zich bewust van de voordelen van bemiddeling.

Met wie contact opnemen?

In Frankrijk bestaat geen centraal orgaan of regeringsorgaan dat toezicht houdt op het beroep mediator. Momenteel zijn er ook geen plannen om een dergelijk orgaan op te richten.

Er bestaan wel niet-gouvernementele organisaties die zich richten op gezinnen.

De [APMF \(Association Pour la Médiation Familiale – vereniging voor bemiddeling in familie zaken\)](#) zegt dat zij in 2012 700 leden had, in meerderheid bemiddelaars in familie zaken. Zij heeft een zeer toegankelijke gids met naar regio ingedeelde bemiddelaars.

De [FENAMEF \(Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiales – nationale bond van verenigingen voor bemiddeling in familie zaken\)](#) zegt dat hij in 2012 op meer dan 480 plaatsen bemiddeling in familie zaken aanbood. Hij heeft een kaart met alle diensten voor bemiddeling.

U kunt ook de volgende organisaties raadplegen:

Het [CMAP \(Centre de Médiation et d'Arbitrage de Paris – centrum voor bemiddeling en arbitrage in Parijs\)](#) behandelt geschillen tussen (grote) bedrijven.

Het [IEAM \(Institut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation – instituut voor expertise, arbitrage en bemiddeling\)](#) zegt dat het in 2012 meer dan 100 beoefenaars van buitengerechtelijke en gerechtelijke bemiddeling in de volgende domeinen verenigde: economie en financiën, recht en belastingen, geneeskunde, bouw, openbare werken, industrie, grondstoffen en vervoer.

De [FMCL \(Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux – bond van vrije bemiddelaars en opdrachtnemers\)](#) verenigt een honderdtal deskundigen die, als onderdeel van hun werkzaamheden als deskundige, in diverse domeinen (bouwsector, onroerend goed, industrie, dienstensector, handel, sociale en fiscale aangelegenheden, informatica, milieu, medische en paramedische sector) als bemiddelaar optreden.

De [FNCM \(Fédération Nationale des Centres de Médiation – nationale bond van bemiddelingscentra\)](#) verenigde in 2012 79 regionale bemiddelingscentra van advocatenordes. Aangezien zijn leden hoofdzakelijk advocaten zijn, wordt de bond door de *Conseil National des Barreaux* ondersteund en heeft hij talrijke contacten met de rechtswereld. Op zijn website vindt u een ledengids.

De [ANM \(Association Nationale des Médiateurs – nationale vereniging van bemiddelaars\)](#), opgericht in 1993, telde in 2012 een twintigtal verenigingen en ongeveer 300 leden verdeeld over elf regionale delegaties. De vereniging heeft een nationale gedragscode voor bemiddelaars opgesteld. Op haar website vindt u een ledengids.

Op welke gebieden is bemiddeling toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

In het Franse recht kunnen partijen op alle terreinen van het recht bemiddeling zoeken zolang daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de zogeheten "**dwingende voorschriften van openbare orde**" (*orde public de direction*). Bemiddeling kan bijvoorbeeld niet worden ingezet om de bindende regels met betrekking tot huwelijk of echtscheiding te omzeilen.

Bemiddeling vindt vooral plaats in **familie zaken** (bij de familierechter, door tussenkomst van een bemiddelaar in familie zaken) en bij **kleine geschillen** (rechtsgang bij de buurrechter of kantonrechter, door tussenkomst van een gerechtelijk bemiddelaar).

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Bemiddeling in de praktijk

Bemiddeling is alleen mogelijk **als beide partijen daarmee vooraf instemmen**.

Hierbij geldt evenwel het volgende: wanneer bij een rechtbank een proces is aangespannen, "kan de rechter bij wie een geschil aanhangig is gemaakt, na instemming van de partijen te hebben verkregen, een derde persoon aanwijzen om de partijen te horen en hun standpunten te vergelijken teneinde hen in staat te stellen een oplossing te vinden voor het conflict in kwestie" (artikel 131-1 van het *Code de procédure civile* (wetboek van burgerlijke rechtsvordering)).

Tevens kan de rechter de partijen gelasten, binnen de beperkte mogelijkheden die hij heeft om te bepalen hoe het ouderlijk gezag moet worden uitgeoefend of welke voorlopige voorzieningen er in geval van een echtscheiding moeten worden getroffen, een voorlichtingsbijeenkomst over bemiddeling bij te wonen, die voor de partijen kosteloos is. Hierbij kan geen enkele sanctie worden opgelegd (artikelen 255 en 373-2-10 van het *Code civil* (burgerlijk wetboek)).

Bij beschikking nr. 2011-1540 van 16 november 2011 is Richtlijn 2008/52/EG omgezet die een kader vaststelt ter bevordering van minnelijke geschillenbeslechting door de partijen met de hulp van een derde, waarbij de bemiddelaar mag bemiddelen bij zowel grensoverschrijdende als binnenlandse geschillen, met uitzondering van geschillen naar aanleiding van een arbeidscontract en geschillen met betrekking tot het administratief regaal recht.

De beschikking van 16 november 2011 wijzigt voornoemde wet van 8 februari 1995 om een algemeen kader voor bemiddeling vast te stellen. Zij geeft een definitie van het begrip bemiddeling, preciseert de kwaliteiten waarover de bemiddelaar moet beschikken, en herinnert aan het beginsel van vertrouwelijkheid van de bemiddeling, die van essentieel belang is voor het welslagen van de procedure.

De beschikking herinnert aan het beginsel volgens hetwelk de rechter bij wie een geschil aanhangig is gemaakt, op ieder ogenblik een bemiddelaar kan aanwijzen die, in de praktijk, ook een gerechtelijk bemiddelaar kan zijn. De rechter mag echter bij echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed de voorafgaande pogingen om verzoening te bereiken niet aan een bemiddelaar overdragen. De beschikking stelt dat, indien de rechter geen instemming van de partijen heeft verkregen, hij hen kan verplichten een bijeenkomst met een bemiddelaar bij te wonen waarin het voorwerp en het verloop van de bemiddeling worden uiteengezet. Conform de huidige wetgeving mogen uitsluitend gerechtelijke bemiddelaars en bemiddelaars in familie zaken met een dergelijke voorlichtingsopdracht worden belast.

Decreet nr. 2012-66 van 20 januari 2012 in uitvoering van de beschikking van 16 november 2011 creëert in het *Code de procédure civile* een vijfde boek gewijd aan minnelijke geschillenbeslechting waarin de regels met betrekking tot conventionele bemiddeling en verzoening en tot de participatieve procedure

worden verduidelijkt. Dit boek V vormt de tegenhanger van de titels VI en VI bis van het *Code de procédure civile*, die respectievelijk aan gerechtelijke verzoening en bemiddeling zijn gewijd. Decreet nr. 78-381 van 20 maart 1978 is trouwens gewijzigd en bevat voortaan uitsluitend de reglementaire bepalingen betreffende de gerechtelijke bemiddelaars.

Regelgeving inzake bemiddeling

Er bestaat geen nationale "gedragscode" voor bemiddelaars.

De Kamer van Koophandel en Industrie in Parijs heeft een code van goed gedrag opgesteld en ziet zelf toe op de naleving ervan.

In familiezaken zijn de bemiddelaars via een rechtstreeks lidmaatschap of via het lidmaatschap van de organisatie die hen in dienst heeft, gehouden aan de **ethische codes of handvesten** van de twee bonden van organisaties voor bemiddeling in familiezaken, de **Association Pour la Médiation Familiale** (APMF) en de **Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiales** (FENAMEF). Deze codes of handvesten bevatten de "gedragsregels voor bemiddeling in familiezaken" die op 22 april 2003 door de CNCMF (de nationale adviesraad inzake bemiddeling in familiezaken) zijn goedgekeurd. Op de website van de APMF staat: "De APMF stelt de gedragscode voor de beroepsgroep op met daarin de ethische regels voor de beroepspraktijk en de voorwaarden voor het verrichten van bemiddeling in familiezaken in Frankrijk. De code is gezaghebbend voor alle beroepsbeoefenaars."

De **FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation)** heeft in maart 2008 een "ethische code" goedgekeurd op basis van de "Europese Gedragscode voor Mediators".

Informatie en opleiding

Er bestaat geen officiële nationale website over bemiddeling.

Momenteel voorziet het Franse positieve recht niet in enige specifieke opleiding voor bemiddelaars, behalve in familiezaken. Bij decreet van 2 december 2003 en bij besluit van 12 februari 2004 is een **diploma voor bemiddeling in familiezaken** in het leven geroepen.

Wat betreft de bemiddeling in familiezaken voorzien de teksten in een opleiding die wordt verzorgd door erkende instellingen, en in een diploma dat door de prefect van de regio wordt uitgereikt na het volgen van een opleiding of het behalen van examens waarbij de verworven vaardigheden zijn getoetst. De opleiding wordt gegeven in centra die erkend zijn door de **regionale dienst voor gezondheid en sociale zaken (Direction régionale des affaires sanitaires et sociales, DRASS)**. In deze centra krijgen de cursisten verspreid over drie jaar 560 uur les waarvan ten minste 70 uur praktisch. Na de opleiding legt de kandidaat het bijbehorende examen af.

Hoeveel kost bemiddeling?

Personen die een beroep doen op gerechtelijke of buitengerechtelijke bemiddeling, moeten voor deze vorm van alternatieve geschillenbeslechting betalen.

Wat betreft gerechtelijke bemiddeling kan de **vergoeding van de bemiddelaar** vanuit de rechtsbijstand worden betaald. In alle gevallen wordt deze vergoeding door een **taxerende rechter vastgesteld** na afloop van de bemiddeling en na overlegging van een kostennota of -overzicht (artikel 119 van decreet nr. 91-1266 van 19 december 1991).

De rechter bepaalt de hoogte van het te consigneren bedrag en de beloning (artikelen 131-6 en 131-3 van het *Code de procédure civile*). Omdat de wetgeving niet in een lijst met vaste tarieven voorziet, zijn de eenheidskosten voor bemiddeling in familiezaken **variabel**. In het kader van het nationale protocol dat is ondertekend door het ministerie van Justitie, het ministerie van Arbeid, Sociale Betrekkingen, Gezinszaken en Solidariteit, het nationale kinderbijslagfonds en het centrale fonds voor sociale verzekeringen in de landbouw, hebben de diensten die van bemiddeling in familiezaken gebruikmaken, zich ertoe verplicht een **nationale lijst met variabele tarieven** te volgen die afhankelijk zijn van de inkomsten van de partijen. Tenzij de rechter anders beslist, ligt de financiële bijdrage voor de partijen per sessie en per persoon tussen 5 EUR en 131,21 EUR.

In familiezaken heeft het CNAF (**Caisse nationale des allocations familiales – nationaal kinderbijslagfonds**) een financieringsprocedure opgezet waarmee organisaties een beroep kunnen doen op bemiddeling wanneer zij zich aan bepaalde normen houden.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Ingeval het geschil bij geen enkele rechter aanhangig is gemaakt, voorziet artikel 1565 van het *Code de procédure civile* in de mogelijkheid om de overeenkomst die tussen de partijen is bereikt, met het oog op haar tenuitvoerlegging ter bekrachtiging voor te leggen aan de rechter die bevoegd is van een dergelijk geschil kennis te nemen.

Wanneer de bemiddeling binnen een gerechtelijk kader plaatsvindt, bepaalt artikel 131-12 van het *Code de procédure civile* dat de gevatte rechter, op verzoek van de partijen, de overeenkomst die zij aan hem voorleggen, bekrachtigt.

Volgens artikel L. 111-3 1° van het *Code de procédures civiles d'exécution* (wetboek van burgerlijke tenuitvoerleggingsprocedures) zijn overeenkomsten die door gerechtelijke of buitengerechtelijke bemiddeling tot stand zijn gekomen, executoriale titels waaraan de gewone of administratieve rechtbanken uitvoerbaarheid verlenen.

Laatste update: 13/02/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Kroatië

De regering van de Republiek Kroatië ondersteunt via het ministerie van Justitie op krachtige wijze (via wetgeving en financiële en technische middelen) de ontwikkeling en bevordering van mediation, wat een van de belangrijkste onderdelen van de strategie voor justitiële hervorming is geworden.

Gerechtelijke en buitengerechtelijke mediation

Mediation is mogelijk bij alle gewone en gespecialiseerde rechtbanken van eerste en tweede aanleg (gemeentelijke, districts- en handelsrechtbanken en de hoge handelsrechtbank) in alle fasen van de (beroeps)procedure. Bij gerechtelijke mediation kunnen uitsluitend rechters van de desbetreffende rechtbank als mediator optreden die een opleiding als mediator hebben gevolgd en staan vermeld op de lijst van rechter-mediators die de president van de rechtbank jaarlijks opstelt. Een rechter zal nooit als mediator optreden in een zaak waarvoor hij als rechter is aangewezen.

Buitengerechtelijke mediation vindt in de Republiek Kroatië al jaren met veel succes plaats in mediationcentra van de Handelskamer, de Kamer van Ambachten, de werkgeversvereniging, de vereniging van mediators, de orde van advocaten, het verzekeringsbureau en de dienst Sociaal Partnerschap van de regering. Mediation met geselecteerde mediators kan echter ook buiten deze centra plaatsvinden.

Ingevolge de Mediationwet (*Narodne novine* (staatsblad van de Republiek Kroatië), nr. 18/11) en de Regels betreffende het register van mediators en accreditatienormen voor mediationcentra en mediators (*Narodne novine*, nr. 59/11), moet het ministerie van Justitie het register van mediators bijhouden.

Commissie Alternatieve Geschillenbeslechting

Het ministerie van Justitie heeft de Commissie Alternatieve Geschillenbeslechting opgericht, die bestaat uit vertegenwoordigers van de gerechten, het bureau van de openbare aanklager, de dienst Sociaal Partnerschap, de Handelskamer, de werkgeversvereniging, de Kamer van Ambachten en het ministerie van Justitie.

De opdracht van de Commissie is het monitoren van de ontwikkeling van alternatieve geschillenbeslechting, het bewaken van de uitvoering van bestaande programma's en het voorstellen van maatregelen voor het bevorderen van alternatieve geschillenbeslechting. Daarnaast verstrekt de Commissie adviezen en geeft ze haar reactie op onderzoeken die onder haar bevoegdheid vallen.

Op de vergadering van de Commissie Alternatieve Geschillenbeslechting van 26 november 2009 werd een gedragscode voor mediators aangenomen.

Wetgevingskader

Mediation als middel voor het beslechten van geschillen werd voor het eerst geregeld door een specifieke wet, namelijk de Mediationwet, (*Narodne novine*, nr. 163/03), die op 24 oktober 2003 in werking is getreden, waarin enkele van de basisbeginselen zijn opgenomen van de Aanbeveling van de Raad van Europa betreffende mediation in burgerlijke en handelszaken en van het Groenboek betreffende alternatieve wijzen van geschillenbeslechting op het gebied van het burgerlijk recht en het handelsrecht in de Europese Unie. De wet werd in 2009 gewijzigd. Begin 2011 is een nieuwe Mediationwet aangenomen (*Narodne novine*, nr. 18/11), die in werking is getreden op de dag van toetreding van Kroatië tot de Europese Unie.

Naast de Mediationwet, die geldt als de belangrijkste wet op dit gebied, zijn er regelingen ter uitvoering van deze wet alsook nog andere wetten waarin onderdelen van mediation zijn geregeld.

Mediationprocedure

De mediationprocedure kan op verschillende manieren worden ingeleid: door het indienen van een voorstel tot mediation door een van de partijen bij het geschil dat door de wederpartij wordt aanvaard, door het indienen van een gezamenlijk voorstel voor een minnelijke schikking van het geschil, of door het indienen van een voorstel tot mediation door een derde partij (bijv. een rechter in een gerechtelijke procedure).

Mediators zijn een of meer personen die, met instemming van de partijen, bemiddelen tussen de partijen. Om als mediator te kunnen optreden, moet men een speciale opleiding hebben gevolgd en zich voortdurend bijscholen (de expertise en vaardigheden van een mediator zijn een belangrijke voorwaarde voor het succes van mediation). De gerechtelijke academie speelt een cruciale rol bij het verzorgen van opleidingen voor mediators.

Mediation moet plaatsvinden volgens een vooraf door de partijen overeengekomen procedure. De mediator moet de partijen eerlijk en gelijk behandelen. Hij kan een bijeenkomst beleggen met elke partij afzonderlijk. Tenzij de partijen anders zijn overeengekomen, kan de mediator informatie die hij van een partij heeft ontvangen, slechts met uitdrukkelijke toestemming van die partij aan de wederpartij bekend maken. De mediator kan helpen bij het opstellen van de schikkingsovereenkomst en aanbevelingen doen voor de inhoud ervan.

Een via mediation bereikte schikking is bindend voor de partijen die de schikkingsovereenkomst hebben ondertekend. Wanneer de partijen als onderdeel van de schikking bepaalde verplichtingen zijn aangegaan, zijn ze gehouden om deze verplichtingen binnen de daarvoor gestelde termijn na te komen. Een schikkingsovereenkomst is een executoriale titel als de schikking betrekking heeft op een voor schikking vatbare uitvoerbare verplichting en een uitvoerbaarverklaring bevat.

Tenzij de partijen anders zijn overeengekomen, draagt iedere partij haar eigen kosten en dragen ze de kosten van mediation in gelijke delen, of ze dragen die kosten overeenkomstig het bepaalde in een bijzondere wet dan wel overeenkomstig de regels van de betrokken mediationcentra.

Volgens de meeste deskundigen op dit terrein is elk geschil over rechten waarover de partijen vrijelijk kunnen beschikken, vatbaar voor mediation en heeft een minnelijke schikking bijna altijd de voorkeur. Mediation is met name geschikt voor handelsgeschillen, alsook voor grensoverschrijdende geschillen (één van de partijen heeft haar woonplaats of gewoonlijke verblijfplaats in een EU-lidstaat) in burgerlijke en handelszaken. Opgelet: onder grensoverschrijdende geschillen vallen geen geschillen over douane-, belasting- of administratiefrechtelijke aangelegenheden of geschillen met de overheid wegens handelen of niet-handelen in het kader van de uitoefening van overheidsbevoegdheden.

Overige links

[Een mediator vinden](#)

[Meer informatie](#)

Laatste update: 20/07/2016

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Italië

U kunt proberen om uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting genoemd, waarbij een bemiddelaar optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Italië beschouwen bemiddeling/mediation als een bijzonder doeltreffend instrument.

1. Met wie contact opnemen?

In Italië is bij wetsbesluit (*decreto legislativo*) nr. 28/2010 een systeem van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken ingevoerd, dat tot doel heeft geschillen te regelen over bedragen waaraan de partijen mogen verzaken of die ze mogen overdragen.

De bemiddelingsdiensten worden aangeboden door bemiddelingsorganisaties die openbaar of privaats van aard kunnen zijn en in een register van bemiddelingsorganisaties (*registro degli organismi di mediazione*) zijn opgenomen, dat door het ministerie van Justitie wordt bijgehouden.

U kunt het register van erkende bemiddelingsorganisaties raadplegen op de website van het ministerie van Justitie (<http://www.giustizia.it>).

Aan de hand van het register kunt u een bemiddelingsorganisatie van uw keuze contacteren en een beroep doen op de diensten van bemiddelaars die bij die organisatie zijn aangesloten. Voor meer informatie kunt u rechtstreeks bij de betrokken organisatie terecht.

2. Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddelingsorganisaties kunnen helpen om tot een minnelijke schikking te komen bij elk geschil over bedragen waaraan de partijen mogen verzaken of die ze mogen overdragen (*diritti disponibili*). Bemiddeling/mediation gebeurt op vrijwillige basis, hoewel een rechter dit ook aan de partijen kan voorstellen of het contractueel kan zijn opgelegd.

3. Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Momenteel zijn de voorschriften inzake bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken vastgelegd in voornoemd wetsbesluit nr. 28/2010 en in ministerieel besluit (*decreto ministeriale*) nr. 180/2010.

4. Opleiding

Iedereen die bemiddelaar wil worden, moet voldoen aan de eisen uit artikel 4, lid 3, onder b), van ministerieel besluit nr. 18/2010: in het bijzonder moeten zij in het bezit zijn van een titel of diploma dat ten minste gelijkwaardig is aan een universitaire graad na drie jaar studie, of moeten zij lid zijn van een beroepsvereniging of -organisatie en ten minste tweemaaljarige bijscholingscursussen hebben gevolgd bij onderwijsaanbieders die door het ministerie van Justitie worden erkend, en gedurende de twee jaar durende omscholingsperiode moeten ze als stagiair ten minste aan twintig bemiddelingszaken hebben meegewerkt.

De onderwijsaanbieders die getuigschriften afleveren waarin wordt verklaard dat de bemiddelaars de nodige opleiding hebben gevolgd, zijn openbare of private instellingen die door het ministerie van Justitie worden erkend indien ze aan de normen voldoen.

5. Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

De criteria die de bemiddelingsvergoeding (*indennità di mediazione*) bepalen, met inbegrip van de vergoeding voor het opstarten van de procedure en de vergoeding voor de eigenlijke bemiddeling, zijn vastgelegd in ministerieel besluit nr. 180/2010.

De bedragen staan vermeld in tabel A van de bijlage bij het besluit. Ze verschillen naargelang van de waarde van het geschil.

6. Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Krachtens artikel 12 van wetsbesluit nr. 28/2010 moet de registratie van de overeenkomst, op voorwaarde dat ze niet in strijd is met de openbare orde of het dwingend recht, na verzoek van een van de partijen worden bekrachtigd door de voorzitter van de lagere rechtbank (*tribunale*) in wiens rechtsgebied de bemiddelingsorganisatie is gevestigd. In geval van grensoverschrijdende geschillen van de aard waarnaar wordt verwezen in artikel 2 van Richtlijn 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad, moet de registratie van de overeenkomst worden bekrachtigd door de voorzitter van de lagere rechtbank in wiens rechtsgebied de overeenkomst moet worden uitgevoerd.

De bekrachtigde registratie is een executorialie titel bij verkoop bij executie (*espropriazione forzata*), executie in bijzondere vorm (*esecuzione in forma specifica*) of gerechtelijke hypotheek (*ipoteca giudiziale*).

7. Is toegang tot de gegevensbank van bemiddelaars kosteloos?

Momenteel bestaat er geen openbaar register van bemiddelaars, maar het ministerie van Justitie maakt geregeld een lijst van bemiddelingsorganisaties bekend waarbij de individuele bemiddelaars zijn aangesloten. Burgers kunnen te weten komen welke bemiddelaars bij een bepaalde bemiddelingsorganisatie zijn aangesloten door specifieke informatie te vragen bij de dienst van het ministerie van Justitie die toezicht houdt op de activiteiten van de bemiddelingsorganisaties. Deze dienst kan worden gecontacteerd via de website van het ministerie.

Laatste update: 06/03/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([el](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Cyprus

Met wie contact opnemen?

Voor informatie over bemiddeling/mediation in Cyprus, gelieve contact op te nemen met een [in Cyprus geregistreerde advocaat](#).

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation kan worden gebruikt om ongeacht welk geschil op te lossen, op voorwaarde dat de betrokken partijen hun instemming verlenen.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

In tegenstelling tot andere alternatieve wijzen van geschillenbeslechting (arbitrage) gelden er geen wetten die specifiek van toepassing zijn op het bemiddelingsproces, zodat bij bemiddeling/mediation geen specifieke voorschriften in acht moeten worden genomen.

N.B.: Bij het Huis van afgevaardigden (Βουλή των Αντιπροσώπων) is een specifieke wet over bemiddeling/mediation ingediend die thans in behandeling is.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Er bestaan geen vaste tarieven voor bemiddeling/mediation; de kosten zijn grotendeels afhankelijk van de moeilijkheidsgraad van de zaak en het prestige van de mediator.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, zijn geen uitspraken die op dezelfde wijze ten uitvoer kunnen worden gelegd als een rechterlijke beslissing.

Laatste update: 08/02/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([lv](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Letland

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Letland zijn zich bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

Op dit moment bevindt de toepassing van geschillenbeslechting via mediation zich nog in een beginstadium in Letland. Er bestaat geen centraal overheidsorgaan dat toezicht houdt op het beroep van mediator.

De Mediationraad

[De Mediationraad](#) (*Mediācijas padome*) is een op 25 juli 2011 opgerichte vereniging die een aantal in Letland geregistreerde verenigingen samenbrengt die actief zijn op het gebied van mediation. De Mediationraad heeft als doel om gemeenschappelijke opleidingsnormen te ontwikkelen en certificering voor opleidingsprogramma's in te voeren, een gedragscode voor gecertificeerde mediators op te stellen en aan te nemen, zijn zienswijzen voor te leggen aan nationale en lokale autoriteiten, andere autoriteiten en overheidsfunctionarissen, en adviezen te verstrekken over wetgevingsaangelegenheden en de juridische praktijk op het gebied van mediation.

De Mediationraad is opgericht door de volgende verenigingen:

Mediation en ADR (*Mediācija un ADR*);

Geïntegreerde Mediation in Letland (*Integrētā mediācija Latvijā*);

Maatschappelijke Integratie (steunpunt voor slachtoffers) (*Integrācija sabiedrībai (Cietušo atbalsta centrs)*);

de Vereniging van commerciële mediators (*Komercmediatoru asociācija*).

Mediation en ADR

Mediation en ADR (*Mediācija un ADR*) is op 7 april 2005 opgericht. De doelstellingen van deze organisatie zijn:

bevordering van de geleidelijke invoering en toepassing van alternatieve wijzen van geschillenbeslechting (Alternative Dispute Resolution – ADR) (mediation, bemiddeling, onpartijdige evaluatie van de feiten, deskundigenverslagen, arbitrage, enz.) in Letland;
deelname aan beleidsvorming, bijvoorbeeld in de door overheidsinstellingen opgerichte werkgroepen;
bevordering van hogere normen voor de beroepskwalificaties van haar leden en van een zo hoog mogelijk niveau van mediation en ADR-diensten;
het samenbrengen van ADR-beroepsbeoefenaars om gemeenschappelijke doelen te verwezenlijken;
samenwerking met internationale organisaties en andere natuurlijke en rechtspersonen.

De organisatie adviseert de in een geschil betrokken partijen en hun vertegenwoordigers over de keuze van een deskundige en organiseert daarnaast lezingen en congressen over mediation en ADR. Enkele leden van de organisatie zijn praktiserende mediators die gespecialiseerd zijn in strafzaken en civiele zaken. De leden hebben vaardigheden op het gebied van bemiddeling en het leiden van onderhandelingen opgedaan tijdens cursussen in Letland en het buitenland onder leiding van ervaren mediators en conflictoplossers uit de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en andere landen.

Geïntegreerde Mediation in Letland

 Geïntegreerde Mediation in Letland (*Integrētā mediācija Latvijā* – IMLV) is op 10 augustus 2007 opgericht. Deze organisatie streeft naar een maatschappij die geschillen op succesvolle wijze beslecht, waarbij de belangen van alle partijen even goed worden behartigd en waarbij het geschillenbeslechtingsproces menselijk en onpartijdig is en is gebaseerd op samenwerking. De IMLV is opgericht in nauwe samenwerking met de Duitse vereniging voor geïntegreerde mediation ('Integrierte Mediation'). Er zijn plannen voor samenwerking op het gebied van onderwijs, aanvullende opleiding, toezicht, de invoering van mediationdiensten en de toepassing van goede praktijken.

De IMLV heeft als doel om de ontwikkeling van mediation op regionaal, nationaal en internationaal niveau te stimuleren door mediation te integreren in het geschillenbeslechtingsproces van instellingen en organisaties en in het werk van beroepsbeoefenaars, alsmede in de maatschappij in het algemeen.

Om dit doel te bereiken heeft de IMLV zichzelf de volgende taken gesteld:

het bevorderen en ontwikkelen van het concept van geïntegreerde mediation in Letland als een moderne en kwalitatief hoogwaardige vorm van geschillenbeslechting;

het bevorderen van samenwerking tussen beroepsbeoefenaars, organisaties en instellingen;

het afbakenen en bepleiten van de principes en voordelen van geïntegreerde mediation;

het informeren en voorlichten van het publiek over de principes en mogelijkheden van geïntegreerde mediation;

het geven van meer bekendheid aan de successen van geïntegreerde mediation;

het organiseren van opleidingen over mediation en de mogelijkheden om deze te integreren in de activiteiten op verschillende gebieden;

het verrichten van onderzoeken en enquêtes.

De IMLV brengt verschillende beroepsbeoefenaars, waaronder praktiserende mediators, bij elkaar om de voor mediation benodigde vaardigheden te integreren in hun activiteiten en om het bewustzijn te verhogen van mediation als een haalbare optie voor geschillenbeslechting.

Maatschappelijke Integratie (steunpunt voor slachtoffers)

Het **Centrum voor slachtofferhulp** van de vereniging Maatschappelijke Integratie is operationeel sinds 2003. De belangrijkste doelstelling van de vereniging is om bijstand te verlenen aan slachtoffers van misdrijven. Sinds 2004 heeft de vereniging twintig mediators in dienst, die over ruime ervaring met mediationprocedures beschikken en deze ervaring kunnen toepassen bij het beslechten van civielrechtelijke en administratieve geschillen.

Op welke gebieden is mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation is op veel gebieden toegestaan. Het gebied waarop mediation het meest kan worden toegepast is dat van civiele geschillen die voortvloeien uit het familie- en handelsrecht.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Geschillenbeslechting door middel van mediation is volledig vrijwillig.

Mediation is geen voorwaarde voor het instellen van bepaalde soorten gerechtelijke procedures of de voorzetting van een gerechtelijke procedure.

Mediation is in Letland niet gereguleerd door externe wetten en regelingen.

Informatie en opleiding

Op de volgende website is specifieke informatie over mediation te vinden: <http://www.mediacija.lv/>.

De twee verenigingen Mediation en ADR en Maatschappelijke Integratie hebben lesgevers in dienst die een basisopleiding mediation verzorgen voor toekomstige mediators, evenals een cursus elementaire geschillenbeslechtingsvaardigheden voor gebruik in zowel persoonlijke als beroepssettings.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

De oplossing van civiele geschillen door middel van mediation is niet kosteloos. De kosten voor mediation zijn afhankelijk van verschillende factoren: de kwalificaties en ervaring van de mediator, de complexiteit van het geschil, het aantal vereiste mediationssessies en andere factoren.

Voor zaken die betrekking hebben op de belangen en rechten van kinderen biedt de Bondskamer voor bemiddelingszaken en buitenlandse zaken van de Familierechtbank van Riga (*Rīgas Bāriņtiesas Ārlietu un samierināšanas pārvalde*) echter gratis diensten aan voor ingezetenen van de gemeente Riga.

Geschillen betreffen meestal alimentatie, verblijfsregelingen, bezoekrechten, voogdij en opvoedingskwesaties.

Kunnen overeenkomsten die via mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

 Richtlijn 2008/52/EG bepaalt dat partijen die betrokken zijn bij een geschil kunnen verzoeken een schriftelijke overeenkomst die via mediation tot stand is gekomen, uitvoerbaar te verklaren. De lidstaten moeten de Commissie meedelen welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn dergelijke verzoeken te behandelen.

Letland heeft dit nog niet gedaan.

Links

 [Mediācija.lv](http://www.mediacija.lv)

Laatste update: 08/12/2014

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Litouwen

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in de Republiek Litouwen zijn zich bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

Er is geen centrale of regeringsinstantie voor mediation (*tarpininkavimas*) in Litouwen en er zijn ook geen plannen op dit gebied.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation (taikinamasis tarpininkavimas) kan worden gebruikt in civiele zaken (d.w.z. zaken die als civiele procedure worden behandeld door een rechterlijke instantie met algemene bevoegdheid).

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

De voorschriften voor mediation zijn vastgelegd in de **wet inzake mediation in civiele zaken** (Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas). Binnen dit kader is het invoeren van mediation geheel vrijwillig. Er bestaan geen specifieke regelingen zoals een gedragscode voor mediators.

Informatie en opleiding

Er bestaat tot op heden geen nationaal opleidingsprogramma. Door het **ministerie van Justitie** (Teisingumo ministerija) en privé-instellingen worden echter wel opleidingen gegeven. Er bestaat geen regelgeving voor deze privé-instellingen.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Volgens de wet inzake mediation in civiele zaken kan mediation tegen een vergoeding of kosteloos worden aangeboden. In geval van vergoedingen mag de procedure pas beginnen nadat een mediator schriftelijk met beide partijen in het geschil heeft ingestemd over het te betalen bedrag en de betalingswijze.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

 Richtlijn 2008/52/EG biedt partijen in een geschil de mogelijkheid om te verzoeken dat een via mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. De lidstaten delen mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn een dergelijk verzoek in ontvangst te nemen.

Volgens de wet inzake mediation in civiele zaken mogen de partijen in het geschil zelf een bevoegde rechter kiezen. Dit kan de districtrechtbank van de woonplaats of van de statutaire zetel van een van de partijen in het geschil zijn.

Laatste update: 18/02/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Luxemburg

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Luxemburg zijn zich bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

Er is geen centraal orgaan dat verantwoordelijk is voor de regulering van het beroep van mediator.

Naast de bemiddeling/mediation in specifieke sectoren (banken, verzekeringen enz.) en naast de **Ombudsman** die verantwoordelijk is voor bemiddeling /mediation op administratief gebied, en het **Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner** (Comité voor de verdediging van de rechten van het kind), houden de volgende juridische verenigingen zich bezig met bemiddeling/mediation:

 Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés (ALMA asbl - Luxemburgse vereniging voor bemiddeling/mediation en erkende mediators);

Centre de médiation du Barreau du Luxembourg (CMBL asbl - Centrum voor bemiddeling/mediation van de Luxemburgse balie);

 Centre de médiation (asbl);

 Centre de médiation Socio-Familiale (Centrum voor socio-familiale mediation, beheerd door de stichting Pro Familia);

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddeling/mediation is in hoofdzaak toegestaan bij:

administratieve zaken,
strafzaken,
familiezaken,
handelszaken,
geschillen tussen bureaus.

De belangrijkste kenmerken van **burgerlijke en handelsbemiddeling** zijn de consensuele aard, de vertrouwelijkheid van de procedure alsook de onafhankelijkheid, de onpartijdigheid en de bekwaamheid van de mediator. De bemiddeling/mediation kan betrekking hebben op het volledige conflict of op een deel ervan. Het gaat zowel om conventionele als om gerechtelijke bemiddeling/mediation, met een bijzondere plaats voor familiale bemiddeling /mediation.

In het kader van de **conventionele bemiddeling/mediation** kan elke partij aan de andere partij of partijen, los van elke gerechtelijke of scheidsrechterlijke procedure, in elk stadium van de gerechtelijke procedure voorstellen gebruik te maken van de bemiddelingsprocedure zolang de zaak niet in beraad is genomen.

In het kader van de **bemiddeling/mediation in de rechtspraak**, "rechterlijke bemiddeling/mediation" genoemd, heeft de rechter al een geschil in burgerlijke, handels- of familiezaken in behandeling en hij kan, zolang de zaak niet in beraad is genomen, in elk stadium van de procedure beslissen de zaak aan rechterlijke bemiddeling/mediation te onderwerpen, behalve bij procedures voor de Cour de Cassation en in kort geding. De rechter kan de partijen op eigen initiatief of op gezamenlijk verzoek van de partijen uitnodigen tot een bemiddeling/mediation, maar de partijen moeten in elk geval akkoord gaan. Wanneer de rechter een geschil in behandeling heeft dat betrekking heeft op een probleem inzake familierecht, kan hij de partijen in limitatief opgesomde gevallen een bemiddelingsmaatregel voorstellen. Hij ordonneert een kosteloze informatievergadering tijdens welke de beginselen, de procedure en de effecten van de bemiddeling/mediation worden uitgelegd.

In **strafzaken** kan de procureur d'Etat (procureur) onder bepaalde omstandigheden, voordat hij beslist over de strafvordering, beslissen gebruik te maken van bemiddeling/mediation als een dergelijke maatregel:

de schade die het slachtoffer heeft geleden kan herstellen; of
een einde zal maken aan het probleem dat voortvloeit uit de inbreuk; of
bijdraagt tot de reclassering van de dader van de inbreuk.

Het gebruik van een bemiddeling/mediation verhindert niet dat er later een beslissing kan worden genomen tot gerechtelijke vervolging, met name als de voorwaarden van de bemiddeling/mediation niet worden nageleefd.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation geschiedt geheel op vrijwillige basis.

Mediation op administratief gebied en mediation in strafzaken, alsook de zogenoemde "sectoriële" mediations, worden geregeld in specifieke wetgevingen.

Informatie en opleiding

Mediator in strafzaken

De wet van 6 mei 1999 en het groothertogelijk besluit van 31 mei 1999 hebben het systeem van de bemiddeling/mediation in strafzaken ingevoerd. De Procureur d'Etat kan vóór zijn beslissing over de strafvordering beslissen gebruik te maken van een bemiddeling/mediation als hij van mening is dat een dergelijke maatregel de schade die het slachtoffer heeft geleden kan herstellen, een einde kan maken aan het probleem dat voortvloeit uit de inbreuk of kan bijdragen tot de reclassering van de dader van de inbreuk. Wanneer de Procureur d'Etat beslist gebruik te maken van een bemiddeling/mediation in strafzaken, kan hij elke hiervoor erkende persoon aanduiden als mediator.

Wat de erkenning betreft:

De persoon die wenst te worden erkend als mediator in strafzaken, dient hiervoor een aanvraag in bij de minister van Justitie, die uitspraak doet over deze aanvraag na het advies van de Procureur général d'Etat te hebben ingewonnen.

Mediator in burgerlijke en handelszaken

De wet van 24 februari 2012 creëert een wetgevend nationaal kader voor bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken onder de vorm van een nieuwe titel in de nieuwe code de procédure civile (wetboek burgerlijke rechtsvordering). Via deze wet heeft Luxemburg Richtlijn 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken omgezet. De hierin vermelde beginselen voor grensoverschrijdende geschillen zijn ook overgenomen voor nationale geschillen. De wet wordt aangevuld door het groothertogelijk besluit van 25 juni 2012, dat de procedure vastlegt voor erkenning van de functies van erkend mediator in gerechtelijke en familiezaken, de vereiste specifieke opleiding in bemiddeling/mediation en het houden van een kosteloze informatievergadering.

De mediator is een derde die de opdracht heeft de partijen samen te horen, indien nodig afzonderlijk, opdat zij zouden komen tot een oplossing voor het geschil dat hen tegenover elkaar stelt. Hij legt de partijen geen oplossing op, maar nodigt hen uit om via onderhandelingen te komen tot een minnelijke oplossing.

De bemiddeling/mediation in rechterlijke zaken en de bemiddeling/mediation in familiezaken kan gebeuren door een erkende of een niet-erkende mediator. Met erkende mediator wordt een natuurlijke persoon bedoeld die hiervoor is erkend door de minister van Justitie.

Bij conventionele bemiddeling/mediation en bij grensoverschrijdende geschillen kunnen de partijen een beroep doen op een niet-erkende mediator.

Wat de erkenning betreft:

De minister van Justitie is de bevoegde autoriteit voor de erkenning van mediators. In burgerlijke en handelszaken hebben de mediators geen erkenning nodig voor conventionele bemiddeling/mediation.

Elke natuurlijke persoon kan de erkenning aanvragen als hij voldoet aan de voorwaarden van de wet van 24 februari 2012 houdende invoering van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken in de nieuwe Code de procédure civile alsook aan de voorwaarden van het groothertogelijk besluit van 25 juni 2012 tot vaststelling van de procedure van erkenning voor de functies van mediator in rechterlijke en familiezaken, het programma van de specifieke opleiding in bemiddeling/mediation en het houden van een kosteloze informatievergadering.

Krachtens de hierboven genoemde Richtlijn 2008/52/EG en artikel 1251-3, lid 1, derde alinea, van de wet van 24 februari 2012 betreffende bemiddeling /mediation, is de verstrekker van bemiddelingsdiensten die voldoet aan gelijkwaardige of grotendeels vergelijkbare erkenningsvereisten in een andere lidstaat van de Europese Unie vrijgesteld van het Luxemburgse erkenningsvereiste.

De erkenning wordt voor onbepaalde duur toegekend.

Artikel 1251-3, lid 2, van de nieuwe Code de procédure civile en het hierboven vermelde groothertogelijk besluit van 25 juni 2012 sommen de cumulatieve voorwaarden op waaraan natuurlijke personen die de erkenning willen krijgen moeten voldoen:

De persoon moet waarborgen overleggen van eerbaarheid, bekwaamheid, opleiding, onafhankelijkheid en onpartijdigheid.

De persoon moet een uittreksel overleggen uit het Luxemburgs strafregister of een soortgelijk document, verstrekt door de bevoegde autoriteiten van het land waar de aanvrager de laatste vijf jaar heeft gewoond.

De persoon moet over volledige burgerrechten en politieke rechten beschikken.

De persoon moet een specifieke opleiding in bemiddeling/mediation hebben gevolgd, die blijkt uit:

ofwel een masterdiploma in bemiddeling/mediation van de Universiteit van Luxemburg of van een universiteit, een instelling voor hoger onderwijs of een andere instelling van hetzelfde onderwijsniveau, die is erkend krachtens de wettelijke, regelgevende of administratieve bepalingen van een EU-lidstaat; ofwel een beroepservaring van drie jaar, aangevuld met een "specifieke opleiding in bemiddeling/mediation" zoals vastgelegd in artikel 2 van het hierboven genoemde groothertogelijk besluit van 25 juni 2012;

ofwel een erkende opleiding in bemiddeling/mediation in een EU-lidstaat.

De Universiteit van Luxemburg verzorgt een specifieke [Master-opleiding in bemiddeling/mediation](#).

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Mediation is vaak een kosteloze procedure. Er wordt duidelijk vermeld of ze moet worden vergoed.

In het kader van de **conventionele bemiddeling/mediation** worden de honoraria van de mediators vrij vastgelegd. De kosten en honoraria zijn in dit geval in gelijke delen ten laste van de partijen, behalve indien zij anders beslissen.

In het kader van de **gerechtelijke en familiale bemiddeling/mediation** zijn de honoraria vastgelegd in het betrokken groothertogelijk besluit.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Het is belangrijk te weten dat de overeenkomsten die het resultaat zijn van de **burgerlijke en handelsbemiddeling** dezelfde bewijskracht hebben als een gerechtelijke beslissing. Deze bemiddelingsovereenkomsten, ongeacht of ze zijn afgesloten in een andere lidstaat van de Europese Unie of op nationaal niveau, zijn, als gevolg van de inwerkingtreding van de bovengenoemde Richtlijn 2008/52/EG, uitvoerbaar binnen de Europese Unie. Door de homologatie van de volledige of gedeeltelijke overeenkomst door de bevoegde rechter wordt deze uitvoerbaar.

De wet van 24 februari 2012 zet de richtlijn om in nationaal recht en stelt bemiddeling/mediation gelijk met de bestaande gerechtelijke procedures.

Links

[Ministerie van Justitie](#)

[Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés \(ALMA asbl\)](#)

Centre de médiation du Barreau du Luxembourg (CMBL)

[Centre de médiation](#)

[Centre de médiation Socio-Familiale](#)

Laatste update: 20/12/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Hongarije

Waarom naar een rechtbank gaan, als geschillen ook door middel van bemiddeling of mediation opgelost kunnen worden? Dit is een vorm van alternatieve geschillenbeslechting (alternatív vitarendezés) (ADR) (ADR) waarbij een mediator (közvetítő) helpt de partijen tot overeenstemming te brengen. Zowel de overheid als juristen zijn zich in Hongarije bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

Krachtens wet LV van 2002 inzake mediation (a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény) is het **ministerie van Justitie** (Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium) verantwoordelijk voor de registratie van mediators en rechtspersonen die mediators in dienst hebben.

Er is een register van mediators en bedrijven die mediators in dienst hebben beschikbaar op de [website van het ministerie van Openbaar bestuur en Justitie](#).

Op de site is algemene informatie te vinden en het is mogelijk mediators te zoeken op naam, deskundigheidsterrein, taalvaardigheden en gebied waar hun kantoor is gevestigd. Bedrijven kunnen worden opgezocht op naam, provincie en afgekorte naam.

Op dezelfde [website](#) vindt u ook registratieformulieren voor mediators en bedrijven die mediators in dienst hebben.

Niet-gouvernementele organisaties die op het gebied van mediation werkzaam zijn, zijn o.a.:

de Nationale Mediation Vereniging ([Országos Mediációs Egyesület](#)); en

de Afdeling ADR en Juridische Zaken van de Kamer van Koophandel in Boedapest (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya).

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Wet LV van 2002 inzake mediation betreft civiele geschillen, maar sluit mediation uit in gevallen van smaad, bestuursrechtelijke procedures, voogdijzaken, ontzetting uit de ouderlijke macht, executieprocedures, de toekenning van vaderschap en zaken die zijn opgestart naar aanleiding van een vordering van ongrondwettigheid.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Medewerking aan mediation is vrijwillig, maar brengt een aantal voordelen met zich mee in verband met de **Wet inzake Belastingen** (az illetékekről szóló törvény) en het **Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering** (polgári perrendtartás).

Als de partijen na de eerste hoorzitting meewerken aan mediation en de aldus overeengekomen overeenkomst door de rechter wordt bekrachtigd, hoeft slechts de helft van de van toepassing zijnde griffierechten te worden betaald. Zelfs het bedrag dat aan de mediator moet worden betaald + btw (HÉA) (maar nooit meer dan 50 000 forint) mag van dit reeds gereduceerde bedrag worden afgetrokken. De enige beperking is dat het uiteindelijke bedrag van de griffierechten niet lager mag zijn dan 30% van het oorspronkelijke bedrag. Deze korting is niet van toepassing als mediation in een bepaald geval niet bij wet is toegestaan.

Als de partijen deelnemen aan mediation voordat de civiele procedure in gang is gezet, hoeven slechts de griffierechten, verminderd met het honorarium van de mediator + btw (maar met niet meer dan 50 000 forint), te worden betaald. Het bedrag mag echter niet minder dan 50% van het oorspronkelijke bedrag van de rechten bedragen. De korting is niet van toepassing als mediation niet bij wet is toegestaan in de zaak in kwestie, of als de partijen toch naar de rechter gaan ondanks het feit dat er een overeenkomst is bereikt door middel van mediation (tenzij zij naar de rechter gaan om de uitvoering van die overeenkomst af te dwingen bij gebrek aan vrijwillige nakoming).

Er is wel een speciale **gedragscode voor arbeidsrechtgeschillen**, die is opgesteld door de Bemiddelings- en Mediationdienst bij Arbeidsgeschillen (Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat).

Sommige rechtbanken bieden partijen in een lopende procedure de mogelijkheid van kosteloze mediation. Nadere regels en een overzicht van rechtbanken kunt u vinden op de centrale website van de Hongaarse rechterlijke organisatie. (http://birosag.hu/engine.aspx?page=Birosag_showcontent&content=Birosagi_kozvetites)

[page=Birosag_showcontent&content=Birosagi_kozvetites](#))

Informatie en opleiding

Er is geen speciale website in het Engels met informatie beschikbaar over mediation of nationale opleidingsinstituten voor mediators.

De [website over mediation](#) is alleen in het Hongaars te raadplegen.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Mediation is niet gratis; de **betaling** is afhankelijk van de overeenkomst tussen de mediator en de partijen.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Krachtens [Richtlijn 2008/52/EG](#) moet het mogelijk zijn de inhoud van een schriftelijke overeenkomst die via mediation tot stand is gekomen, uitvoerbaar te verklaren. De lidstaten delen de Commissie mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn dergelijke verzoeken in behandeling te nemen.

Het is voor partijen mogelijk de inhoud van hun overeenkomst die via mediation tot stand is gekomen, uitvoerbaar te doen verklaren. Zij kunnen de rechtbank of een notaris verzoeken de overeenkomst op te nemen in een door de rechtbank goedgekeurde schikking of in een authentiek document die/dat dan later ten uitvoer kan worden gelegd.

Links

[Website van het Register van Hongaarse Mediators](#) (A magyar közvetítők adatbázisának honlapja)

Laatste update: 06/04/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Malta

U kunt proberen uw geschil via bemiddeling (mediation) op te lossen in plaats van via de rechter. Dit is een vorm van alternatieve geschillenbeslechting (ADR), waarbij een mediator optreedt om de partijen tot overeenstemming te brengen. Zowel de regering als de juristen in Malta zijn goed bekend met de voordelen van bemiddeling.

Met wie contact opnemen?

De regeringsinstantie voor bemiddeling/mediation in Malta is het Malta Mediation Centre, opgericht uit hoofde van hoofdstuk 474 van de [Mediation Act 2004](#). Het Mediation Centre verschaft een forum waar partijen die een geschil hebben zich toe kunnen wenden, of waarheen ze kunnen worden verwezen om hun geschil met de hulp van een mediator op te lossen.

U kunt contact opnemen met het Centre via de Registrar van het **Malta Mediation Centre**, Palazzo Laparelli, South Street, Valletta VLT 1100.

U kunt ook bellen naar +35621251110 of een e-mail sturen aan mediation.mjha@gov.mt

Het Centre verschaft de partijen een lijst van door het Centre erkende mediators en vraagt of ze daar een mediator uit willen zoeken die door beide partijen kan worden aanvaard.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation is toegestaan bij geschillen van civiele, familiale, maatschappelijke, commerciële en industriële aard.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation geschiedt geheel op vrijwillige basis. Partijen in een procedure mogen de rechter echter gezamenlijk verzoeken de procedure op te schorten terwijl zij proberen hun geschil via mediation te beslechten. Bovendien kan de rechter op eigen initiatief de procedure opschorten en de partijen gelasten hun geschil middels mediation te beslechten. Opgemerkt zij echter dat mediation in familiezaken verplicht is, met name waar het gaat om echtscheiding, omgangsrecht, de zorg voor en de voogdij over kinderen en het levensonderhoud van kinderen en/of echtgenoten.

Het Malta Mediation Centre heeft een **gedragscode** die voorschrijft hoe mediators zich horen te gedragen gedurende een bemiddelingsproces.

De code bevat zijn eigen maatregelen voor wie zich er niet aan houdt. Er staat bijvoorbeeld in dat de **raad van bestuur** van het Centre disciplinair kan optreden tegen iedere mediator die zich niet (volledig) houdt aan de beginselen van de code, en dat de naam van een mediator van wie wordt vastgesteld dat hij of zij heeft gehandeld in strijd met enige bepaling van de code of zich op ongepaste wijze heeft gedragen, wordt geschrapt van de lijst van mediators voor een tijdsduur die de raad van bestuur passend acht.

Informatie en opleiding

Het Malta Mediation Centre organiseert van tijd tot tijd opleidingen voor mediators. De eerste opleiding, over voor mediation benodigde vaardigheden, is gehouden in juli 2008. Een andere opleiding, gericht op training van voor mediation benodigde vaardigheden met de nadruk op de psychologische, sociale en wettelijke aspecten van echtscheiding, is gehouden van 16 tot en met 18 april 2009.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

De regels voor het bemiddelingstarief worden gegeven in bepalingen 2 en 4 van Legal Notice 309 uit 2008.

Bij bemiddeling in familiezaken kunnen de partijen zelf (uit de lijst met erkende mediators) vrijelijk een mediator kiezen, waar ze zelf de kosten voor dragen, of anderszins de **griffier** volgens een roulatieschema een van de mediators aan die staan op een lijst verstrekt door het Mediation Centre. In dat geval draagt de rechtbank de kosten.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Volgens [Richtlijn 2008/52/EG](#) moet het mogelijk zijn te verzoeken dat de inhoud van een via bemiddeling/mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. De lidstaten delen mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn een dergelijk verzoek in ontvangst te nemen.

Momenteel werkt Malta aan wijzigingen in de Mediation Act uit 2004 om dit vereiste in te voeren.

Links

[Malta Mediation Centre](#)

[Malta Mediation Act 2004](#)

[Richtlijn 2008/52/EG](#)

Laatste update: 19/08/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Nederland

Bij mediation lossen partijen onder begeleiding van een onafhankelijke bemiddelaar samen met de wederpartij het conflict op. Deze vorm van buitengerechtelijke geschiloplossing brengt veel voordelen met zich mee. In veel gevallen is mediation voor een korte periode noodzakelijk, langspende en kostbare trajecten kunnen hiermee voorkomen worden. Daarnaast draagt mediation bij aan het behoud van de relatie tussen de partijen. Wanneer die relatie noodzakelijk blijft, maar gaat gezamenlijk op zoek naar een oplossing.

Met wie contact opnemen?

In Nederland zijn er verschillende registers van mediators. De Mediatorsfederatie Nederland (MfN) beheert het Register van Mediators (het vroegere NMI-register). De MfN is de federatie waarin de grootste mediatorsverenigingen in Nederland vertegenwoordigd zijn. In het MfN-register worden enkel mediators opgenomen die aan zorgvuldig afgewogen kwaliteitscriteria voldoen. De Nederlandse overheid gebruikt de normen van de MfN als basis voor het register van mediators die in de toevoegingsfeer (register van de Raad voor Rechtsbijstand) werken. Daarnaast bestaat ook het [ADR international register](#).

Het adres van de Mediatorsfederatie is Westblaak 150, 3012 KM Rotterdam. Het postadres is Postbus 21499, 3001 AL Rotterdam. Tel.: 010 - 201 23 44, Fax: 010 - 201 23 45, E-mail info@mediatorsfederatienl.nl

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation is altijd toegestaan en is het meest gebruikelijk in het civiele recht en het publiekrecht. In het strafrecht bestaan ook verschillende initiatieven voor de toepassing van mediation.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation vindt op vrijwillige basis plaats. Deelnemende partijen zijn niet wettelijk verplicht een zogenaamde mediationovereenkomst te ondertekenen. In een dergelijke overeenkomst zijn afspraken opgenomen over bijvoorbeeld geheimhouding en vertegenwoordiging van partijen. Partijen die gebruik maken van de diensten van een MfN-mediator, zijn op grond van het MfN-mediationreglement 2008, verplicht om een mediationovereenkomst te tekenen.

Een MfN-mediator dient zich te houden aan de gedragsregels en het mediationreglement die door de MfN zijn opgesteld. Wanneer u een klacht heeft over het functioneren van een mediator kunt u deze de klacht bij het SKM (Stichting Kwaliteit Mediators) neerleggen.

Informatie en opleiding

Om in het Register van Mediators te worden opgenomen, dienen mediators een erkende basisopleiding mediation te hebben gevolgd, te zijn geslaagd voor het theorie-examen en het assessment en dienen zij een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aan te leveren.

Daarnaast moeten zij hun kennis per periode van drie jaar onderhouden. Zo moeten zij minimaal negen mediations doen, met minimaal 36 contacturen en in een jaar minimaal twee mediations afronden met gezamenlijk minimaal 8 contacturen. Van de negen mediations per drie jaar zijn er minimaal drie met een schriftelijke overeenkomst afgerond. Van de 9 mediations per drie jaar zijn maximaal drie mediations in deze periode een co-mediation. Daarnaast dienen mediators 48 zogenaamde PE-punten te halen (permanente educatie) per periode van drie jaar met een verplichting tot intervisie. Ook dienen mediators driejaarlijks deel te nemen aan een Peer Review, het kwaliteitsinstrument waarbij een onafhankelijke en onpartijdige vakgenoot beoordeelt of uw mediationdiensten voldoen aan het gemiddelde niveau dat van een professional mag worden verwacht. Nederland stelt, met andere woorden, hoge eisen aan de kwaliteit van mediators die zijn opgenomen in het Register van Mediators.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Het uurtarief kan verschillen per mediator. Naast ervaring speelt ook de professionele achtergrond en specialisme een rol. Het in dit register vermelde uurtarief (inclusief BTW) is indicatief. Het is dus verstandig om de mediator vooraf te vragen wat het uurtarief is en aan welke bijkomende kosten men moet denken. De mediator dient zijn of haar kosten altijd te specificeren.

Als u in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand, betaalt u alleen de zogenoemde 'eigen bijdrage'. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van uw inkomen.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Het wet biedt partijen in een geschil de mogelijkheid om te verzoeken dat een via mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt.

Links

Mediation Federatie Nederland

Laatste update: 22/03/2016

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Oostenrijk

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben, tot overeenstemming te brengen.

Met wie contact opnemen?

Het bondsministerie van Justitie houdt [een lijst van mediators](#) bij. Op deze lijst worden alleen mediators ingeschreven die door een passende opleiding over de nodige beroepskwalificatie beschikken.

Er bestaat echter geen centraal overheidsorgaan dat bevoegd is voor mediationdiensten.

Er zijn organisaties die deze diensten op commerciële en niet-commerciële basis verlenen, naast een aantal niet-gouvernementele organisaties die mediators ondersteunen.

Wanneer voor mediation te kiezen?

In civielrechtelijke zaken kan mediation worden gebruikt om geschillen te beslechten die anders door de gewone rechtbanken zouden worden beslecht.

Partijen kunnen vrijwillig voor mediation kiezen zodat zij zelf naar een oplossing voor hun geschil kunnen zoeken.

In bepaalde geschillen tussen bureaus moet, alvorens de zaak voor de rechter kan worden gebracht, een poging tot buitengerechtelijke geschillenbeslechting worden ondernomen. Dat kan gebeuren door de zaak aan een bemiddelingsorgaan voor te leggen, door de rechter om een buitengerechtelijke schikking te verzoeken (*prätörischer Vergleich*) of door mediation.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Nee, er bestaat geen specifieke regeling of nationale gedragscode voor mediators.

Mediators worden niet ingeschreven als specialisten, bijvoorbeeld als mediators in familierechtelijke geschillen, op medisch gebied of in geschillen in de bouw, maar nadere gegevens over de gebieden waarop de ingeschreven mediators actief zijn, kunnen afzonderlijk worden ingevoerd.

Iedereen met voldoende ervaring kan worden ingeschreven als "mediator", waarbij de desbetreffende [voorschriften](#) moeten worden gevolgd. "Mediator" is echter geen gereguleerd beroep.

Informatie en opleiding

[Hier](#) is aanvullende informatie te vinden over bv. opleiding en eisen betreffende de inschrijving als mediator in Oostenrijk. Die informatie is alleen in het Duits beschikbaar.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Mediation is niet gratis.

De hoogte van de vergoeding wordt in onderling overleg vastgesteld door de particuliere mediator en de betrokken partijen.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Op grond van [Richtlijn 2008/52/EG](#) kunnen partijen verzoeken dat een via mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. De lidstaten delen mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn een dergelijk verzoek in ontvangst te nemen.

In Oostenrijk is een overeenkomst die via mediation tot stand is gekomen, slechts afdwingbaar wanneer zij de vorm heeft van een gerechtelijke schikking (*Vergleich*) of van een notariële akte.

Laatste update: 23/05/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([PL](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Polen

In plaats van naar de rechter te stappen, is het de moeite waard te trachten geschillen te beslechten via bemiddeling/mediation. Dit is een alternatieve wijze van geschillenbeslechting (ADR), waarbij een bemiddelaar/mediator de partijen bij een geschil helpt tot een oplossing te komen. Zowel de overheid als de beoefenaars van juridische beroepen in Polen zijn zich terdege bewust van de voordelen van bemiddeling/mediation.

Met wie kan hiervoor contact worden opgenomen?

In 2010 werd binnen het ministerie van Justitie een dienst opgericht die is belast met kwesties op het gebied van mediation en die momenteel deel uitmaakt van de **Afdeling voor Slachtofferhulp en de Bevordering van Mediation (Wydział ds. Pokrzywdzonych Prześpstwem i ds. Promocji Mediacji)** binnen het Departement Internationale Samenwerking en Mensenrechten. Achtergrondinformatie over de mediation-activiteiten is beschikbaar op [de website van het ministerie van Justitie \(Ministerstwo Sprawiedliwości\)](#).

In de afgelopen jaren heeft het ministerie van Justitie bijzondere aandacht besteed aan kwesties die verband houden met de ontwikkeling en algemene invoering van mediation en andere vormen van alternatieve geschillenbeslechting (ADR) in Polen, de verbetering van de doeltreffendheid van het rechtsstelsel en de toegankelijkheid daarvan voor burgers.

In 2010 werd er op initiatief van het ministerie **een netwerk van mediation-coördinatoren** benoemd.

Momenteel zijn er 120 coördinatoren (rechters, reclasseringsambtenaren en mediators) bij acht hoven van beroep, alle regionale rechtbanken en zes districtsrechtbanken.

Voor ondersteuning en advies werkt de minister van Justitie samen met de **Sociale Raad voor Alternatieve Geschillen- en Conflictenbeslechting (Spoleczną Radą ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów)** ("de ADR-Raad" – email: adr_rada@ms.gov.pl), die een belangrijke rol speelt bij de bevordering van het idee van mediation en de communicatie tussen de centrale overheid, het rechtswezen en de wereld van mediators.

De raad werd op 1 augustus 2005 bij ministeriële verordening opgericht als raadgevend orgaan voor de minister betreffende alternatieve geschillen- en conflictenbeslechting in ruime zin. Tijdens de eerste ambtstermijn zijn onder meer de volgende documenten opgesteld:

[Gedragscode voor Poolse mediators \(Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich\)](#) (mei 2008).

[Opleidingsnormen voor mediators \(Standardy Szkolenia Mediatorów\)](#) (oktober 2007).

[Normen betreffende de beoefening van mediation en mediation-procedures \(Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego\)](#) (juni 2006).

De ADR-Raad werd bij ministeriële verordening van 3 april 2009 (gewijzigd bij ministeriële verordening van 1 juli 2011) aangesteld voor een tweede termijn.

Het belangrijkste document dat door de Raad tijdens die termijn werd opgesteld, is [Uitgangspunten voor systeemwijzigingen \(Założenia do zmian systemowych\)](#) (maart 2012).

De raad telt momenteel 23 leden, onder wie wetenschappers en ervaren beoefenaars van mediation, alsook vertegenwoordigers van de hieronder vermelde niet-gouvernementele organisaties, wetenschappelijke instellingen en overheidsinstanties.

De bevoegdheden van de raad betreffen voornamelijk het formuleren van aanbevelingen betreffende de werking van het nationale systeem voor alternatieve geschillenbeslechting, evenals:

aanpassing van het ADR-systeem aan de vereisten van het EUrecht;

ontwikkeling van een uniform mediationmodel in het Poolse rechtsstelsel;

bevordering van normen voor mediationprocedures;

bevordering van het gebruik van ADR-mechanismen als methode voor alternatieve geschillenbeslechting onder leden van de rechterlijke macht en

gerechtelijk personeel, rechtshandavingsinstanties en het algemene publiek;

vormgeving van een institutionele omgeving waarin specifieke vormen van ADR zich kunnen ontwikkelen;

uitvoering van andere ad hoc-projecten voor de ontwikkeling van mediation in Polen.

Er zijn ook talrijke niet-gouvernementele organisaties en ondernemingen die een belangrijke rol spelen bij de bevordering van mediation en de vaststelling

van interne normen. Deze organisaties bepalen hun eigen normen op het gebied van opleiding, toetredingseisen voor kandidaat-mediators,

mediationmethoden, gedragsnormen en goede beroepspraktijken. Het gaat om interne normen, die uitsluitend bedoeld zijn voor mediators die lid zijn van de

betreffende organisaties.

De **grootste verenigingen** zijn:

[Het Pools Centrum voor Mediation \(Polskie Centrum Mediacji\)](#),

[De Vereniging van Gezinsmediators \(Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych\)](#),

De Poolse Mediatorsvereniging (Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów),

[Het Pools Centrum voor Partnermediation \(Centrum Mediacji Partners Polska\)](#),

[De Poolse Vereniging voor Arbitrage \(Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego\)](#),

Het Mediationcentrum voor Neder-Silezië (Dolnośląski Ośrodek Mediacji).

Daarnaast zijn er diverse beroepsverenigingen die met hun institutionele activiteiten mediation bevorderen. Dit zijn onder andere:

[Het Centrum voor Mediation van de Orde van Advocaten \(Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej\)](#).

[Het Centrum voor Zakelijke Mediation van de Nationale Juristenvereniging \(Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych\)](#).

Mediationcentra van een aantal Regionale Juristenverenigingen (Okręgowa Izba Radców Prawnych)

Mediationcentra van een aantal Regionale Ordes van Notarissen (Okręgowa Rada Notarialna)

Niet-gouvernementele organisaties – in het kader van hun statutaire doelstellingen - en universiteiten kunnen lijsten met permanente mediators (*stały mediator*) opstellen. Informatie over de lijsten en de centra wordt verstrekt door de voorzitters van de districtsrechtbanken. Lijsten met mediators die

optreden op strafrechtelijk gebied en in zaken met betrekking tot minderjarigen worden verstrekt door de voorzitters van de districtsrechtbanken.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Geschillen kunnen via mediation worden beslecht op een aantal gebieden. Conform het Poolse recht kan mediation worden gebruikt op de volgende

gebieden:

civiele zaken

handelszaken

arbeidsrechtelijke zaken

familierechtelijke zaken

zaken betreffende minderjarigen

strafzaken

gerechtelijk-administratieve zaken

Gedetailleerde informatie vindt u in [brochures en folders die door het ministerie van Justitie worden opgesteld en verspreid](#).

Mediation wordt momenteel het meest gebruikt in strafrechtelijke en civielrechtelijke zaken. In de periode 2011-2012 vond de sterkste toename van

mediation plaats op familierechtelijk en handelsrechtelijk gebied.

Moeten er specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation is een vrijwillige manier van geschillenbeslechting die plaatsvindt op basis van:

een bemiddelingsovereenkomst (**buitengerechtelijke mediation**)

een beslissing van de rechtbank om de zaak door te verwijzen voor mediation (**gerechtelijk bepaalde mediation**).

Indien de partijen zelf geen mediator kiezen, is de rechtbank gerechtigd om tijdens de rechtszaak een bemiddelaar te selecteren uit een lijst met hiervoor

gekwalificeerde personen. In strafzaken en zaken betreffende minderjarigen wordt de mediator door de rechtbank benoemd.

Mediation wordt onder meer beheerst door het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, het Wetboek van Strafvordering, het procesrecht betreffende

minderjarigen en het recht betreffende burgerlijke proceskosten. Er is ook afgeleide wetgeving die de bemiddelingsprocedures voor specifieke gevallen

gedetailleerd regelt.

Met betrekking tot **minderjarigen** regelt de wetgeving:

de voorwaarden waaraan instellingen en personen die gemachtigd zijn om bemiddelingsprocedures uit te voeren moeten voldoen;

de registratie van instellingen en personen die gemachtigd zijn om bemiddelingsprocedures uit te voeren;

de opleiding van mediators;

de mate en voorwaarden van toegang van mediators tot procesdossiers;

de vorm en reikwijdte van het verslag betreffende de voortgang en resultaten van de bemiddelingsprocedure.

De wetgeving betreffende **strafzaken** regelt:

de voorwaarden waaraan instellingen en personen die gemachtigd zijn om bemiddelingsprocedures uit te voeren moeten voldoen;

de erkenning en de intrekking van de erkenning van instellingen en personen die gemachtigd zijn om bemiddelingsprocedures uit te voeren;

de mate en voorwaarden van toegang tot procesdossiers van instellingen en personen die gemachtigd zijn om bemiddelingsprocedures uit te voeren;

de methoden en procedures die moeten worden gevolgd in een bemiddelingszaak.

In **familiezaken** gelden aanvullende eisen voor mediators met betrekking tot hun opleiding en ervaring (kennis van psychologie, sociologie, recht en het opleiden van docenten, alsook praktische vaardigheden op het gebied van het bemiddelen in familiezaken).

Een uitvoeringsreglement bepaalt de hoogte van de vergoedingen en de te vergoeden onkosten voor mediators in civiele procedures (zie hieronder: Hoeveel kost bemiddeling/mediation?).

Informatie en opleiding

Basisinformatie over mediation in Polen is beschikbaar op [de website van het ministerie van Justitie](#), inclusief onder andere: uittreksels uit rechtsinstrumenten betreffende mediation, internationale rechtsinstrumenten betreffende mediation en [documenten en aanbevelingen van de ADR-Raad](#), alsook de elektronische versie van posters die zijn gepubliceerd om het idee van mediation te promoten. [Ook wordt hier up-to-date informatie gepubliceerd over activiteiten voor de bevordering van mediation](#) en over activiteiten op nationaal en regionaal niveau in het kader van de Internationale Dag voor Geschillenbeslechting. De website biedt ook een overzicht van [informatie, vertaalde rechtsinstrumenten en voorbeelden van goede praktijken uit andere landen](#).

Aspecten van mediation komen aan de orde tijdens algemene juridische opleidingen en tijdens de opleiding van officieren van justitie en rechters. Ook maken zij deel uit van het opleidingsprogramma van rechters en officieren van justitie, zie de Nationale School voor de Rechterlijke Macht en het Openbaar Ministerie (Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury).

Tijdens de opleiding van mediation-coördinatoren die worden ingezet door het ministerie van Justitie wordt aandacht besteed aan de volgende gebieden: communicatie, teammanagement en samenwerking met mediators.

Mediators zelf kunnen kiezen uit de opleidingen die worden aangeboden door mediationcentra, universiteiten en andere instellingen.

Het ministerie van Justitie houdt statistieken bij over mediation, waaronder:

het aantal zaken dat door de rechter wordt doorverwezen voor mediation;

het aantal bereikte overeenkomsten;

de voorwaarden van de overeenkomsten (bij bemiddeling in strafzaken en zaken betreffende minderjarigen);

het aantal buitengerechtelijke bemiddelingsprocedures (bij bemiddeling in civiele zaken).

In het kader van projectmatige activiteiten werden in 2010-2011 gidsen, folders en brochures verspreid onder rechtbanken, provinciale hoofdbureaus van politie en mediationcentra met informatie over de verschillende soorten bemiddeling en de praktische toepassing daarvan. Er was ook een campagne op televisie en radio, en er werden reclameborden geplaatst om het algemene publiek over mediation te informeren. Het ministerie van Justitie verspreidt regelmatig bijgewerkte brochures, folders, posters en mededelingen die aan procesformulieren worden gehecht en die ook vrij verkrijgbaar zijn op de website van het ministerie.

Sinds vijf jaar viert Polen de Internationale Dag voor Geschillenbeslechting en het ministerie van Justitie organiseert naar aanleiding hiervan een landelijke conferentie. In het kader van deze dag worden bovendien in een groot aantal steden tientallen kleinere conferenties, evenementen, seminars en debatten gehouden op regionaal en lokaal niveau.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Informatie over mediation wordt kosteloos verspreid door het ministerie van Justitie. Uit [onderzoek](#) blijkt dat mediation kostenefficiënter is dan gerechtelijke procedures.

In strafzaken en zaken betreffende minderjarigen **betalen de partijen de bemiddelingskosten niet** – deze worden betaald uit de publieke middelen. Bij bemiddeling in andere zaken **is de vergoeding over het algemeen gebaseerd** op een afspraak tussen de mediator en de partijen. De mediator kan er echter mee akkoord gaan de bemiddeling kosteloos te verrichten.

In civiele zaken worden de kosten door de partijen gedragen. De partijen betalen doorgaans elk de helft van de kosten, tenzij anders afgesproken. In bemiddelingsprocedures ingesteld op grond van een gerechtelijke beslissing bedraagt de vergoeding van de mediator in geschillen die niet op vermogenskwesties betrekking hebben 60 PLN (ongeveer 15 EUR) voor de eerste bemiddelingssessie en 25 PLN (ongeveer 6 EUR) voor iedere volgende sessie. Indien de procedure betrekking heeft op vermogenskwesties bedraagt de vergoeding van de mediator 1% van de waarde van de betwiste zaken (met een minimum van 30 PLN (ongeveer 7,5 EUR) en een maximum van 1 000 PLN (circa 250 EUR)). De mediator heeft ook recht op vergoeding van de onkosten (zoals bijvoorbeeld correspondentie- en telefoonkosten en de huur van vergaderruimtes). Op de kosten wordt ook btw in rekening gebracht. Indien in het kader van mediation een overeenkomst wordt bereikt, wordt 75% van de griffierechten terugbetaald aan de partij die de zaak voor de rechter heeft gebracht. In (echt)scheidingszaken wordt 100% van de kosten terugbetaald.

In het geval van buitengerechtelijke bemiddeling wordt de vergoeding van de mediator (inclusief onkosten) vastgesteld door het mediationcentrum of overeengekomen door de partijen vóór aanvang van de bemiddeling. De partijen kunnen niet worden vrijgesteld van betaling van de bemiddelingskosten, ook al zijn zij vrijgesteld van de griffierechten. De mediator kan bij beide soorten bemiddeling (gerechtelijke en buitengerechtelijke) afzien van de vergoeding.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Wanneer de partijen **in civiele zaken** een akkoord bereiken, wordt dit bij de notulen gevoegd. De mediator informeert de partijen dat zij door ondertekening van de overeenkomst ermee instemmen deze voor goedkeuring aan de rechtbank voor te leggen. De mediator stuurt de notulen met de overeenkomst door naar de rechtbank en verstrekt de partijen een afschrift van de notulen. De rechtbank beoordeelt onmiddellijk of de overeenkomst kan worden goedgekeurd en of er een uitvoerbaarheidsverklaring kan worden afgegeven. De rechtbank zal weigeren de overeenkomst geheel of gedeeltelijk goed te keuren of deze uitvoerbaar te verklaren als de overeenkomst strijdig is met het recht of de goede zeden, bedoeld is om de wet te ontduiken, verwarrend is of tegenstrijdigheden bevat die schadelijk zijn voor de legitieme belangen van de werknemer. Een mediation-akkoord dat door de rechtbank is goedgekeurd en uitvoerbaar is verklaard, heeft de rechtskracht van een gerechtelijke schikking en is als zodanig afdwingbaar.

Overeenkomsten **in familiezaken** kunnen betrekking hebben op de verzoening van echtgenoten, kunnen de voorwaarden voor een scheiding vastleggen en aspecten van het ouderlijk gezag regelen, alsook het contact met kinderen, de voorziening in gezinsbehoeften, het onderhoud van kinderen, en vermogens en huisvestingskwesties. Na de scheiding van ouders of echtgenoten, kunnen ook afspraken worden gemaakt over kwesties als de afgifte van een paspoort, de keuze voor de opleiding van een kind, het contact met andere familieleden en het beheer van het vermogen van een kind.

In civiele zaken wordt de verjaringstermijn gestuit door de inleiding van een bemiddelingsprocedure.

In strafzaken en zaken betreffende minderjarigen komt de in het kader van de bemiddelingsprocedure bereikte overeenkomst niet in de plaats van het vonnis van de rechtbank en is deze overeenkomst niet bindend voor de rechter. De rechtbank moet echter bij zijn uiteindelijke oordeel in de procedure rekening

houden met de inhoud ervan. De overeenkomst kan de volgende bepalingen bevatten: formele verontschuldiging, vergoeding van materiële en immateriële schade, taakstraf, verplichtingen jegens de benadeelde partij, verplichtingen jegens de gemeenschap als geheel enz.

Laatste update: 25/09/2014

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Portugal

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. Overheid en juristen erkennen de voordelen van mediation.

Met wie moet u contact opnemen?

In Portugal is een centraal overheidsorgaan verantwoordelijk voor de regulering van mediationactiviteiten – het directoraat-generaal voor justitiebeleid (*Direção-Geral da Política de Justiça*).

Dit directoraat-generaal is een departement van het Ministerie van Justitie en is gevestigd te:

Av. D. João II, Lote 1.08.01-E, Torre H, Pisos 2/3 1990-097 Lissabon.

Contactgegevens:

E-mail correio@dgpj.mj.pt

Telefoonnummer: (+351) 217924000

Fax: (+351) 217924048 of 217924090.

De website van het directoraat-generaal bevat het grootste deel van de beschikbare informatie over openbare mediationdiensten en over andere methoden van alternatieve geschillenbeslechting.

Er is een lijst met mediators, maar de website geeft verder geen informatie over het vinden van een mediator. Zodra het besluit tot mediation volgens de regels voor openbare mediationdiensten is genomen, wordt automatisch een mediator geselecteerd.

In Portugal zijn geen niet-gouvernementele organisaties (NGO's) werkzaam op het gebied van mediation. Er zijn echter private organisaties die mediatie en trainingsprogramma's voor mediators aanbieden.

Op welke gebieden is mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation kan op verschillende gebieden worden gebruikt.

Portugal heeft maatregelen genomen om het gebruik van mediation op bepaalde rechtsgebieden te bevorderen, zoals familierecht, arbeidsrecht, strafrecht, civielrecht en handelszaken.

In het familierecht, het arbeidsrecht en het strafrecht heeft mediation een eigen structuur en wordt deze uitgevoerd door specialisten in deze rechtsgebieden. Civiele en handelsmediation vindt plaats als onderdeel van het gerechtelijk proces bij gerechtelijke instanties voor geringe vorderingen (*Julgados de Paz* – vrederechters).

Mediation kan echter ook buiten de bevoegdheid van de bovenstaande gerechtelijke instanties plaatsvinden. Dit is bekend als buitengerechtelijke mediation. Dit type mediation kent echter niet dezelfde procedures als de zaken die binnen de bevoegdheid van de *Julgados de Paz* vallen. Indien er namelijk bij de buitengerechtelijke mediation geen overeenstemming wordt bereikt, kan het proces niet naar een gerechtelijke instantie worden doorverwezen, zoals het geval is met civiele en handelsmediation waarbij de *Julgados de Paz* bevoegd zijn.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation geschiedt geheel op vrijwillige basis.

Er bestaat geen nationale gedragscode voor mediators. Mediators laten zich bij de uitvoering van hun werkzaamheden leiden door de Europese gedragscode voor mediators. Ook gelden er enkele juridische en administratieve beperkingen ten aanzien van hun activiteiten en de voorwaarden voor de uitoefening van het beroep. Er bestaan richtlijnen voor het voeren van mediationssessies; methoden die kunnen worden gebruikt om tot een constructieve dialoog of verstandhouding met de partijen te komen en manieren waarop mediators een schikking kunnen voorstellen.

Het gedrag van mediators wordt bewaakt via een openbaar mediationsysteem. Het soort is afhankelijk van het werkgebied. Het openbare systeem heeft een commissie van toezicht, dat toezicht houdt op de mediationactiviteiten. Tevens hebben de tijdens de training gehanteerde criteria tot doel de mediators te doordringen van de ethische principes en de basisbeginselen van de Europese gedragscode.

Elk rechtsgebied waarin mediation kan worden toegepast – familierecht, arbeidsrecht, strafrecht, civiel recht en handelsrecht – heeft een eigen juridisch kader met richtlijnen voor de wijze waarop de mediation wordt uitgevoerd.

Momenteel worden de openbare systemen voor mediation, waaronder de mediation in civiele en handelsgeschillen die plaatsvindt bij de *Julgados de Paz*, uitsluitend toegepast voor de bemiddeling in geschillen binnen Portugal. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de procedures en verzoekschriften die in de Portugese wetgeving zijn vastgelegd.

Informatie en opleiding

In het onderdeel mediation van de website van het directoraat-generaal voor justitiebeleid kan informatie worden gevonden.

In Portugal worden statistieken bijgehouden over de toepassing van mediation. Het directoraat-generaal voor justitiebeleid houdt gegevens bij over het aantal aangevangen mediationssessies, het aantal afgesloten sessies waarin al dan niet een overeenkomst is bereikt, en de duur van elke sessie.

Portugal kent geen nationaal opleidingsinstituut voor mediators. Zij worden opgeleid door particuliere instellingen. Deze cursussen worden goedgekeurd door het Portugese Ministerie van Justitie. De cursussen moeten om goedgekeurd te worden een bepaald aantal studie-uren omvatten, bepaalde oefenpractica en een specifieke programma-inhoud in overeenstemming met de relevante wetgeving.

Private organisaties die training geven aan mediators die vragen te worden opgenomen op de lijst van het directoraat-generaal voor justitiebeleid moeten voldoen aan de trainingscriteria. Het trainingsprogramma garandeert dat mediators over voldoende capaciteiten en professionaliteit beschikken om geschillen op het gebied van familierecht, arbeidsrecht, strafrecht en civiel recht te beslechten.

Wat kost mediation?

Indien een gerechtelijke instantie besluit om gebruik te maken van mediatie in familiegeschillen, is dit kosteloos op grond van artikel 147, lid C, van de Voogdijwet. In alle andere gevallen moet een bedrag worden betaald, behalve bij toekenning van rechtsbijstand.

Indien mediation plaatsvindt op initiatief van de partijen zelf, zijn de kosten voor de partijen afhankelijk van de aard van het geschil:

mediation in familiezaken: 50 euro, te betalen door beide partijen

Mediation in strafzaken: uitgezonderd van rechten indien aangevraagd door de openbaar aanklager of de verdachte en klager.

Mediation in arbeidszaken: 50 euro, te betalen door beide partijen

Civiele en handelszaken: 25 euro, te betalen door beide partijen (dit type mediation kan plaatsvinden bij de *Jugados de Paz*. In dat geval worden de rechten betaald bij het bereiken van een overeenkomst).

Indien partijen in financiële problemen rechten moeten betalen in verband met mediation, kunnen zij rechtsbijstand aanvragen en dispensatie krijgen van de bevoegde instantie (socialezekerheidsautoriteiten– *Instituto de Segurança Social*).

Nuttige links

[Directoraat-generaal voor justitiebeleid](#)

[Commissie van toezicht op de gerechtelijke instanties voor geringe vorderingen](#)

Laatste update: 29/12/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Roemenië

U kunt proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve wijze geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De Roemeense overheid en de juristen in Roemenië zijn zich bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

De [Raad voor mediation](#), opgericht krachtens wet 192/2006 op mediation, is verantwoordelijk voor het toezicht op bemiddeling/mediation in Roemenië. Dit is een autonome juridische entiteit die in het openbaar belang optreedt en waarvan het hoofdkantoor in Boekarest gevestigd is.

Wet 192/2006 bood het wettelijke kader voor de invoering van bemiddeling/mediation waarbinnen de beroepsgroep van mediators werkt.

De leden van de Raad voor mediation worden door de mediators verkozen en met instemming van het [ministerie van Justitie van Roemenië](#) benoemd.

De belangrijkste verantwoordelijkheid van de **Raad voor mediation** is het vaststellen van beslissingen op de volgende terreinen:

het vaststellen van de **opleidingsnormen** op het gebied van mediation op basis van internationale goede praktijken en het toezien op naleving ervan door de beroepsgroep;

het **bevoegd verklaren** van mediators en het beheren en actualiseren van de lijst van mediators;

het **goedkeuren** van de **opleidingsprogramma's** voor mediators;

het **vaststellen van de ethische en deontologische code** voor bevoegde mediators, evenals de regels met betrekking tot hun tuchtrechtelijke aansprakelijkheid;

het aannemen van **regels** over de organisatie en werking van de Raad voor mediation;

de aanzet geven tot **voorstellen** voor het amenderen van bestaande of vaststellen van nieuwe wetgeving inzake mediation.

De **contactgegevens** van de [Raad voor mediation](#) zijn:

Adres: Cuza Vodă Street, 64, sector 4, Boekarest

Telefoonnummers: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Fax: 004 021 330 25 28

E-mailadressen: secretariat@cmediere.ro, Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Nationaal register van beroepsorganisaties van bemiddelaars/mediators

De [Raad voor mediation](#) heeft het Nationaal register van beroepsorganisaties van bemiddelaars/mediators ingesteld. In dit register zijn de niet-gouvernementele organisaties opgenomen die de professionele belangen van mediators behartigen en mediation promoten.

Hieronder vindt u een **lijst van beroepsorganisaties** die actief zijn op het gebied van bemiddelingsdiensten:

[Vereniging van mediators - Boekarest](#) (*Asociația Mediatorilor București*)

Mediationcentrum Turda (*Asociația Centrul de Mediere Turda*)

Vereniging mediatorskamer Vaslui (*Asociația Camera Mediatorilor Vaslui*)

Mediationcentrum Vaslui (*Centrul de Mediere Vaslui*)

Mediatorsvereniging Galați (*Asociația Mediatorilor Galați*)

Vereniging mediatorskamer Iași (*Asociația Camera Mediatorilor Iași*)

Centrum voor mediation en gemeenschappelijke veiligheid Iași (*Centrul de Mediere și Securitate Comunitara Iași*)

[Mediationcentrum Craiova](#) (*Centrul de Mediere Craiova*)

[Mediationcentrum vereniging Cluj](#) (*Asociația Centrul de Mediere Cluj*)

Mediationcentrum Neamț (*Centrul de Mediere Neamț*)

Mediationcentrum Sibiu (*Centrul de Mediere Sibiu*)

[Mediationcentrum Constanța](#) (*Centrul de Mediere Constanța*)

Mediationcentrum Alba (*Centrul de Mediere Alba*)

[Mediationcentrum Timișoara](#) (*Centrul de Mediere Timișoara*)

Centrum voor mediation en arbitrage Maramures (*Centrul de Mediere și Arbitraj Maramures*)

Mediationcentrum Bacau (*Centrul de Mediere Bacau*)

[Mediationcentrum Călărași](#) (*Centrul de Mediere Călărași*)

[Mediationcentrum Ialomița](#) (*Centrul de Mediere Ialomița*)

De lijst van mediators

In overeenstemming met artikel 12 van wet 192/2006 worden **bevoegde mediators opgenomen in de "lijst van mediators"** die beheerd wordt door de [Raad voor mediation](#) en die bekend wordt gemaakt in deel I van het Roemeense Publicatieblad.

De **"lijst van mediators"** is ook beschikbaar op de officiële websites van de [Raad voor mediation](#) en van het [ministerie van Justitie](#).

De lijst van **bevoegde mediators** bevat informatie over:

hun lidmaatschap van beroepsorganisaties,

de instelling waar zij hun opleiding hebben genoten,

de mediationopleiding die ze hebben gedaan;

vreemde talen waarin zij hun bemiddelingsdiensten kunnen verlenen;

hun contactgegevens.

Personen die hun geschil via mediation willen oplossen, kunnen binnen één maand na de publicatiedatum van de "lijst van mediators" in de rechtbanken en op de website van het ministerie van Justitie contact opnemen met een mediator.

De Raad voor mediation is wettelijk verplicht de **lijst van mediators** regelmatig te actualiseren – ten minste eenmaal per jaar – en de geactualiseerde lijst aan de rechtbanken, de lokale overheidsinstanties en het ministerie van Justitie door te geven.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Artikel 2 van wet 192/2006 biedt partijen de mogelijkheid gebruik te maken van mediation voor **geschillen met betrekking tot civiele of strafrechtelijke zaken, familierechtelijke zaken** en andere rechtsgebieden, afhankelijk van de wetsbepalingen. **Consumentengeschillen** en overige **geschillen die onderhevig zijn aan rechten waarvan men afstand kan doen**, kunnen ook met behulp van mediation worden opgelost. Voor zaken met betrekking tot persoonlijke rechten en rechten waarvan men geen afstand kan doen, kan geen gebruik worden gemaakt van mediation.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation geschiedt geheel op **vrijwillige** basis. Er rust geen verplichting op partijen om hun toevlucht te nemen tot mediationdiensten en zij kunnen op elk moment besluiten te stoppen met de mediation. Dit betekent dat het de partijen vrij staat op elk moment te kiezen voor andere middelen om het geschil op te lossen: een gerechtelijke procedure, arbitrage. Belanghebbenden kunnen alvorens een zaak aanhangig te maken of tijdens de gerechtelijke procedure een mediator inschakelen.

Er zijn echter diverse nationale wetsbepalingen inzake mediation die rechters in bepaalde gevallen verplichten om de **partijen op de hoogte te stellen van de mogelijkheid om te kiezen voor mediation en van de voordelen die dat met zich meebrengt**. In andere gevallen wordt een aantal **financiële voordelen** geboden aan partijen die voor mediation of voor een andere alternatieve methode voor het oplossen van een geschil kiezen.

Op 17 februari 2007 keurde de Raad voor mediation de **ethische en deontologische code** voor mediators goed. Alle mediators die zijn opgenomen in de lijst van mediators dienen zich aan deze code te houden.

Informatie en opleiding

De website van de **Raad voor mediation** is de belangrijkste bron van informatie over mediation in Roemenië.

Scholing inzake mediation wordt alleen door de private sector aangeboden, maar de Raad voor mediation is verantwoordelijk voor het autoriseren van de aanbieders van opleidingen en cursussen teneinde zeker te stellen dat alle opleidingen en cursussen aan dezelfde normen voldoen.

Op de officiële website van de Raad voor mediation staat een lijst van **aanbieders van opleidingsprogramma's**.

Er worden regelmatig opleidingen en cursussen georganiseerd. Momenteel bestaat er één opleidingsprogramma dat als richtlijn voor de **basiscursus voor mediators** (80 uur) geldt. In het programma wordt aangegeven wat de doelstellingen zijn, welke vaardigheden ontwikkeld moeten worden tijdens het programma en welke evaluatiemethoden worden toegepast. De acht aanbieders die door de Raad voor mediation geautoriseerd zijn, zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen van ondersteunend materiaal en oefeningen volgens het kader dat geschetst wordt door het nationale opleidingsprogramma.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Aan mediation zijn kosten verbonden. De vergoeding wordt in onderling overleg tussen een particuliere mediator en de partijen vastgesteld.

Momenteel is er geen wettelijke of financiële ondersteuning voor de levering van mediationdiensten beschikbaar van lokale of nationale overheden.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

 Richtlijn 2008/52 EG biedt partijen in een geschil de mogelijkheid om te verzoeken dat een via mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. De lidstaten is gevraagd te laten weten welke rechtbanken en andere autoriteiten bevoegd zijn dergelijke verzoeken te ontvangen.

Roemenië heeft deze informatie nog niet verstrekt.

Laatste update: 10/06/2013

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Slovenië

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Slovenië zijn zich bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

De Wet alternatieve geschillenbeslechting in gerechtelijke zaken (ZARSS, Staatscourant van de Republiek Slovenië nrs. 97/09 en 40/12 - ZUJF), die op 19 november 2009 werd aangenomen en op 15 juni 2010 in werking trad, bepaalt dat rechtbanken van eerste en tweede aanleg een programma voor alternatieve geschillenbeslechting moeten aannemen en ten uitvoer moeten leggen om partijen alternatieve manieren van geschillenbeslechting te bieden op het gebied van het handelsrecht, arbeidsrecht, familierecht en in andere civielrechtelijke zaken. Binnen dit programma zijn rechtbanken verplicht de partijen toe te staan gebruik te maken van mediation, naast andere vormen van alternatieve geschillenbeslechting.

Het ministerie van Justitie en Openbaar Bestuur beheert een **centraal register van mediators** die werkzaam zijn bij rechtbanken in het kader van programma's voor alternatieve geschillenbeslechting.

Daarnaast zijn de volgende niet-gouvernementele organisaties (ngo's) actief op het gebied van mediation:

 de Sloveense Mediatorsvereniging (**adressenbestand** van mediators),

 het Centrum voor mediation binnen het Centrum voor Juridische Informatie,

 de Sloveense Vereniging van mediationorganisaties – MEDIOS (**adressenbestand** van mediators).

Er is een Raad voor alternatieve geschillenbeslechting die opereert onder auspiciën van het ministerie van Justitie en Openbaar Bestuur. De Raad, die werd opgericht in maart 2009, is een gecentraliseerd, onafhankelijk en deskundig orgaan van het ministerie met een coördinerende en adviserende rol.

In which area is recourse to mediation admissible and/or the most common?

Er kan een beroep worden gedaan op mediation in civiele zaken, zaken op het gebied van het familierecht, handelszaken, arbeidszaken en andere eigendomsgerelateerde zaken op het gebied van vorderingen die door partijen in onderling overleg kunnen worden afgehandeld en geregeld. Mediation is ook toegestaan in andere zaken, zolang het niet bij wet verboden is.

Mediation is het meest gebruikelijk in civiele zaken, familie zaken en handelszaken

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen ?

Mediation geschiedt op vrijwillige basis. De Wet mediation in civiele zaken en handelszaken (ZMCGZ, Staatscourant van de Republiek Slovenië nr. 56/08) verwijst naar mediation in het algemeen, d.w.z. naar mediation in samenhang met gerechtelijke procedures en naar buitengerechtelijke bemiddeling. In de wet worden slechts de basisregels voor mediationprocedures uiteengezet, die voor het overige op zelfregulering berusten. Zo wordt bijvoorbeeld bepaald

waar mediation begint en eindigt, wie de mediator aanstelt, aan welke fundamentele gedragsregels de mediator zich moet houden, hoe de schikkingsovereenkomst eruit moet zien, hoe moet worden toegezien op de handhaving ervan, etc. Partijen kunnen afwijken van bepalingen in de wet, behalve van de bepalingen met betrekking tot het beginsel van onpartijdigheid van de mediator en de gevolgen van mediation voor de verval- en verjaringstermijnen.

De Sloveense Mediatorvereniging heeft een gedragscode voor mediators aangenomen, die echter alleen van toepassing is op leden van de vereniging.

Informatie en opleiding

Relevante informatie over mediation en hoe u een mediator vindt, is te vinden op verschillende websites van ngo's. Dit zijn o.a.:

[de Sloveense Mediatorsvereniging](#),

[de Sloveense Vereniging van mediationorganisaties – MEDIOS](#).

[het Centrum voor mediation binnen het Centrum voor Juridische Informatie](#).

De opleiding voor mediators wordt door verschillende ngo's en [het Centrum voor gerechtelijke opleidingen](#) bij het ministerie van Justitie en Openbaar Bestuur verzorgd.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation ?

Vooralsnog zijn aan gerechtelijke bemiddeling op grond van de ZARSS in geschillen die voortkomen uit betrekkingen tussen ouders en kinderen en in arbeidsrechtgeschillen als gevolg van de beëindiging van een arbeidscontract voor de partijen geen kosten verbonden; de partijen betalen slechts hun advocaten. Aan bemiddeling in andere geschillen, met uitzondering van handelsgeschillen, zijn aan de eerste drie uur bemiddeling voor de partijen geen kosten verbonden.

Particuliere organisaties hanteren verschillende tarieven voor mediation.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd ?

Een overeenkomst die via bemiddeling tot stand is gekomen, kan op zich niet rechtstreeks ten uitvoer worden gelegd. De partijen kunnen echter overeenkomen dat de overeenkomst die voortvloeit uit de geschillenbeslechting de vorm krijgt van een direct af te dwingen notarieel protocol, een gerechtelijke schikking of een op een schikking gebaseerd arbitraal vonnis.

Links

[de Sloveense Mediatorsvereniging](#)

[het Centrum voor mediation binnen het Centrum voor Juridische Informatie](#)

[de Sloveense Vereniging van mediationorganisaties – MEDIOS](#)

Laatste update: 23/03/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Slowakije

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Slowakije zijn zich bewust van de voordelen van mediation.

Met wie contact opnemen?

De website van het [Slowaakse ministerie van Justitie](#) heeft een [pagina over bemiddeling](#), die enkel in het Slowaaks beschikbaar is.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

De verschillende vormen van mediation staan beschreven in wet nr. 420/2004 Coll. en de aanvullingen daarbij, waarin ten aanzien van mediation het volgende is geregeld:

de wijze van uitvoering van de bemiddeling;

de basisbeginselen van de bemiddeling;

de organisatie en de rechtsgevolgen van bemiddeling.

Deze wet is van toepassing op civiel-, familie-, handels- en arbeidsrechtelijke geschillen.

Mediation is een procedure waarbij twee of meer partijen een geschil dat voortvloeit uit een contractuele of andere juridische verhouding buiten de rechter om proberen op te lossen. De partijen (twee of meer) worden daarbij bijgestaan door een derde, de mediator.

§ 99, 1e alinea, derde zin, van wet nr. 99/1963 Coll. (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) luidt als volgt: "Als de omstandigheden van de zaak het toelaten, mag de rechtbank vóór de eerste hoorzitting en tijdens de rechtsprocedure de partijen uitnodigen voor een informatieve bijeenkomst met een bemiddelaar die is opgenomen in het register van bemiddelaars teneinde hun geschil door middel van bemiddeling te trachten beslechten."

Informatie en opleiding

De pagina over [bemiddeling](#) op de website van het ministerie van Justitie verschaft informatie over bemiddeling in het Slowaaks. Voor meer informatie kunt u terecht op de website van het [Europees Justitieel Netwerk](#).

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Mediation is een betaalde dienst. De vergoeding van de mediator verschilt per geval en is doorgaans gebaseerd op een uurtarief of een vast bedrag.

Mediation is een ondernemingsactiviteit waaraan geen vooraf gestelde kosten zijn verbonden.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

[Richtlijn 2008/52/EG](#) biedt degenen die betrokken zijn bij een geschil de mogelijkheid te vragen dat een schriftelijke overeenkomst die via bemiddeling tot stand is gekomen, uitvoerbaar wordt verklaard. De lidstaten delen mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn een dergelijk verzoek in ontvangst te nemen.

Mediation is in Slowakije een informele, vrijwillige en vertrouwelijke procedure voor het buitengerechtelijk oplossen van geschillen via een mediator. Het doel van mediation is een overeenkomst te bereiken die voor beide partijen aanvaardbaar is.

De overeenkomst die uit de bemiddeling voortvloeit, moet op schrift zijn gesteld. Deze overeenkomst heeft in de eerste plaats gevolgen voor de partijen zelf en is voor hen bindend. Op basis van de overeenkomst kan de rechthebbende partij verzoeken om gerechtelijke tenuitvoerlegging van de beslissing, mits de overeenkomst:

is opgesteld in de vorm van een notariële akte, en

als verzoening door een arbitragecommissie voor de rechter is bekrachtigd.

Wanneer de partijen via mediation niet tot overeenstemming kunnen komen, kan de zaak voor de rechter worden gebracht.

Gerelateerde links

[Slowaaks ministerie van Justitie](#)

Laatste update: 18/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Finland

Waarom probeert u uw geschil niet via bemiddeling bij te leggen in plaats van naar de rechter te stappen? Dit is een alternatieve wijze van geschillenbeslechting (ADR) waarbij een bemiddelaar de bij het geschil betrokken partijen helpt om tot een akkoord te komen. De regering en de rechterlijke macht van Finland zijn zich bewust van de voordelen van bemiddeling.

Met wie contact opnemen?

Het algemene beheer, advies en toezicht op het gebied van bemiddeling in strafrechtelijke en bepaalde civielrechtelijke aangelegenheden valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Sociale Zaken. De openbare provinciale gezondheidscentra moeten waarborgen dat in alle delen van het land bemiddelingsdiensten voorhanden zijn en op passende wijze ten uitvoer worden gelegd.

Gelieve voor informatie over bemiddeling de website van het [Nationaal Instituut voor gezondheid en welzijn \(THL\)](#) te raadplegen.

De gerechtelijke bemiddelingsdiensten worden beheerd door de districtsrechtbanken. Districtsrechtbanken kunnen beslissen om gebruik te maken van bemiddeling in civiele geschillen. Bemiddeling heeft ten doel de bij een geschil betrokken partijen te helpen een voor iedereen aanvaardbaar akkoord te bereiken. Daarom zijn de resultaten van deze werkwijze doorgaans meer gebaseerd op wat redelijk is onder de gegeven omstandigheden dan op een strikte toepassing van de wet. Verdere informatie over de districtsrechtbanken is beschikbaar op de website van het [Finse ministerie van Justitie](#). Er is ook een [brochure over gerechtelijke bemiddeling](#) voorhanden.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddeling wordt zowel in civiele als in strafzaken toegepast.

Het instrument wordt het vaakst gebruikt in civiele en met name in kleine civiele geschillen. Niet al deze geschillen hoeven overigens te worden voorgelegd aan een bemiddelingsdienst die aan een rechtbank verbonden is. Consumentengeschillen kunnen bijvoorbeeld behandeld worden door een consumentenadviseur en de **Raad voor consumentenklachten**. Voor strafzaken bestaat er echter een specifieke bemiddelingsprocedure.

Civiele zaken en geschillen die bij algemene rechtbanken aanhangig worden gemaakt, kunnen voor bemiddeling in aanmerking komen zoals bepaald in het statuut betreffende aan rechtbanken verbonden bemiddeling (Wet 663/2005). Het doel van dit soort bemiddeling is het bereiken van een minnelijke schikking. Voorwaarde voor bemiddeling door de diensten van de rechtbank is dat de desbetreffende zaak voor bemiddeling vatbaar is en dat bemiddeling een adequate oplossing vormt gelet op de vorderingen van de betrokken partijen. Een van de partijen bij een geschil of beide partijen kunnen een schriftelijk verzoek tot bemiddeling indienen alvorens zich tot de rechter te wenden. Het verzoek moet schriftelijk worden ingediend, onder vermelding van het onderwerp van het geschil en de verschillende standpunten van de partijen. De partijen moeten tevens aangeven waarom zij van oordeel zijn dat de zaak voor bemiddeling vatbaar is.

Bemiddeling kan ook gebruikt worden in civiele zaken waar ten minste een van de partijen een natuurlijke persoon is. Civiele zaken waarbij geen schadeloosstelling ten gevolge van een misdrijf wordt gevorderd, komen echter slechts voor bemiddeling in aanmerking als het geschil van ondergeschikt belang is voor wat betreft het onderwerp en de vorderingen van de partijen. De bepalingen van het statuut die betrekking hebben op bemiddeling in strafzaken gelden, waar toepasselijk, ook voor bemiddeling in civiele zaken.

Bemiddeling is een geschikte optie voor partijen die persoonlijk en uit vrije wil verklaard hebben hiervan gebruik te willen maken. Het is belangrijk dat zij de betekenis van deze procedure en ook de via deze procedure bereikte oplossingen begrijpen. Daarom moeten de partijen, voordat zij met de bemiddeling instemmen, worden ingelicht over hun rechten en hun positie in het bemiddelingsproces. Elke partij heeft het recht om op onverschillig welk moment van het proces op haar beslissing terug te komen.

Minderjarigen moeten persoonlijk verklaren dat zij tot bemiddeling bereid zijn. Bovendien kunnen zij slechts aan het bemiddelingsproces deelnemen met toestemming van hun voogd of een andere juridische vertegenwoordiger. Handelingsonbekwame volwassenen mogen aan de bemiddeling deelnemen indien zij in staat zijn de betekenis van de zaak te vatten en persoonlijk toestemming verlenen voor het openen van het proces.

Bemiddeling kan worden gebruikt voor misdrijven die geacht worden voor bemiddeling vatbaar te zijn op grond van de aard en de methode van het strafbare feit, de relatie tussen de verdachte en het slachtoffer en andere kwesties die betrekking hebben op het misdrijf als zodanig. Misdrijven waarbij minderjarigen het slachtoffer zijn komen niet voor bemiddeling in aanmerking indien het slachtoffer bijzondere bescherming behoeft op grond van de aard van het misdrijf of de leeftijd van het slachtoffer.

Bemiddelingsbureaus ontvangen bemiddelingsverzoeken en werken samen met diverse overheden gedurende het bemiddelingsproces. Elke bemiddelingszaak wordt toegewezen aan een vrijwillige bemiddelaar die wordt gekozen uit de deskundigen die in dienst zijn bij het bemiddelingsbureau. Bemiddelaars behandelen bemiddelingszaken en aanverwante praktische vraagstukken in samenwerking met het bemiddelingsbureau. Het personeel van de bureaus begeleidt de bemiddelaars en houdt toezicht op hun werkzaamheden.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

In strafzaken is bemiddeling slechts mogelijk wanneer de betrokken partijen persoonlijk en uit vrije wil hebben verklaard gebruik te willen maken van bemiddeling en in staat zijn de betekenis van deze procedure en ook de via deze procedure bereikte oplossingen te begrijpen. In civiele zaken (aan rechtbanken verbonden bemiddeling) is de toestemming van alle partijen vereist om een bemiddelingsproces te kunnen openen.

In Finland is een nationale gedragscode voor bemiddelaars van toepassing, waarin ook gedragsregels per sector vervat zijn (bijvoorbeeld per specialisatiegebied: familierecht, geneeskunde, bouw).

Informatie en opleiding

De website van het [Finse ministerie van Justitie](#) biedt een brochure over gerechtelijke bemiddeling.

Het Nationaal Instituut voor gezondheid en welzijn (THL) organiseert cursussen voor bemiddelaars.

Het instituut houdt tevens statistische gegevens bij over bemiddeling in civiele en strafzaken. Bovendien houdt het toezicht op onderzoeksprojecten naar bemiddelingsactiviteiten, doet het zelf onderzoek en coördineert het initiatieven die de ontwikkeling van deze alternatieve wijze van geschillenbeslechting bevorderen. De werkzaamheden van het instituut worden gesteund door de **Adviesraad voor bemiddeling in civiele en strafzaken**.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Bemiddeling in strafzaken is een dienst die niet in rekening kan worden gebracht. Bemiddeling stelt het slachtoffer van een misdrijf in de gelegenheid de dader te ontmoeten via tussenkomst van een onpartijdige bemiddelaar teneinde van gedachten te wisselen over de mentale en materiële schade die is aangericht en overeenstemming te bereiken over de maatregelen die moeten worden genomen om de geleden schade te herstellen. (Wet 1016/2005).

Bemiddeling kost de betrokken partijen minder dan een rechtsgeding. Elke partij betaalt zijn eigen kosten en is niet verplicht om de kosten van de tegenpartij te betalen. Indien de partijen dat wensen, kunnen zij een rechtskundig adviseur inschakelen. Zij kunnen zich ook tot een bureau voor rechtsbijstand wenden.

Bij juridische bemiddeling treedt een rechter van de districtsrechtbank als bemiddelaar op. Immers, bemiddeling bij geschillen is een van de gebruikelijke taken van een rechter. Indien de zaak vereist dat de bemiddelaar op enigerlei gebied over specifieke kennis bezit, kan hij met toestemming van de partijen op hun kosten een assistent inschakelen.

Net zoals alle andere diensten die door een rechtbank worden verleend, geschiedt bemiddeling tegen betaling.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Krachtens [Richtlijn 2008/52/EG](#) kunnen de partijen verzoeken dat een via bemiddeling bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. De lidstaten delen de Commissie mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn verzoeken in ontvangst te nemen.

Finland heeft dat tot dusver nog niet gedaan.

Links

[Brochure over gerechtelijke bemiddeling](#), [website over bemiddeling \(Nationaal Instituut voor gezondheid en welzijn - THL\)](#)

Laatste update: 14/10/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Zweden

Wanneer u bij een civielrechtelijk geschil betrokken bent, kunt u ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben, tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Zweden zijn zich bewust van de voordelen van mediation. Mediation kan ook worden gebruikt in strafzaken, maar vormt geen sanctie voor het strafbaar feit en kan nooit in de plaats komen van een strafproces. Mediation in strafzaken heeft als doel de dader een beter inzicht te verschaffen in de gevolgen van het strafbaar feit en het slachtoffer de mogelijkheid te geven te verwerken wat hij of zij heeft meegemaakt.

Bemiddeling/mediation in civiele zaken

Met wie contact opnemen?

Er bestaat geen centraal orgaan dat toezicht houdt op het beroep mediator. Voor informatie over mediation kunt u echter contact opnemen met het [Zweeds Centraal bestuur justitie \(Domstolsverket\)](#). Het Zweeds Centraal bestuur justitie heeft eveneens een lijst opgesteld van personen die zich bereid hebben verklaard tot bemiddeling/mediation in de rechtbank. Deze lijst kan worden geraadpleegd op <http://www.domstol.se/>.

De [Kamer van Koophandel van Stockholm \(Stockholms handelskammare\)](#) en de [Kamer van Koophandel en Industrie van West-Zweden \(Västsvenska industri- och handelskammaren\)](#) verrichten werk op het gebied van mediation bij handelsaangelegenheden.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation is toegestaan op velerlei gebieden, maar wordt het meest toegepast in civielrechtelijke zaken.

Er bestaat tevens een mogelijkheid voor het instellen van een beroep bij een mediator binnen het gerechtelijk proces.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation geschiedt geheel op vrijwillige basis. Er bestaan geen specifieke regelingen zoals een gedragscode voor mediators.

Informatie en opleiding

Er is geen specifieke informatie beschikbaar over mediationopleidingen en er bestaat geen nationaal opleidingsinstituut voor mediators.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Mediation is niet gratis, maar een overeenkomst tussen de particuliere mediator en de partijen is voorwaardelijk voor betaling. De kosten voor mediation worden gelijk verdeeld tussen de partijen.

Mediation in strafzaken

Met wie contact opnemen?

Sinds 1 januari 2008 moeten alle Zweedse lokale besturen mediation aanbieden wanneer het strafbaar feit werd gepleegd door een dader jonger dan 21. Hetzij de politie, hetzij het lokale bestuur kan het initiatief nemen een dader te vragen of hij interesse heeft in mediation.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Mediation kan worden gebruikt voor daders van elke leeftijd en in elke fase van de gerechtelijke procedure. De mediationwet legt geen maximumleeftijd op, maar sinds 1 januari 2008 moeten alle Zweedse lokale besturen mediation aanbieden wanneer het strafbaar feit werd gepleegd door een dader jonger dan 21.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Mediation maakt geen deel uit van de bestraffing. Er moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

beide partijen moeten er vrijwillig aan deelnemen.

van het strafbaar feit moet bij de politie aangifte zijn gedaan en de dader moet schuld hebben bekend.

mediation moet aangewezen zijn in het licht van de omstandigheden.

Informatie en opleiding

De wet vereist dat personen die als mediators worden aangewezen, competent en eerlijk zijn. Zij moeten ook onpartijdig zijn.

Meer informatie kan worden verkregen bij de lokale besturen of bij de nationale raad voor criminaliteitspreventie (Brottsförebyggande rådet).

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Mediation is gratis voor zowel slachtoffer als dader.

Laatste update: 18/03/2013

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([en](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Engeland en Wales

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen van Engeland en Wales zijn zich bewust van de voordelen van mediation en proberen te bevorderen dat mediation in geschikte situaties wordt gebruikt voor het oplossen van een geschil als alternatief voor het aanspannen van een rechtszaak. Uw zaak komt mogelijk in aanmerking voor rechtshulp (voor zover aan de gebruikelijke kwalificatiecriteria wordt voldaan).

Met wie contact opnemen?

Het ministerie van Justitie is verantwoordelijk voor het beleid inzake bemiddeling/mediation in civiele en familiezaken en voor de bevordering ervan in Engeland en Wales.

Bemiddeling/mediation in civiele zaken

Om de kwaliteit van door de rechter opgelegde bemiddeling/mediation bij civiele geschillen (in het rechtsgebied Engeland en Wales met uitzondering van familiezaken) te waarborgen, hebben het ministerie van Justitie en Her Majesty's Courts and Tribunals Service (HMCTS) twee procedures voor mediation in civiele zaken opgesteld met behulp waarvan partijen een geschil kunnen oplossen, afhankelijk van de waarde van de vordering. De Small Claims Mediation Service is een interne dienst die door HMCTS wordt aangeboden en beheerd voor zaken betreffende geringe vorderingen, meestal minder dan 10 000 GBP. Voor zaken betreffende grotere vorderingen van meer dan 10 000 GBP heeft het ministerie van Justitie samen met de [Civil Mediation Council](#) (CMC) een certificeringsprogramma opgezet in het kader waarvan organisaties die bemiddeling/mediation aanbieden kunnen verzoeken om te worden opgenomen in de civil mediation directory en rechtbanken partijen in geschikte situaties naar deze aanbieders door te verwijzen. De CMC is een organisatie die aanbieders van civiele en commerciële bemiddeling/mediation vertegenwoordigt.

Bemiddeling/mediation in familiezaken

Op het gebied van familiezaken is de bemiddeling/mediation op zelfregulering gebaseerd. Er is een aantal lidmaatschapsorganisaties en accreditatieinstanties waarbij mediators zijn aangesloten. Om de aanpak van bemiddeling/mediation in familiezaken te harmoniseren, hebben die organisaties zich verenigd in de [Family Mediation Council](#) (FMC). De FMC heeft ook tot taak de aangesloten organisaties en de mediators in familiezaken in het algemeen te vertegenwoordigen bij contacten met de overheid.

De FMC is geen overheidsinstelling, maar speelt een hoofdrol binnen het kader van de aangesloten organisaties. Dat zijn de organisaties/instanties die de FMC opgericht hebben. Ook dat zijn geen overheidsinstellingen. De belangrijkste daarvan zijn:

ADR Group

Family Mediators Association

National Family Mediation

College of Family Mediators

Resolution

de Law Society

De regering is voornamelijk niet van plan een regelgevend orgaan in het leven te roepen voor bemiddeling/mediation in civiele of familiezaken.

U kunt een gecertificeerde mediator vinden via de civil mediation directory (register bemiddeling/mediation in civiele zaken), die beschikbaar is op de [website van het ministerie van Justitie](#). U kunt in het register zoeken naar een aanbieder van bemiddeling/mediation in uw omgeving. De kosten voor bemiddeling/mediation zijn gebaseerd op een vast tarief, afhankelijk van de waarde van de vordering. LawWorks biedt kosteloze mediationdiensten voor personen die de kosten voor bemiddeling/mediation niet kunnen betalen en aan bepaalde criteria voldoen. U kunt contact opnemen met LawWorks via **01483 216 815** of via de [website van LawWorks](#).

Op de website van de regering van het VK (voorheen bekend als DirectGov) is een pagina beschikbaar voor het zoeken naar aanbieders van bemiddeling/mediation in familiezaken, de Family Mediation Service Finder. De Family Mediation Helpline bestaat niet meer.

Op de [nieuwe informatiepagina over rechtshulp](#) van de regering van het VK kunt u meer informatie vinden over rechtshulp en controleren of u in aanmerking komt voor rechtshulp.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddeling/mediation kan worden gebruikt voor het oplossen van allerlei alledaagse civiele en handelsgeschillen, waaronder huisvestingsgeschillen, zakelijke geschillen, geschillen in arbeidsrelaties, geringe vorderingen, schuldvorderingen, grensgeschillen, arbeidsgeschillen, contractuele geschillen, vorderingen wegens letselschade en nalatigheid, en geschillen tussen gemeenschappen zoals bij overlast of pesten.

Bemiddeling/mediation kan ook worden gebruikt in familiezaken, zoals bij echtscheiding, ontbinding van een huwelijk of partnerschap, toepassingen van de Children Act zoals omgangsregelingen en de woonplaats van kinderen. Bemiddeling/mediation is niet uitsluitend beschikbaar voor voormalige (huwelijks) partners. Bijvoorbeeld een grootvader kan gebruikmaken van mediation in familiezaken om te helpen een regeling te treffen om een relatie met zijn kleinkinderen te kunnen behouden.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Werkwijze bij mediation in civiele zaken

Bemiddeling/mediation in civiele zaken is niet wettelijk geregeld en is ook geen voorwaarde om een rechtszaak te kunnen aanspannen. Toch zijn de partijen bij een civiele rechtszaak verplicht serieus over bemiddeling/mediation na te denken voordat ze een gerechtelijke procedure beginnen.

De **werkwijze en procedures** in de civiele afdelingen van het Court of Appeal, het High Court en de county courts worden bepaald door de civil procedure rules (CPR). Het voornaamste doel van de procesvoorschriften in de CPR is de rechtbanken te helpen zaken op de juiste wijze te behandelen. Dat betekent onder andere dat rechtbanken verplicht zijn zich actief op te stellen. Zij moeten bijvoorbeeld de betrokken partijen aanmoedigen van ADR gebruik te maken als de rechter dat wenselijk acht en een dergelijke geschillenprocedure faciliteert.

Bemiddeling/mediation is geheel vrijwillig, maar toch zijn in de civil procedure rules factoren vastgelegd die meegewogen moeten worden bij de beslissing van de rechter over de betaling van kosten van een rechtszaak. De rechter moet rekening houden met de eventuele moeite die voor en tijdens de behandeling van de zaak gedaan is om het geschil op te lossen. Als de in het gelijk gestelde partij in een vorig stadium een redelijk bemiddelingsaanbod geweigerd heeft, kan de rechter beslissen dat de verliezende partij de kosten van de winnende partij niet hoeft te betalen.

Werkwijze bij mediation in familiezaken

Momenteel is bemiddeling/mediation in familiezaken geheel vrijwillig. Sinds april 2011 moeten alle eisers (niet alleen degenen die overheidssteun ontvangen) in het kader van het [President's Pre Application Protocol](#) overwegen gebruik te maken van bemiddeling/mediation door een informatiebijeenkomst over bemiddeling/mediation de Mediation Information and Assessment Meeting (MIAM) bij te wonen voordat ze een eis kunnen

instellen bij een rechtbank. De beoogde verweerder moet de bijeenkomst eveneens bijwonen indien hij daartoe wordt verzocht. Indien de eiser toch naar de rechter stapt, moet hij bij zijn eis formulier FM1 indienen om aan te tonen dat hij ofwel is vrijgesteld van het bijwonen van een MIAM, ofwel dat hij een MIAM heeft bijgewoond en bemiddeling/mediation niet geschikt werd geacht, ofwel dat de poging tot bemiddeling/mediation mislukte of geen oplossing kon bieden. In reactie op de aanbeveling van de evaluatie van justitie in familieaangelegenheden (Family Justice Review) heeft de regering in februari 2013 een bepaling in de Children and Families Bill ingevoerd om het bijwonen van een Mediation Information and Assessment Meeting (MIAM) niet slechts als principe te handhaven, maar wettelijk verplicht te stellen (met beperkte vrijstellingen, bijvoorbeeld wanneer bewijzen van huiselijk geweld voorhanden zijn). Het indienen van formulier FM1 bij het instellen van de eis zal eveneens wettelijk verplicht worden. In het voorjaar van 2014 zal de wet naar verwachting in werking treden en zullen de bepalingen ten uitvoer worden gelegd.

Evenals in de **Civil Procedure Rules** worden procespartijen in de **Family Procedure Rules** (een uitgebreid pakket voorschriften met betrekking tot de rechtsgang) aangemoedigd gebruik te maken van ADR.

Professionele normen hooghouden

Er is geen nationale gedragscode voor mediators die specifiek geldt voor Engeland en Wales, maar aanbieders van bemiddeling/mediation moeten zich wel aan een gedragscode houden als ze gecertificeerd willen worden door de CMC. Als model wordt daarvoor de [EU-gedragscode](#) gebruikt. De uitoefening van het beroep is gebaseerd op zelfregulering en de overheid speelt geen rol waar het gaat om het stimuleren van naleving van welke vrijwillige codes dan ook.

Alle organisaties die de FMC opgericht hebben, dienen ervoor te zorgen dat hun leden (praktiserende mediators in familiezaken) zich houden aan de [FMC-gedragscode](#).

Informatie en opleiding

Informatie over bemiddeling/mediation in civiele zaken, diensten en tarieven is beschikbaar op de website van het [ministerie van Justitie: bemiddeling/mediation in civiele zaken](#)

De Civil Mediation Directory (register bemiddeling/mediation in civiele zaken) biedt een zoekfaciliteit om een aanbieder van bemiddeling/mediation te vinden binnen een voor de partijen geschikte locatie. De website van de CMC en de websites van de aanbieders van bemiddeling/mediation die aangesloten zijn bij de CMC bieden meer informatie over bemiddeling/mediation en de aangeboden diensten.

De Family Mediation Service Finder is een zoekpagina waarmee u een aanbieder van bemiddeling/mediation in uw omgeving kunt zoeken. De websites van de bij de FC aangesloten organisaties bieden meer informatie over bemiddelings- en mediationdiensten.

Er is geen landelijke opleiding voor mediators in Engeland en Wales. Mediators worden opgeleid in de particuliere sector, die niet gereguleerd is. Het beroep is zelfregulerend en de organisaties zorgen zelf voor de opleiding van hun leden.

De achtergrond van mediators in familiezaken is heel gevarieerd. Sommigen hebben een juridische achtergrond, andere zijn therapeut of maatschappelijk werker. Ze zijn wettelijk niet verplicht een specialistische opleiding te volgen. De verschillende lidmaatschaps- en certificeringsorganisaties hanteren echter hun eigen professionele maatstaven, waar bepaalde opleidingseisen uit voortvloeien. Aanbieders van bemiddeling/mediation die een contract hebben om door de overheid gesteunde bemiddeling/mediation te bieden worden verondersteld een bijzonder hoog certificerings- en opleidingsniveau te handhaven bij het organiseren van de initiële Mediation Information Assessment Meeting (MIAM) en het bieden van bemiddeling/mediation.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

De kosten van bemiddeling/mediation verschillen per aanbieder en worden niet gereguleerd door de overheid. Bij civiele zaken is de prijs ook afhankelijk van de waarde van datgene waarover men een geschil heeft en de tijd die nodig is om het bemiddelings-/mediationproces uit te voeren. De tarieven voor bemiddeling/mediation die wordt verstrekt via het online register bemiddeling/mediation in civiele zaken zijn te vinden op de website van het Online Civil Mediation Directory. De liefdadigheidsorganisatie van LawWorks biedt kosteloze bemiddeling/mediation voor personen die hier niet voor kunnen betalen. LawWorks is te bereiken via 01483216815 of via de [website van LawWorks Mediation](#).

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Krachtens [Richtlijn 2008/52/EG](#), in het VK ten uitvoer gelegd in het kader van de Cross-Border Mediation (EU Directive) Regulations 2011 (SI 2011 No 1133), mogen partijen die betrokken zijn bij een grensoverschrijdend geschil, indien een partij op het moment van het geschil in een lidstaat woonachtig is, bij een schriftelijke overeenkomst die via bemiddeling/mediation tot stand is gekomen, verzoeken de inhoud ervan uitvoerbaar te verklaren. De lidstaten delen de Commissie mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn verzoeken in ontvangst te nemen.

Voor Engeland en Wales is op de website van [Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#) informatie beschikbaar over bevoegde rechtbanken.

Procespartijen in civiele zaken die via bemiddeling/mediation een overeenkomst hebben bereikt, kunnen de rechtbank verzoeken hun overeenkomst door een rechter gerechtelijk te laten bekrachtigen. Na de gerechtelijke bekrachtiging wordt de overeenkomst – als de rechtbank van mening is dat de overeenkomst redelijk en billijk is – een rechterlijk bindende en uitvoerbare beschikking waarmee alle partijen instemmen (een court 'consent' order).

Partijen in familiezaken die, via hun solicitor of door middel van bemiddeling/mediation, een oplossing voor het geschil hebben gevonden, kunnen de rechtbank vragen – als de rechtbank van mening is dat de overeenkomst redelijk en billijk is – hun overeenkomst om te zetten in een bindende rechterlijke beschikking waarmee alle partijen instemmen (een court 'consent' order). Dat is eerder van toepassing bij financiële overeenkomsten en niet bij geschillen waarbij kinderen betrokken zijn.

Related Links

[Civil Mediation Council](#), [Family Mediation Council](#), [Civil Mediation Online Directory](#), [Family Mediation Service Finder](#), [Europese gedragscode voor bemiddelaars/mediators](#) [FMC Code of Conduct](#), [LawWorks Mediation](#)

Laatste update: 13/06/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Noord-Ierland

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De regering en de juristen in Noord-Ierland zijn zich bewust van de voordelen van mediation.

Noord-Ierland heeft geen ministerie dat verantwoordelijk is voor bemiddelingsdiensten. Er zijn echter wel organisaties die mediation- en counselingprogramma's aanbieden.

Met wie contact opnemen?

De [Law Society of Northern Ireland](#) heeft een [dienst voor geschillenbeslechting](#) ontwikkeld voor mediation ten behoeve van de oplossing van geschillen. Deze dienst is niet alleen bedoeld voor geschillen die voor de rechter zijn gebracht, maar kan worden ingezet in elk stadium van een geschil. De **dienst voor geschillenbeslechting** maakt gebruik van *solicitors* en *barristers* die tot mediator zijn opgeleid en als mediator mogen optreden namens de partijen bij het geschil.

Andere vrijwilligersorganisaties, zoals [Relate](#) en [Barnardos](#), bieden vormen van counseling en mediation bij gezinsproblemen. De [Labour Relations Agency](#) heeft een arbitrageprogramma voor arbeidsgereleerde geschillen.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

De belangrijkste gebieden zijn civiele/handelsgeschillen en mediation voor gezinnen, arbeidsrelaties en leefgemeenschappen.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Het Noord-Ierse rechtstelsel kent geen gerechtelijke regels voor mediation. De rechtbanken zullen een zaak echter waarschijnlijk wel aanhouden als mediation een mogelijkheid lijkt te bieden de kwestie op te lossen — [Northern Ireland Court Service](#)

De [Law Society of Northern Ireland](#) geeft regels en procedures voor geschillenbeslechting.

Informatie en opleiding

De advocaten (*solicitors* en *barristers*) die lid zijn van het *dispute resolution panel* zijn opgeleid en erkend door de *Law Society*.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

De kosten van bemiddeling/mediation verschillen per aanbieder en worden niet gereguleerd door de overheid.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Een met mediation bereikte overeenkomst die door de betrokken partijen is ondertekend, wordt door de rechter aanvaard als een geschillenregeling.

Wanneer geen sprake is van een rechtbankprocedure kan deze overeenkomst ook ten uitvoer worden gelegd als bindend voor de betrokken partijen.

Links

[Law Society of Northern Ireland](#)

[Dispute Resolution Service](#)

[Relate](#)

[Barnardos](#)

[Labour Relations Agency](#)

Laatste update: 06/03/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([en](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Bemiddeling/mediation in de lidstaten - Schotland

U kunt ook proberen uw geschil via bemiddeling/mediation op te lossen in plaats van via de rechter. Dit wordt alternatieve geschillenbeslechting (ADR - *alternative dispute resolution*) genoemd, waarbij een mediator optreedt om de partijen die een geschil met elkaar hebben tot overeenstemming te brengen. De Schotse overheid en juristen zijn zich bewust van de potentiële voordelen van mediation.

Binnen het Verenigd Koninkrijk heeft het rechtsgebied Schotland een specifieke organisatie en specifieke bepalingen inzake bemiddeling/mediation.

Met wie contact opnemen?

De *Legal System Division* van het *Constitution, Law and Courts Directorate* van de Schotse overheid is verantwoordelijk voor het bemiddelings-/mediationbeleid in Schotland.

Relevante adressen met betrekking tot mediation:

Scottish Mediation Network, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

SACRO (Safeguarding Communities Reducing Offending), 29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN

Scottish Community Mediation Network, 21 Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE

Relationships Scotland, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Bemiddeling/mediation is toegestaan op alle rechtsgebieden. Deze vorm van geschillenbeslechting wordt meestal toegepast voor familieconflicten en burengeschillen. Ook wordt bij commerciële en zakelijke geschillen steeds vaker voor mediation gekozen. Mediation moet worden aangeboden bij geschillen over **aanvullende onderwijsvoorzieningen en opvoedingsondersteuning** en verzoening moet beschikbaar zijn bij **aanklachten vanwege discriminatie op grond van invaliditeit**.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Voor de opkomende beroepsgroep van mediators in Schotland is er geen verplicht regelgevingskader. Ook is mediation geen vereiste voor het instellen van bepaalde soorten gerechtelijke procedures. Mediation is geheel vrijwillig.

Er geldt echter wel een **gedragscode** voor mediation in Schotland. In deze code wordt rekening gehouden met de verschillende specialisaties, zoals familierecht, geneeskunde en bouw. De Schotse overheid ondersteunt de werkzaamheden van het Scottish Mediation Network (SMN) en de ontwikkeling van het [Scottish Mediation Register](#) (SMR). Van alle leden van het SMN wordt vereist dat ze de Schotse gedragscode voor mediation naleven. De mediators en mediationdiensten die in het SMR zijn opgenomen kunnen ook blijken geven van hogere normen. De websites voor deze beide initiatieven zijn kosteloos toegankelijk en worden veel gebruikt; alleen mediators die zich aan de code houden worden op deze sites opgenomen.

Hoe is informatie over bemiddeling/mediation toegankelijk?

Informatie over bemiddeling/mediation is beschikbaar op de website van het [Scottish Mediation Network](#) (SMN); het [Scottish Mediation Register](#) (SMR) biedt informatie over het vinden van een mediator in Schotland. Deze beide websites zijn openbaar beschikbaar en alle informatie is kosteloos toegankelijk.

Het [Scottish Mediation Register](#) is een onafhankelijk register van mediators en mediationdiensten. Deze website biedt gratis toegang tot informatie over mensen die zich bezighouden met allerlei soorten bemiddeling/mediation. Het register wordt beheerd door het [Scottish Mediation Network](#) (SMN).

De gegevens op de site worden ten minste eenmaal per jaar door de mediators geactualiseerd.

Het doel van het Scottish Mediation Register is mensen te verzekeren van de professionele kwaliteit van de mediators die zij kiezen door zeker te stellen dat ze aan bepaalde minimumnormen voldoen. Deze [normen](#) worden bepaald door een onafhankelijke [Standards Board](#). Mediators die zijn opgenomen in het SMR mogen zichzelf 'Scottish Mediation Registered Mediator' noemen en mogen het logo van het SMR naast hun naam voeren.

Zodra een [verordenende organisatie](#) verklaart dat een bemiddelaar/mediator aan de aanvullende sectornormen van de organisatie voldoet, mag er een extra 'badge' van de organisatie in kwestie worden aangebracht naast de vermelding van de bemiddelaar/mediator in het register.

Informatie en training

Sinds 2004 staat er een '**mediation-plattegrond**' op de website van het SMN. De presentatie van de informatie is een aantal keren met financiële ondersteuning van de Schotse overheid geactualiseerd. De link is in een aantal folders en weblinks opgenomen. Dit is nu gekoppeld aan het Scottish Mediation Register, waardoor er één enkele 'vraagbaak' is ontstaan waar men een gekwalificeerde mediator kan zoeken.

Het kantoor van het SMN ontvangt ook telefonische vragen, die worden doorgeleid naar de juiste mediationdiensten.

Het SMR heeft kwalificaties voor mediators opgesteld, zodat partijen beter geïnformeerd zijn bij het selecteren van een mediator.

In Schotland zijn er **opleidingsprogramma's** voor verschillende gebieden van mediation. Deze duren allemaal ten minste 30 uur en moeten training omvatten in:

- de beginselen en de praktijk van bemiddeling/mediation;
- stadia in het mediationproces;
- de morele en ethische waarden van bemiddeling/mediation;
- de juridische context van geschillen (indien relevant);
- communicatieve vaardigheden die nuttig zijn bij bemiddeling/mediation;
- onderhandelingsvaardigheden en de toepassing ervan;
- de gevolgen van conflicten en manieren om daarmee om te gaan;
- diversiteit.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

De kosten van bemiddeling/mediation verschillen per leverancier en worden niet door de staat gereguleerd.

Bemiddeling/mediation is meestal **kosteloos** voor de individuele gebruiker indien het geschil kinderen, buurt- en gemeenschapsconflicten, aanvullende onderwijsvoorzieningen en opvoedingsondersteuning of discriminatie op grond van invaliditeit betreft.

De vergoedingen van particuliere mediators lopen uiteen van 200 GBP tot 2 000 GBP of meer per dag.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

 Richtlijn 2008/52/EG biedt partijen in een geschil de mogelijkheid om te verzoeken dat een via mediation bereikte schriftelijke overeenkomst uitvoerbaar wordt gemaakt. De lidstaten delen mee welke rechterlijke of andere instanties bevoegd zijn een dergelijk verzoek in ontvangst te nemen.

Links

 [Scottish Mediation Network](#), [Scottish Mediation Register](#), [normen](#), [Scottish Mediation: Registered Mediators](#), [verordenende organisatie](#)

Laatste update: 11/10/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.